

Erikoistuomioistuimet

Monissa jäsenvaltioissa on erikoistuomioistuimia, jotka käsittelevät erityisasioita. Erikoistuomioistuimissa käsitellään usein hallinnollisiin asioihin liittyviä riita-asioita tai joissakin tapauksissa yksityishenkilöiden tai yritysten välisiä riita-asioita.

Useissa jäsenvaltioissa on hallinnollisia asioita hoitavia erikoistuomioistuimia, joissa käsitellään viranomaisten tekemiin päätöksiin liittyviä riita-asioita viranomaisten ja yksityishenkilöiden tai yritysten välillä. Riita-asiat voivat koskea esimerkiksi rakennuslupia, liiketoiminnan harjoittamista varten tarvittavia lupia tai verotuspäätöksiä.

Yksityishenkilöiden ja/tai yritysten välisten riita-asioiden ("siviiliasioiden") selvittämiseksi on joissakin jäsenvaltioissa erikoistuomioistuimia, jotka käsittelevät työsopimusasioita.

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Päivitetty viimeksi: 18/01/2019

Erikoistuomioistuimet - Belgia

Tässä osassa luodaan yleiskatsaus Belgian erikoistuomioistuimiin.

Erikoistuomioistuimet

Eri aloihin (työoikeuteen, kauppaoikeuteen) erikoistuneista tuomioistuimista kerrotaan osassa "Yleiset tuomioistuimet".

Perustuslakituomioistuin

 Perustuslakituomioistuin (cour constitutionnelle) varmistaa, että lait, asetukset ja määräykset ovat **perustuslain mukaisia**. Se valvoo myös liittovaltion laitosten ja liittovaltion **toimivallanjaon** asianmukaisuutta.

Perustuslakituomioistuimessa on 12 tuomaria, jotka valvovat, että Belgian lainsäätäjät noudattavat perustuslakia. Se voi **kumota lakeja, asetuksia ja määräyksiä ja lykätä niiden täytäntöönpanoa**. Perustuslakituomioistuin on perustettu erikoistuomioistuimeksi. Erityistehtävänsä vuoksi se on riippumaton lainsäädäntövallan, toimeenpanovallan ja tuomiovallan käyttäjästä.

Perustuslakituomioistuin perustettiin välitystuomioistuimen (cour d'arbitrage) seuraajaksi. Välitystuomioistuin perustettiin vuonna 1980, kun Belgiasta kehitettiin vähitellen liittovaltiota. Tuomioistuin sai perustuslaissa ensimmäisen nimensä siksi, että sen alkuperäisenä tehtävänä oli toimia välittäjänä eri lainsäätäjien, liittovaltion, yhteisöjen ja alueiden välillä. Tuolloin sen tehtävänä oli ainoastaan valvoa, että lait, asetukset ja määräykset olivat perustuslakiin ja toimielinudistuslakeihin kirjattujen toimivallanjakosääntöjen mukaisia.

Tuomioistuimen nimi vaihtui "perustuslakituomioistuimeksi" 7. toukokuuta 2007. Uusi nimi vastaa paremmin tuomioistuimen tehtäviä, joita laajennettiin lakien, asetusten ja määräysten valvomiseen Belgian perustuslain II osaston (8–32 § kansalaisten oikeuksista ja vapauksista), 170 ja 172 §:n (verotuksen laillisuus ja kohtuullisuus) sekä 191 §:n (ulkomaalaisten suojeleminen) nojalla.

Tuomareista kuusi kuuluu ranskan kieliryhmään, **kuusi** puolestaan hollannin kieliryhmään. Yhdellä tuomarilla on oltava riittävä saksan kielen taito. Kummassakin kieliryhmässä kolmella tuomarilla on vähintään viiden vuoden kokemus kansanedustajan työstä ja kolme on työskennellyt oikeusalalla (belgialaisen yliopiston oikeustieteen professori, kassaatioistuimen ja korkeimman hallinto-oikeuden tuomari, perustuslakituomioistuimen lakimies).

Lähde: [Perustuslakituomioistuimen verkkosivut](#).

Hallintotuomioistuimet

Korkein hallinto-oikeus

[Korkein hallinto-oikeus](#) (conseil d'État) on samanaikaisesti sekä neuvoo-antava valtion elin että tuomioistuin, joten se sijaitsee lainsäädäntövallan, toimeenpanovallan ja tuomiovallan yhtymäkohdassa. Se on perustettu ennen kaikkea siksi, että lainsäätäjällä on halunnut tarjota kaikille luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille tehokkaan muutoksenhakukeinon lainvastaisia hallintotoimia vastaan.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätehtävänä on siis **kumota voimassa olevien oikeussääntöjen vastaisia hallintotoimia** (yksittäisiä toimia ja asetuksia) tai lykätä niiden täytäntöönpanoa.

Suojelu mielivaltaiselta hallinnolta ei kuitenkaan ole sen ainoa tehtävä. Sen tehtävänä on **toimia myös neuvoo-antavana elimenä** lainsäädännön alalla.

Lisäksi korkein hallinto-oikeus toimii **kassaatiotuomioistuimena** eli käsittelee **alempien hallintotuomioistuinten päätöksistä tehtyjä muutoksenhakupyynnöitä**.

Korkein hallinto-oikeus tekee päätöksiä antamalla esitettyjen pyyntöjen pohjalta tuomioita (arrêt) ja määräyksiä (ordonnance).

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on **44 elinikäistä jäsentä**: presidentti (premier président), puheenjohtaja (président), 14 osastojen puheenjohtajaa (président de chambre) ja 28 jäsentä (conseiller d'État).

Kaikki 44 ovat korkeimman hallinto-oikeuden yleiskokouksen jäseniä sekä hallintolainkäytön jaoston tai lainsäädäntöjaoston jäseniä.

Lähde: [Belgian korkeimman hallinto-oikeuden verkkosivut](#).

Näiden alojen oikeudelliset tietokannat

[Korkeimman hallinto-oikeuden verkkosivut](#)

[Perustuslakituomioistuimen verkkosivut](#)

Onko tietokannan käyttö maksutonta?

On.

Linkkejä

Belgian oikeusministeriö

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijäoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 03/08/2017

Erikoistuomioistuimet - Bulgaria

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [bg](#).

Tässä osiossa annetaan tietoja Bulgarian oikeuslaitoksen erikoistuomioistuimista.

Erikoistuomioistuimet

Bulgariassa ei ole työ-, meri- tai kauppaoikeuden alan tai muiden alojen erikoistuomioistuimia. Piirituomioistuimissa on kauppaoikeuteen erikoistuneet osastonsa. Kaikenasteisissa tuomioistuimissa on jaottelu siviili- ja rikosasioiden kokoonpanoihin, osastoihin ja kollegioihin.

Hallintotuomioistuimet

Bulgarian tasavallan hallintotuomioistuinjärjestelmä on perustettu vuonna 2006 annetun uuden hallintoprosessilain mukaan. Se koostuu 28:sta piiritason hallintotuomioistuimesta sekä korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

Piiritason hallintotuomioistuimet

Hallintotuomioistuinten toimivalta kattaa kaikki seuraavissa tarkoituksissa vireille pannut asiat:

- hallinnollisten päätösten antaminen, muuttaminen, peruuttaminen tai mitättömäksi julistaminen;
- hallintoprosessilain nojalla tehtyjen ratkaisujen julistaminen mitättömäksi tai kumoaminen;
- puolustautuminen hallinnon aiheettomilta toimilta ja laiminlyönneiltä;
- puolustautuminen laittomasti pakkokeinoin tapahtuvalta täytäntöönpanolta;
- hallintoviranomaisen tai -virkamiehen lainvastaisesta päätöksestä, toimesta tai laiminlyönnistä johtuvan vahingon korvaaminen;
- pakkokeinoin tapahtuneesta täytäntöönpanosta johtuvan vahingon korvaaminen;
- hallintotuomioistuinten antamien tuomioiden julistaminen mitättömäksi tai pätemättömäksi tai kumoaminen;
- hallintoprosessilain nojalla tehtyjen hallinnollisten päätösten virheellisuuden toteaminen.

Kuka tahansa voi panna vireille asian, jonka tarkoituksena on saada selville hallinnollisen oikeuden tai oikeudellisen suhteen olemassaolo tai puuttuminen, jos hänellä on asianosaiskelpoisuus eikä muuta oikeuskeinoa ole käytettävissä.

Asia käsitellään siinä hallintotuomioistuimessa, jonka tuomiopiirissä kiistanalaisen hallinnollisen päätöksen antaneen viranomaisen kotipaikka sijaitsee; jos kyseinen kotipaikka on ulkomailla, asia käsitellään Sofian hallintotuomioistuimessa.

Mikään hallinnollinen päätös, jolla pannaan suoranaisesti täytäntöön kansallista ulko-, puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa, ei voi olla oikeudellisen muutoksenhaun kohteena, paitsi jos laissa toisin määrätään.

Korkein hallinto-oikeus

 [Korkein hallinto-oikeus](#) käsittelee valitukset, joiden kohteena ovat ministerineuvoston, pääministerin, varapääministerin, ministerien, muiden suoraan ministerineuvoston alaisuudessa olevien laitosten päälliköiden toimet, ylimmän tuomioistuinneuvoston toimet, Bulgarian keskuspankin toimet, piirijohtajien toimet ja muut laissa määritellyt toimet; se käsittelee hallinnollisten määräysten yms. kiistämiset; ylimpänä muutoksenhakuasteena se käsittelee oikeuden toimet ja hallinto-oikeudelliset asiat sekä tutkii hallinto-oikeudellisia asioita koskevien voimassaolevien oikeuden päätösten kumoamispyynnöt.

Korkein hallinto-oikeus koostuu kahdesta osastoihin jakautuvasta kollegiosta. Kollegioita johtavat korkeimman hallinto-oikeuden puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat.

Muut erikoistuomioistuimet

Sotilastuomioistuimet

Sotilastuomioistuinten historia alkaa ajankohdasta 1.7.1879. Sotilastuomioistuinjärjestelmä uudistettiin vuonna 1956, kun armeijan sijoituspaikoiksi määrättiin Sofian, Plovdivin, Slivenin, Varnan ja Plevenin kaupungit. Sotilastuomioistuimilla on edelleen samanlainen rakenne.

Sotilastuomioistuin

 [Sotilastuomioistuin](#)

Ensimmäisen asteen tuomioistuimina sotilastuomioistuimet tutkivat sellaisia rikoksia koskevia rikosasioita, joita sotilashenkilöt tai ministeriöiden ja virastojen palveluksessa olevat kenraalit, upseerit, aliupseerit ja sotilaat taikka puolustusministeriön, Bulgarian armeijan, puolustusministeriön alaisten rakenteiden, kansallisen turvallisuuspalvelun ja kansallisen tiedustelupalvelun palveluksessa olevat siviilihenkilöt ovat suorittaneet tehtäviensä hoidon yhteydessä. Väliasteen tuomioistuimena sotilastuomioistuinten käsittelemissä asioissa on sotilasoikeudellinen muutoksenhakutuomioistuin. Sotilastuomioistuinten toimivalta määritetään rikosprosessilaissa. Niitä säännellään samoin kuin piirituomioistuimia.

Bulgarian kauppa- ja teollisuuskamarin välitystuomioistuin

Bulgarian kauppa- ja teollisuuskamarin välitystuomioistuin ratkaisee omaisuutta koskevat riita-asiat sekä sopimusten puutteellisuuksia tai uusiin olosuhteisiin mukauttamista koskevat riita-asiat osapuolten kotipaikasta (Bulgarian tasavalta tai ulkomaat) riippumatta.

Bulgarian kauppa- ja teollisuuskamarin välitystuomioistuin on vahvistanut asemansa Bulgarian tärkeimpänä välityselimenä, jota pidetään luotettavana ja erittäin ammattitaitoisena toimijana oikeusriitojen ratkaisun alalla. Bulgarian kauppa- ja teollisuuskamarin välitystuomioistuin ratkaisee vuosittain yhteensä 250–300 kansainvälistä tai bulgarialaista riita-asiaa. Bulgarialaisista asioista 82 % ratkaistaan yhdeksän kuukauden kuluessa, ja kansainvälisistä asioista 66 % ratkaistaan kahdentoista kuukauden kuluessa.

Samalla [välitystuomioistuin](#) osallistuu aktiivisesti välitysmenettelyä koskevan lainsäädännön kehittämiseen. Välitystuomioistuin ei käsittele kiinteää omaisuutta, elatusvaateita tai työoikeudellisia riita-asioita eikä myöskään aineetonta omaisuutta tai perheoikeutta koskevia riita-asioita.

Oikeudellinen tietokanta

Tuomioistuinten verkkosivustot

Jokaisella Bulgarian tuomioistuimella on verkkosivusto. Saatavilla on tietoja tuomioistuimen rakenteesta ja toiminnasta sekä asioista, joita tuomioistuin parhaillaan käsittelee tai joiden käsittelyn se on saattanut päätökseen, samoin kuin muita yleisölle tarkoitettuja tietoja.

[Ylimmän tuomioistuinneuvoston](#) verkkosivustolla on yksityiskohtainen luettelo Bulgarian tuomioistuimista ja niiden osoitteista ja verkkosivustoista (vain bulgariaksi).

Oikeuden päätökset julkaistaan heti hyväksymisensä jälkeen asianomaisen tuomioistuimen verkkosivustolla [henkilötietosuojalain](#) ja [turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaa koskevan lain](#) mukaisesti.

Yksityishenkilöiden siviilisäätystä tai terveydentilaa koskevissa asioissa annetut päätökset julkaistaan ilman perustelujaan.

Hyödyllisiä lisätietoja saa seuraavilta verkkosivustoilta:

- [Korkein hallinto-oikeus](#)
- [Sotilastuomioistuin](#)
- Bulgarian kauppa- ja teollisuuskamarin [välitystuomioistuin](#)
- [Kansainvälinen välitystuomioistuin](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 17/12/2018

Erikoistuomioistuimet - Tšekki

Erityistuomioistuimet

Tšekissä ei ole yleensä varsinaisia erikoistuomioistuimia, mutta yleisissä tuomioistuimissa on (työoikeuteen erikoistuneita) erikoisosastoja.

Muut erikoistuomioistuimet

Perustuslakituomioistuin

Perustuslakituomioistuin on perustuslaillisuutta suojaava tuomioistuinelin.

Perustuslakituomioistuin käsittelee asiat kaikkien tuomarien muodostamassa täysistunnossa tai neljässä kolmen tuomarin kokoonpanossa.

Vain täysistunnossa voidaan tehdä päätöksiä valtakunnallisesti ja oikeudellisesti perustavanlaatuisista kysymyksistä. Tällaisia ovat esimerkiksi parlamentin antaman lain mitätöinti, tasavallan presidentin virkasyyte tai viraltapano taikka poliittisen puolueen hajottaminen.

Täysistuntoon kuuluvat kaikki tuomarit, joista kymmenen on oltava läsnä päätöstä tehtäessä. Seuraavissa asioissa tehtävät päätökset edellyttävät yhdeksän tuomarin äänten enemmistöä: parlamentin antaman lain mitätöinti, tasavallan presidentin virkasyytetä tai viraltapanoa koskeva päätös ja sellaisen tuomion antaminen, joka perustuu tuomioistuimen aiemmasta päätöksestä poikkeavaan lain tulkintaan.

Kolmen tuomarin kokoonpanoissa käsitellään kaikki muut asiat. Näitä ovat esimerkiksi henkilöiden tai kuntien tekemät perustuslakivalitukset, parlamentin jäseniä koskevat vaali- tai kelpoisuuskiistat ja toimivaltakiistat valtion keskushallinnon viranomaisten ja paikallisten itsehallintoelinten välillä.

Perustuslakituomioistuimessa on 15 tuomaria. Tuomarit nimittää virkaan kymmeneksi vuodeksi tasavallan presidentti senaatin suostumuksella. Uudelleen nimittämistä ei ole rajoitettu.

Tuomioistuimen hallintoa johtavat puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa. Jokaisella tuomarilla on oma avustajakunta ja sihteeri.

Lisätietoja saa Tšekin perustuslakituomioistuimen internet-sivustolta (<http://www.usoud.cz/en/>).

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 09/07/2019

Erikoistuomioistuimet - Tanska

Tässä osassa on tietoja Tanskan erikoistuomioistuimia koskevasta järjestelmästä.

Erikoistuomioistuimet

Meri- ja kauppantuomioistuin (Sø- og Handelsretten)

Perustamisestaan vuonna 1862 lähtien [meri- ja kauppantuomioistuin](#) on käsitellyt koko maan merenkulkuun liittyviä ja kaupallisia asioita.

Meri- ja kauppantuomioistuimen toimivaltaa on laajennettu useita kertoja. Nykyisin tuomioistuin käsittelee asioita, jotka liittyvät **Tanskan tavaramerkkilakiin, muotoilulakiin, markkinointikäytäntöjä koskevaan lakiin, kilpailulakiin**, kansainvälisiin kauppaehtoihin ja muihin kaupankäyntiä koskeviin asioihin.

Lisäksi tuomioistuimen **konkurssijaosto** käsittelee asioita, jotka koskevat konkurssseja, maksujen lykkäyksiä, pakollisia velkojen sovitteluja ja velkajärjestelyjä Suur-Kööpenhaminan alueella.

Kiinteistörekisterituomioistuin (Tinglysningsretten)

[Kiinteistörekisterituomioistuin](#) on perustettu **1.1.2007**. Sen toimivaltaan kuuluu koko Tanska.

Tuomioistuin ottaa vähitellen käsiteltäväkseen nykyisin käräjäoikeuksille kuuluvat rekisteröintiasiat. Sille kuuluvia asioita ovat mm. **lainhuudot, kiinnitykset ja muut rasitteet** sekä **avioehdot**.

Kiinteistörekisterituomioistuin ratkaisee rekisteröintejä koskevat riidat. Tuomioista voi valittaa Länsi-Tanskan ylemmän oikeusasteen tuomioistuimeen.

Erityinen valitustuomioistuin (Den Særlige Klageret)

Erityinen valitustuomioistuin käsittelee **kurinpitoasioita, jotka koskevat tuomareita** tai muuta tuomioistuinten palveluksessa olevaa **oikeudellista henkilöstöä**, Färssaarten ja Grönlannin tuomioistuinten ja muutoksenhakulupalautakunnan henkilöstö mukaan lukien. Tuomioistuin voi myös ottaa uudelleen käsiteltäväksi rikosasioita ja hylätä puolustusasianajajan rikosasiassa.

Erityinen valitustuomioistuimisto koostuu yhdestä korkeimman oikeuden tuomarista, yhdestä hovioikeuden tuomarista, yhdestä käräjäoikeuden tuomarista, yhdestä lakimiehestä ja yhdestä lakimiehestä, jolla on tieteellistä asiantuntemusta.

Hallintotuomioistuimet

Tanskan tuomioistuinjärjestelmään ei kuulu hallintotuomioistuimia.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 10/09/2013

Erikoistuomioistuimet - Saksa

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä osiossa on tietoa erikoistuomioistuimista Saksassa.

Erikoistuomioistuimet

Työtuomioistuimisto

Työtuomioistuimissa (*Arbeitsgericht*) käsitellään pääasiassa työoikeuteen kuuluvat riita-asiat, jotka koskevat työntekijöiden ja työnantajien välistä sopimussuhdetta. Työtuomioistuimissa käsitellään myös työehtosopimusten osapuolten, esimerkiksi ammattiliittojen ja työnantajajärjestöjen väliset riita-asiat.

Työtuomioistuimet ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimia (osavaltioiden tuomioistuimina). Työoikeuden alalla ratkaisut tehdään tuomioistuimissa. asiat käsitellään yleensä puheenjohtajana toimivan ammattituomarin ja kahden maallikkotuomarin kokoonpanossa. Toinen maallikkotuomareista edustaa työntekijöitä ja toinen työnantajia. Puheenjohtaja tekee ratkaisut asioissa, joihin ei liity suullista käsittelyä, ilman maallikkotuomareita.

Ylemmän oikeusasteen työtuomioistuimet (*Landesarbeitsgericht*), jotka ovat niin ikään osavaltioiden tuomioistuimia, ratkaisevat valitukset, jotka koskevat työtuomioistuinten ratkaisuja. Myös ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpanossa on yksi ammattituomari sekä yksi maallikkotuomari edustamassa työntekijöitä ja yksi maallikkotuomari edustamassa työnantajia.

Ylimmän oikeusasteen ratkaisut tekee [liittovaltion työtuomioistuimisto](#) (*Bundesarbeitsgericht*). Sen kokoonpanossa on puheenjohtaja, kaksi muuta ammattituomaria sekä yksi maallikkotuomari edustamassa työntekijöitä ja yksi maallikkotuomari edustamassa työnantajia.

Hallintotuomioistuimet

Hallintopäätösten osalta tuomioistuinjärjestelmä on jaoteltu kolmeen osaan: yleiset hallintotuomioistuimet, sosiaalituomioistuimet ja verotuomioistuimet. Yleisiä hallintoasioita ja sosiaalioikeuden asioita sekä verotusasioita koskevien toimivaltojen tärkeä piiri on se, että toimivaltaa käytetään viran puolesta. Tuomioistuinten on siis tutkittava asian tosiseikat omasta aloitteestaan (eikä vain asianosaisen pyynnöstä ja ilman todistepyynnöitä koskevia velvoitteita), koska se on yleisen edun mukaista.

Yleiset hallintotuomioistuimet

Toimivaltaa yleisissä hallintoasioissa on kolmella oikeusasteella:

1. Ensimmäisenä oikeusasteena ovat alueelliset hallinto-oikeudet (*Verwaltungsgericht*).
2. Toisena oikeusasteena ovat kunkin osavaltion ylemmät hallinto-oikeudet (*Oberverwaltungsgericht* tai *Verwaltungsgerichtshof*).
3. Ylimpänä oikeusasteena on liittovaltion korkein hallinto-oikeus ([de](#) *Bundesverwaltungsgericht*).

Alueelliset hallinto-oikeudet ovat tavallisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimia. Ylemmät hallinto-oikeudet ovat lähinnä muutoksenhakutuomioistuimia, jotka käsittelevät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten ratkaisut sekä oikeuskysymysten että tosiseikkojen kannalta. Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta liittovaltion korkein hallinto-oikeus on muutoksenhakutuomioistuin, joka tutkii vain oikeuskysymykset.

Yleiset hallinto-oikeudet vastaavat periaatteessa kaikista hallintoviranomaisten ja yksityishenkilöiden välisistä riita-asioista, jotka koskevat hallintolakien ja määräysten asianmukaista soveltamista. Yleiset tuomioistuimet vastaavat kuitenkin (hallintotuomioistuinten sijaan) asioista, joihin liittyy hallinnon osallistuminen talouteen siviilioikeuden nojalla (toiminta yksityisyrittäjien tavoin), ja kaikista riidoista, jotka aiheutuvat tällaisesta toiminnasta. Yleiset hallinto-oikeudet eivät käsittele myöskään riita-asioita, jotka on annettu laissa yleisten tuomioistuinten, sosiaalituomioistuinten tai verotuomioistuinten käsiteltäviksi.

Periaatteessa yleisen hallinto-oikeuden päätökset tehdään tuomioistuimissa. Alueellisten hallinto-oikeuksien kokoonpanossa on kolme ammattituomaria ja kaksi maallikkotuomaria. Ylemmän hallinto-oikeuden kokoonpanossa on tavallisesti kolme ammattituomaria. Liittovaltion korkeimman hallinto-oikeuden kokoonpanossa on viisi ammattituomaria. Alueellisissa hallinto-oikeuksissa asiat voidaan kuitenkin käsitellä myös yhden tuomarin kokoonpanossa.

Sosiaalituomioistuimet

Sosiaalioikeuden alan toimivaltaa on hallinto-oikeuden toimivallan tavoin kolmessa oikeusasteessa, joiden tehtävät on jaettu tarkoituksenmukaisesti. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena toimivan alueellisen sosiaalituomioistuimen (*Sozialgericht*) lisäksi kussakin osavaltiossa toimii osavaltion sosiaalituomioistuin (*Landessozialgericht*), muutoksenhakutuomioistuin ja liittovaltion sosiaalituomioistuin (*Bundessozialgericht*), joka on pelkästään oikeuskysymyksiin rajoittuvia valituksia käsittelevä ylin muutoksenhakutuomioistuin.

Sosiaalituomioistuimet käsittelevät pääasiassa riita-asiat, jotka koskevat sosiaaliturvaa (eläkkeitä, tapaturma- ja sairausvakuutuksia ja toipilashoitovakuutuksia), työttömyysturvaa ja sosiaalietuuksia. Sosiaalioikeudenkin alalla ratkaisut tehdään pääsääntöisesti tuomioistuimissa. Sosiaalituomioistuimen kokoonpanossa on yksi ammattituomari ja kaksi maallikkotuomaria. Osavaltion sosiaalituomioistuimen ja liittovaltion sosiaalituomioistuimen kokoonpanossa on kolme ammattituomaria ja kaksi maallikkotuomaria.

Verotuomioistuimet

Verotusasioiden toimivalta kuuluu ensimmäisen oikeusasteen verotuomioistuimille ja liittovaltion verotuomioistuimelle (*Bundesfinanzhof*), joka on pelkästään oikeuskysymyksiin rajoittuvia valituksia käsittelevä ylin muutoksenhakutuomioistuin. Verotusasioiden toimivalta kattaa pääasiassa riidat, jotka koskevat julkisia veroja ja veroluonteisia maksuja sekä tullimaksuja. Verotuomioistuinten kokoonpanossa on kolme ammattituomaria ja kaksi maallikkotuomaria, ja liittovaltion verotuomioistuimen kokoonpanossa on viisi ammattituomaria. Verotuomioistuimissa asioita voidaan ohjata käsiteltäväksi myös yhden tuomarin kokoonpanossa.

Muut erikoistuomioistuimet

Liittovaltion perustuslakituomioistuin

 Liittovaltion perustuslakituomioistuin (*Bundesverfassungsgericht*) käyttää toimivaltaa perustuslakiin liittyvissä asioissa liittovaltion tasolla. Sen päätökset perustuvat perustuslakiin (*Grundgesetz*). Selvästi suurin osa liittovaltion perustuslakituomioistuimen käsittelemistä asioista on perustuslakivalituksia. Näitä tekevät kansalaiset, jotka valittavat perusoikeuksiaan rikotun tuomioissa, hallituksen toimissa tai säädöksissä. Tavallisesti perustuslakivalitus otetaan käsiteltäväksi vain, jos muuta valituskeinoa ei enää ole käytettävissä (ts. ylimmän oikeusasteen tuomioistuin on jo antanut ratkaisunsa asiassa tai perustuslakivalitus kohdistuu poikkeuksellisesti suoraan tiettyyn lainsäädännön kohtaan).

Liittovaltion perustuslakituomioistuin käsittelee myös monia muita asioita. Se esimerkiksi tarkistaa lakien perustuslain mukaisuuden oikeudelliselta kannalta ja varmistaa, ovatko liittovaltion perustuslailliset elimet toimineet toimivaltansa rajoissa. Jotkin liittovaltion perustuslakituomioistuimen päätökset voivat saada lainvoiman. Tuomioistuimessa on kaksi osastoa, joissa kummassakin on kahdeksan tuomaria. Tuomioistuin tekee ratkaisunsa kolmen tuomarin kokoonpanoissa tai koko osaston kahdeksan tuomarin kokoonpanossa valtaosin ilman suullista käsittelyä.

Osavaltion perustuslakituomioistuimet / osavaltioiden korkeimmat oikeudet

Osavaltioiden perustuslakituomioistuimet (*Landesverfassungsgericht*) tai osavaltioiden korkeimmat oikeudet (*Staatsgerichtshof*) ratkaisevat pääasiassa perustuslaillisia riita-asioita osavaltiolainsäädännön (*Landesrecht*) mukaisesti. Osavaltioiden perustuslakituomioistuinten perustamisesta, hallinnosta ja toimivallasta säädetään erikseen kunkin osavaltion lainsäädännössä.

Linkkejä

[Liittovaltion työtuomioistuimien](#)

[Liittovaltion korkein hallinto-oikeus](#)

[Liittovaltion sosiaalituomioistuimien](#)

[Liittovaltion verotuomioistuimien](#)

[Liittovaltion perustuslakituomioistuimien](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 15/09/2016

Erikoistuomioistuimet - Viro

Tässä osassa kerrotaan Viron tuomioistuinjärjestelmään kuuluvista hallinto- ja erikoistuomioistuimista.

Erikoistuomioistuimet

Viron perustuslaissa säädetään, että lain nojalla voidaan perustaa erikoistuomioistuimia, joilla on erityistä toimivaltaa. Tilapäistuomioistuinten perustaminen on kiellettyä.

Virossa ei ole perustettu erikoistuomioistuimia.

Perustuslakituomioistuin

Korkein oikeus (Riigikohus) hoitaa samanaikaisesti ylimmän oikeusasteen muutoksenhakutuomioistuimen ja perustuslakituomioistuimen tehtäviä.

Perustuslakituomioistuimena toimiessaan korkein oikeus

- antaa ratkaisun sellaisten pyyntöjen johdosta, jotka koskevat yleisesti sovellettavan lainsäädännön perustuslainmukaisuuden tarkistamista tai sen tarkistamista, onko perustuslain mukaista kieltäytyä hyväksymästä yleisesti sovellettavaa lainsäädäntövälinettä
- antaa ratkaisun sellaisten pyyntöjen johdosta, jotka koskevat kansainvälisten sopimusten perustuslainmukaisuuden tarkistamista
- antaa ratkaisun sellaisten pyyntöjen johdosta, jotka koskevat lausunnon antamista siitä, miten perustuslakia tulkitaan sovellettaessa Euroopan unionin lainsäädäntöä
- antaa ratkaisun sellaisten pyyntöjen ja kantelujen johdosta, jotka koskevat Viron parlamentin (Riigikogu) tai sen puhemiesin ja tasavallan presidentin päätöksiä
- antaa ratkaisun sellaisten pyyntöjen johdosta, jotka koskevat Riigikogun jäsenen, tasavallan presidentin, oikeuskanslerin tai valtionalouden tarkastusviraston johtajan julistamista kykenemättömäksi hoitamaan tehtäviään
- antaa ratkaisun sellaisten pyyntöjen johdosta, jotka koskevat Riigikogun jäsenen valtuuksien peruuttamista
- päättää, myönnetäänkö tasavallan presidenttinä toimivalle Riigikogun puhemiesille lupa ilmoittaa, että on pidettävä ennenaikaiset Riigikogun vaalit, tai kieltäytyä vahvistamasta lakia
- antaa ratkaisun poliittisen puolueen toiminnan päättämistä koskevien pyyntöjen johdosta
- antaa ratkaisun vaalilautakuntien päätöksiä ja toimia koskevien valitusten ja protestien johdosta.

Kukaan yksittäinen ihminen ei voi hakea muutosta perustuslain perusteella.

Korkeimman oikeuden yhteystiedot ovat saatavissa [korkeimman oikeuden verkkosivustolla](#).

Perustuslaillisuuden valvontaan sovelletaan [lakia perustuslaillisuuden valvontaa koskevasta tuomioistuin käsittelystä](#).

Hallintotuomioistuimet

Hallintotuomioistuimet ovat **ensimmäisen oikeusasteen** tuomioistuimia, jotka käsittelevät hallinnollisia asioita. Ne toimivat riippumattomina oikeusviranomaisina vain ensimmäisessä oikeusasteessa.

Piirituomioistuimet ovat toisen oikeusasteen tuomioistuimia, jotka käsittelevät uudelleen hallintotuomioistuinten päätöksiä, joihin on haettu muutosta.

Hallinto-oikeuksien toimivalta, asian vireillepano niissä ja menettelysäännöt säädetään [hallintolainkäyttölaissa](#).

Hallintotuomioistuimet

Virossa on kaksi hallintotuomioistuinta: Tallinnan ja Tarton hallinto-oikeudet.

Hallintotuomioistuimet ovat jakautuneet toimimaan useissa eri toimipaikoissa.

Tallinnan hallinto-oikeudella on kaksi toimipaikkaa:

- Tallinnan oikeustalo
- Pärnun oikeustalo

Tarton hallinto-oikeudella on kaksi toimipaikkaa:

- Tarton oikeustalo
- Jõhvin oikeustalo

Piirituomioistuimet:

Virossa on kaksi toisen asteen tuomioistuimena toimivaa piirituomioistuinta:

- Tallinnan piirituomioistuin
- Tarton piirituomioistuin

Tuomioistuinten yhteystiedot ovat saatavissa [tuomioistuinten verkkosivustolla](#). Yhteystietoihin voi tutustua **maksutta**.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/08/2018

Erikoistuomioistuimet - Irlanti

Tässä jaksossa kerrotaan Irlannin erikoistuomioistuinten järjestelmästä ja verrataan sitä yleisten tuomioistuinten järjestelmään. Yleisistä tuomioistuinista saa tietoa [oikeuslaitosta](#) ja [yleisiä tuomioistuimia](#) koskevilta sivuilta.

Erikoistuomioistuimet

Vähäisiä vaateita käsittelevä tuomioistuin (Small Claims Court)

Vähäisiä vaateita koskeva menettely on edullinen epävirallinen tapa ratkaista kuluttajien vaateita niin, että kummankaan osapuolen ei tarvitse olla oikeudellisesti edustettuna. Vähäisiä vaateita käsittelevä tuomioistuin (Small Claims Court) toimii alemman oikeusasteen tuomioistuimen (District Court) yhteydessä. Menettelyä voidaan käyttää enintään 2 000 euron vaateissa tapauksissa, joissa kuluttaja ostaa tavaroita tai palveluja, kärsii vähäisiä omaisuusvahinkoja tai vaatii vuokratakuun palauttamista. Jos kyseessä on riidaton vaade, osapuolten ei tarvitse olla läsnä tuomioistuinkäsittelyssä. Jos vaade on riidanalainen eikä asiaa pystytä ratkaisemaan tuomioistuimen ulkopuolella, asian käsittelee District Court -tuomioistuimen tuomari, jonka ratkaisuun voi hakea muutosta Circuit Court -tuomioistuimelta.

Kauppatuomioistuin (Commercial Court)

Kauppatuomioistuin on käytännössä ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen erityisosasto. Yksi sen tärkeimmistä piirteistä on mahdollisuus asioiden joutuisaan käsittelyyn. Tätä varten sillä on omat menettelyt, joiden tarkoituksena on asialistalla olevien tapauksien jouduttaminen. Näitä menettelyjä säännellään [ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten työjärjestyksen \(Rules of the Superior Courts\) määräyksessä 63A](#).

Tuomioistuin käsittelee kauppaoikeudellisiksi menettelyiksi luokitellut asiat määräyksessä 63A olevan 1 kohdan nojalla. Niihin kuuluvat yhtiöoikeutta, maksukyvyttömyyslainsäädäntöä, teollis- ja tekijänoikeuksia, rakennusalaan, hallinto-oikeutta ja valtiosääntöoikeutta koskevat riita-asiat. Jotta vaade voitaisiin käsitellä kauppatuomioistuimessa määräyksessä 63A olevan 1 (a) kohdan nojalla, oikeuskäsittelyssä esitetyn vaateen tai vastaavaan on oltava arvoltaan vähintään 1 000 000 euroa. Määräyksen 1 (b) kohdan nojalla käsiteltäväksi hyväksytyjen asioiden arvolle ei ole asetettu vähimmäisrajaa, vaan asia on kauppaoikeuden tuomarin harkintavallassa.

Huumausaineasioita käsittelevä tuomioistuin (Drug Treatment Court)

Huumausaineasioita käsittelevän tuomioistuimen ohjelma (Drug Treatment Court Programme, DTC) toteutetaan alemman oikeusasteen tuomioistuimen (District Court) yhteydessä. Se antaa muista kuin väkivaltarikoksista tuomituille huumausaineiden käyttäjille mahdollisuuden välttää huumausaine-, rikos- ja vankilakierteen. Ohjelmaan hakevien soveltuvuus arvioidaan sen perusteella, miten motivoituneita he ovat sitoutumaan ohjelmaan.

Muut tuomioistuimet

Irlannissa on tuomioistuimia, jotka käsittelevät tuloverovalituksia, sosiaaliturvaetuuksia, tasa-arvolainsäädäntöön perustuvia asioita, maahanmuuttoasioita, kaavoitusta ja työllisyysasioita. Näissä tuomioistuimissa ei ole tuomareita vaan asiantuntijoita, joiden päätöksiin voi hakea muutosta tai pyytää uudelleenkäsitelyä Circuit Court- tai High Court -tuomioistuimissa.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 30/06/2017

Erikoistuomioistuimet - Kreikka

Tämän sivun alkukielistä versiota [ei](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä osassa kerrotaan Kreikan erikoistuomioistuinjärjestelmästä

Korkein hallinto-oikeus (Symvoulío tis Epikrateias)

Korkein hallinto-oikeus eli valtioneuvosto, josta säädetään perustuslain 95 §:ssä, hoitaa tehtäviään **täysistunnoissa** tai **jaostoissa**. Täysistuntoon osallistuvat korkeimman hallinto-oikeuden puheenjohtaja, vähintään kymmenen oikeusneuvosta, kaksi nuorempaa oikeusneuvosta ja kirjaaja.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on **kuusi jaostoa**: I, II, III, IV, V ja VI.

Jaostot I–IV käyttävät korkeimman hallinto-oikeuden oikeudellista toimivaltaa ja järjestävät julkisia tuomioistuinkäsittelyjä. Tuomioistuinkäsittelyihin osallistuvat jaoston puheenjohtaja (korkeimman hallinto-oikeuden varapuheenjohtaja), kaksi **oikeusneuvosta**, kaksi nuorempaa oikeusneuvosta ja **kirjaaja** (yhteensä viisi jäsentä).

Kukin jaosto voi kokoontua myös seitsemän jäsenen kokoonpanossa, jolloin siinä on mukana kaksi ylimääräistä oikeusneuvosta. Tämä on mahdollista ainoastaan oikeusasioissa, jotka tuomioistuimen puheenjohtaja on esitellyt seitsemän jäsenen kokoonpanolle, tai asioissa, jotka viiden jäsenen kokoonpano on jättänyt sen käsiteltäväksi.

Jaosto V vastaa tuomioiden käsittelystä ja käyttää kurinpitovaltaa. Siihen kuuluvat jaoston puheenjohtaja (korkeimman hallinto-oikeuden varapuheenjohtaja), vähintään yksi oikeusneuvos, yksi nuorempi oikeusneuvos (jonka ääni ratkaisee virantoimituksessa) ja kirjaaja.

Jaostolla VI on toimivalta tarkistaa (purkaa) ratkaisut, jotka liittyvät julkista veronkantoa koskevaan lakiin (Kodika Eispraksis Dimosion Esodon) ja hallintoriita-asioista johtuviin vahingonkorvauksiin. Se kokoontuu vastaavissa kokoonpanoissa kuin jaostot I–IV.

Korkeimman hallinto-oikeuden **päätehtävät** on säädetty **perustuslain 95 §:n 1 momentissa**, ja ne hoidetaan laissa säädetyllä tavalla.

Korkeimman hallinto-oikeuden toimivaltaan kuuluvat seuraavat:

- kumota pyynnöstä sellaiset hallintoviranomaisten täytäntöönpanosäädökset, joiden antamisessa on ylitetty toimivalta tai rikottu lakia
- tarkistaa pyynnöstä tavallisten hallintotuomioistuinten antamasta päätöksestä tehty muutoksenhaku laissa säädetyllä tavalla
- ratkaista sille perustuslain ja lakien edellyttämällä tavalla jätetyt asiasisältöä koskevat hallinnolliset riita-asiat
- käsitellä sääntelypäätökset.

Viranomaisten on noudatettava korkeimman hallinto-oikeuden kumoamispäätöksiä. Lain nojalla toimivaltaiset viranomaiset joutuvat edesvastuuseen tämän veloitteen noudattamatta jättämisestä.

Tilintarkastustuomioistuin (Elegtikio Synedrio)

Tilintarkastustuomioistuin, josta säädetään perustuslain 98 §:ssä, on **korkein oikeus**, jolla on **sekä oikeudellisia että hallinnollisia tehtäviä**. Hallintotoimivaltaa käyttäessään se säilyttää tuomioistuimen luonteen. Tilintarkastustuomioistuimen kokoonpano vastaa korkeimman hallinto-oikeuden kokoonpanoa. Tilintarkastustuomioistuin hoitaa tehtäviään **täysistunnossa, kolmessa jaostossa ja osastoissa**.

Sen **päätoimivaltuudet** ovat seuraavat:

- **tarkastaa** valtion ja paikallishallintojen tai muiden julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden **menot**
- **valvoa** taloudellisesti merkittäviä **sopimuksia** silloin, kun sopimuspuolena on hallitus tai sen asemesta toimiva henkilö
- **tarkastaa** valtion viranomaisten ja paikallishallintojen tai muiden julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden **tilit**
- **antaa lausunto** lainsäädäntöehdotuksista, jotka koskevat eläkkeitä tai palvelusajan tunnustamista eläkeoikeuksia varten
- **laatia ja toimittaa** parlamentille valtion tilinpäätös ja tase
- **käsitellä** eläkkeiden myöntämistä koskevia **riita-asioita**
- käsitellä asioita, jotka koskevat poliittisten tai sotilasvirkamiesten tahallisesta tai huolimattomasta toiminnasta johtuvaa **vahingonkorvausvelvollisuutta** valtiolle.

Tilintarkastustuomioistuimen päätökset eivät kuulu korkeimman hallinto-oikeuden lainkäyttövaltaan.

Muut erityistuomioistuimet

Sotaoikeus (stratodikeio), merisotaoikeus (nautodikeio) ja ilmasotaoikeus (aerodikeio)

Kyseiset tuomioistuimet ovat **rikosasioita käsitteleviä erityistuomioistuinta**. Maa-, meri- ja ilmavoimien sotilashenkilöstön tekemät rikokset kuuluvat poikkeuksetta sotilastuomioistuinten lainkäyttövaltaan.

Ylimmän oikeusasteen erityistuomioistuin (Anotato Eidiko Dikastirio)

Ylimmän oikeusasteen erityistuomioistuin on vastaavanlainen [erityistuomioistuin](#) kuin perustuslakituomioistuin siltä osin, että useimmat sen lainkäyttövaltaan kuuluvat riita-asiat liittyvät perustuslakiin. Siitä säädetään [perustuslain](#) 100 §:ssä ja sillä on toimivalta päättää parlamenttivaalien laillisuudesta, [parlamentin jäsenten](#) erottamisesta virastaan tai ratkaista kolmen ylimmän oikeusasteen tuomioistuimen välisiä ristiriitoja. Ylimmän oikeusasteen erityistuomioistuimen päätökset ovat lopullisia eikä niihin voi hakea muutosta minkäänlaisilla [oikeussuojakeinoilla](#).

Erityistuomioistuimeen kuuluvat korkeimman hallinto-oikeuden puheenjohtaja, korkeimman oikeuden puheenjohtaja, tilintarkastustuomioistuimen puheenjohtaja, neljä korkeimman hallinto-oikeuden oikeusneuvosta ja neljä korkeimman oikeuden oikeusneuvosta (jotka valitaan arpomalla joka toinen vuosi).

Erityistuomioistuinta johtaa **korkeimman hallinto-oikeuden tai korkeimman oikeuden puheenjohtajista vanhin**. Kun se käsittelee asioita, jotka liittyvät perustuslain sisältöä koskevien selkkausten tai riita-asioiden sovitteluun tai lainsäädännön tulkintaan, sen kokoonpanoa täydennetään kahdella vakinaisella professorilla Kreikan yliopistojen oikeustieteellisistä tiedekunnista.

Oikeudenkäyntivirheitä käsittelevä erityistuomioistuin (Eidiko dikastirio agogon kakodikias)

Erytistuomioistuimesta säädetään **perustuslain 99 §:ssä** ja laissa nro 693/1977. Se ratkaisee oikeuslaitoksen virkamiehiä vastaan nostettuja kanteita, jotka koskevat virheellisiä tuomioita. Erytistuomioistuimen puheenjohtajana toimii korkeimman hallinto-oikeuden puheenjohtaja. Muita jäseniä ovat korkeimman hallinto-oikeuden oikeusneuvos, korkeimman oikeuden oikeusneuvos, tilintarkastustuomioistuimen oikeusneuvos, kaksi vakinaista professoria Kreikan yliopistojen oikeustieteellisistä tiedekunnista ja kaksi asianajajaa (jotka ovat arpomalla valittuja asianajajien ylimmän kurinpitolautakunnan jäseniä).

Ministerien vastuuvollisuutta käsittelevä erityistuomioistuin (Eidiko Dikastirio eftyhis ypourgon)

Erytistuomioistuimesta säädetään **perustuslain 86 §:ssä**.

Se kutsutaan koolle erikseen kutakin käsiteltävää oikeusasiaa varten ja siihen kuuluu **kuusi korkeimman hallinto-oikeuden jäsentä** ja **seitsemän korkeimman oikeuden jäsentä**, jotka **parlamentin puhemies** valitsee arpomalla oikeuskäsittelyn alussa. **Tuomioistuinkäsittelyt** pidetään parlamentin julkisina istuntoina, joita johtavat kahden edellä mainitun korkeimman oikeusasteen tuomioistuimen jäsenet. Heidät on täytynyt nimittää tai ylentää virka-asemaansa ennen kuin ehdotus oikeuskäsittelyn aloittamisesta esitetään. Erytistuomioistuimen puheenjohtajana toimii korkeimman oikeuden jäsenistä virka-asemaltaan ylin. Mikäli useammalla jäsenellä on sama virka-asema, valitaan heistä vanhin. Yleisenä syyttäjänä toimii **korkeimman oikeuden syyttäjänviraston jäsen** tai hänen sijaisensa, joka valitaan arpomalla.

Erytistuomioistuimella on toimivalta käsitellä hallituksen jäsenten ja varaministerien virantoimituksessa tekemiä rikoksia sillä edellytyksellä, että parlamentti on vienyt asian tämän erityistuomioistuimen käsiteltäväksi.

Tuomarien palkkioita-asioita käsittelevä erityistuomioistuin (Eidiko Dikastirio Mithologikon Diaforon Dikastikon Leitourgon)

Erytistuomioistuimesta säädetään **perustuslain 88 §:ssä**.

Siihen kuuluvat **perustuslain 99 §:ssä** määrätyn erityistuomioistuimen jäsenet sekä vakainainen professori ja asianajaja.

Sillä on toimivalta ratkaista **erilaisia tuomarien palkkioihin** ja eläkkeisiin **liittyviä riita-asioita**, jos oikeusasian ratkaisu todennäköisesti vaikuttaisi laajemman henkilöryhmän palkkaukseen, eläkkeisiin tai verotukselliseen asemaan.

Oikeudelliset tietokannat

1. [Korkeimman hallinto-oikeuden](#) verkkosivuilla on yli 250 000 päätöstä.

Tietokannan käyttö on **ilmaista**.

2. Tärkeimpien Kreikan **ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuinten** verkkosivut:

- [Ateenan ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Thessalonikin ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Pireuksen ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Patrasin ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Irakleionin ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Larisan ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Aleksandroupolin ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Serresin ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Komotinin ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Kavalan ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Chanian ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)
- [Ioanninan ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin](#)

[Ateenan ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuimen](#) sivuilla saatavilla olevat palvelut:

- oikeuskäytännön hakupalvelu
- oikeuskäytäntöä koskevat tiedonannot

Seuraavat palvelut ovat kehitteillä:

- todistusten myöntäminen

- oikeustapausten seuranta
- oikeusasiakirjojen arkisto

Kaikkien muiden tuomioistuinten sivuilla saatavilla olevat palvelut:

- todistusten hakeminen sähköisesti
- oikeustapausten seuranta

Lisäksi useimmilla edellä mainituilla sivustoilla on tietoa muun muassa tuomioistuinten toimivallasta, historiasta ja toimintaperiaatteista, organisaatiokaavoista ja palveluksessa olevista tuomareista.

Sivustojen käyttö on yleensä maksutonta. Oikeudelliset tietokannat ovat kuitenkin vain tuomarien käytettävissä ja edellyttävät erityisiä käyttöohjelmia ja tunnisteita.

3. Tärkeimpien Kreikan **hallinnollisten muutoksenhakutuomioistuinten** verkkosivut:

- [Ateenan hallinnollinen muutoksenhakutuomioistuin](#)
- [Thessalonikin hallinnollinen muutoksenhakutuomioistuin](#)

Saatavilla on seuraavia palveluja:

- päivittäisten oikeudenistuntojen aikataulut
- todistusten hakeminen sähköisesti
- oikeustapausten seuranta

Sivustojen käyttö on yleensä maksutonta. Oikeudelliset tietokannat ovat kuitenkin vain tuomarien käytettävissä ja edellyttävät erityisiä käyttöohjelmia ja tunnisteita.

Linkkejä:

[Korkein hallinto-oikeus](#)

[Tilintarkastustuomioistuin](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Erikoistuomioistuimet - Espanja

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [es](#).

Vuoden 1978 Espanjan perustuslain 117 §:ssä säädetään, että tuomiovallan yhtenäisyyden periaate on tuomioistuinten organisaation ja toiminnan perusta.

Espanjan oikeuslaitoksessa yleiset tuomioistuimet jaetaan oikeudenalan mukaan viiteen ryhmään eli siviilituomioistuimiin, rikostuomioistuimiin, hallintotuomioistuimiin, sosiaalitytuomioistuimiin ja sotilastuomioistuimiin.

Espanjassa ei ole erikseen erikoistuomioistuinten järjestelmää, mutta edellä mainituilla oikeudenaloilla on perustettu aiheen mukaisia erikoistuneita tuomioistuinta. Näitä ovat muun muassa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevät tuomioistuimet (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), kauppatorioistuimet (*Juzgados de lo Mercantil*) sekä rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavat tuomioistuimet (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) ja nuorisotuomioistuimet (*Juzgados de Menores*). Ne ovat yleisiä tuomioistuinta, jotka ovat erikoistuneet tiettyyn aiheeseen.

Erikoistuomioistuimet

Tuomioistuinta annettussa laissa (Ley orgánica del Poder Judicial) säädetään seuraavista erikoistuomioistuinta:

KAUPPATUOMIOISTUIMET

Kauppatuomioistuimet aloittivat toimintansa 1. syyskuuta 2004, ja ne ovat erikoistuneita tuomioistuimia. Ne kuuluvat siviilituomioistuihin.

ALUEELLINEN ULOTTUVUUS

Jokaisessa maakunnassa, jolla on tuomiovalta koko maakunnan alueella ja toimipaikka sen pääkaupungissa, on yleensä vähintään yksi kauppatuomioistuin.

Tuomioistuin voidaan perustaa myös muuhun kuin maakunnan pääkaupunkiin, jos se on suositeltavaa asukkaiden tarpeet sekä teollisuuden, kaupan tai taloudellisen toiminnan keskuskeskukset huomioon ottaen. Kaikissa tapauksissa rajataan tuomioistuinten tuomiovalta.

On mahdollista perustaa kauppatuomioistujia, joiden tuomiovalta ulottuu kahteen tai useampaan saman autonomisen alueen maakuntaan.

TOIMIVALTA

Kauppatuomioistuimissa käsitellään kaikki **velkajärjestelyihin** liittyvät riita-asiat sääntelevän lain edellytysten mukaisesti.

Kauppatuomioistuimet käsittelevät myös kaikki siviilituomioistuimen toimivaltaan kuuluvat riita-asiat. Näitä ovat muun muassa vaatimukset, jotka liittyvät vilpilliseen kilpailuun, teollis- ja tekijänoikeuksiin sekä mainontaan, ja kaikki tähän oikeudenalaan liittyvät riita-asiat, joita kauppatuomioistuimessa pannaan vireille liikeyrityksiä ja osuuskuntia koskevan lainsäädännön nojalla.

Kauppatuomioistuimella on toimivalta **tunnustaa ja panna täytäntöön ulkomaiset tuomiot ja välitystuomiot**, kun ne koskevat sen toimivaltaan kuuluvia asioita, edellyttäen, että ne eivät kuulu perussopimusten ja muiden kansainvälisten säännösten mukaisesti toiselle tuomioistuimelle.

KANTEET

Maakunnalliset ylioikeudet käsittelevät kanteita, joita lain mukaan voi nostaa kauppatuomioistuinten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimina antamia ratkaisuja vastaan, lukuun ottamatta päätöksiä, joita annetaan maksukyvyttömyystapauksissa työoikeudellisten riita-asioiden ratkaisemiseksi. Niiden käsittelemistä varten on oltava tuomioistuimista annetun lain 98 §:n mukaisesti vähintään yksi erikoistunut jaosto.

Muita kanteita voi nostaa tuomioistuimista annetun lain mukaisesti ja siinä säädetyissä tapauksissa.

YHTEISÖN TAVARAMERKKIASIOITA KÄSITTELEVÄT TUOMIOISTUIMET

Alicanten tuomiopiirin kauppatuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta tutkia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimina kaikki riita-asiat, jotka saatetaan vireille yhteisön tavaramerkistä 20 päivänä joulukuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen N:o 40 /94 sekä yhteisömallista 12 päivänä joulukuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen 6/2002 nojalla.

Tätä toimivaltaa käyttäessään kyseisillä tuomioistuimilla on tuomiopiirinä koko Espanja.

Kyseiset tuomioistuimet kuuluvat siviilituomioistuihin.

Alicanten maakunnallisen ylioikeuden erityisosasto tai -osastot käsittelevät lisäksi yksinomaisesti toisen asteen tuomioistuimina kaikki yhteisön tavaramerkistä 20 päivänä joulukuuta 1993 annetun Euroopan unionin neuvoston asetuksen N:o 40/94 101 artiklassa ja yhteisömallista 12 päivänä joulukuuta 2001 annetussa Euroopan unionin asetuksessa 6/2002 tarkoitetut kanteet. Tämän toimivallan käyttämisessä kyseisillä tuomioistuimilla on tuomiovalta koko kansallisella alueella ja tätä yksinomaista tarkoitusta varten tuomioistujia nimitetään yhteisön tavaramerkkiasioita käsitteleviksi tuomioistuimiksi.

RANGAISTUSTEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA VASTAAVAT TUOMIOISTUIMET

Rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavilla tuomioistuimilla on rangaistusten täytäntöönpanoa koskevassa yleislaissa säädetyt tuomioistuinten tehtävät asioissa, jotka koskevat vankeusrangaistusten täytäntöönpanoa, turvaamistoimenpiteiden toteuttamista, vankilaviranomaisten kurinpito-oikeuteen kohdistuvaa tuomioistuinten harjoittamaa valvontaa, vankien oikeuksien ja etujen turvaamista vankiloissa ja muita laissa säädetyjä seikkoja. Rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavat tuomioistuimet kuuluvat rikostuomioistuihin.

ALUEELLINEN ULOTTUVUUS

Jokaisessa maakunnassa ja rikostuomioistuimen piirissä on vähintään yksi rangaistusten täytäntöönpanosta vastaava tuomioistuin.

Madridin kaupungissa, jolla on oltava tuomiovalta koko Espanjan alueella, on oltava vähintään yksi rangaistusten täytäntöönpanosta vastaava tuomioistuin.

TOIMIVALTA

Rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavilla tuomioistuimilla on rangaistusten täytäntöönpanoa koskevassa laissa säädetty tuomioistuinten tehtävät asioissa, jotka koskevat vankeusrangaistusten täytäntöönpanoa, turvaamistoimenpiteiden toteuttamista, vankilaviranomaisten kurinpito-oikeuteen kohdistuvaa tuomioistuinten harjoittamaa valvontaa, vankien oikeuksien ja etujen turvaamista vankiloissa ja muita laissa säädettyjä seikkoja.

KANTEET

Maakunnalliset ylioikeudet käsittelevät kanteita, joita lain mukaan voi nostaa maakunnan rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavien tuomioistuinten antamia ratkaisuja vastaan.

Muita kanteita voi nostaa tuomioistuimista annetun lain mukaisesti ja siinä säädettyissä tapauksissa.

NUORISOTUOMIOISTUIMET

ALUEELLINEN ULOTTUVUUS

Jokaisessa maakunnassa, jolla on tuomiovalta koko maakunnan alueella ja toimipaikka sen pääkaupungissa, on vähintään yksi nuorisotuomioistuin.

Madridin kaupungissa, jolla on tuomiovalta koko Espanjan alueella, on yksi nuorisotuomioistuin, joka käsittelee tapauksia, jotka sille määrätään alaikäisten rikosoikeudellista vastuuta koskevassa lainsäädännössä.

TOIMIVALTA

Nuorisotuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään yli 14- mutta alle 18-vuotiaiden henkilöiden tekemiä rikoksia ja rikkomuksia.

Nuorisotuomioistuinten tuomareiden on suoritettava tehtäviä, joista säädetään laissa nuorista, jotka ovat syyllistyneet laissa rikokseksi tai rikkomukseksi luokiteltuun tekoon ja muihin tekoihin, jotka alaikäisten tapauksessa kuuluvat lain mukaan niiden käsiteltäviksi.

KANTEET

Maakunnalliset ylioikeudet käsittelevät kanteita, joita lain mukaan voi nostaa maakunnan nuorisotuomioistuinten antamia ratkaisuja vastaan.

Muita kanteita voi nostaa tuomioistuimista annetun lain mukaisesti ja siinä säädettyissä tapauksissa.

NAISIIN KOHDISTUVAA VÄKIVALTA KÄSITTELEVÄT TUOMIOISTUIMET

ALUEELLINEN ULOTTUVUUS

Jokaisessa tuomiopiirissä on vähintään yksi naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevä tuomioistuin, jonka toimipaikka on maakunnan pääkaupungissa ja jolla on tuomiovalta koko maakunnan alueella. Ne nimetään toimipaikan kaupungin mukaan.

Tuomiopiireissä, joissa on vain alioikeus ja tutkintatuomioistuin, naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevien tuomioistuinten toimivaltaan kuuluvat asiat käsittelee tutkintatuomioistuin.

Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevät tuomioistuimet kuuluvat rikostuomioistuihin.

TOIMIVALTA

Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevät tuomioistuimet käsittelevät rikostuomioistuinina ja kaikissa tapauksissa rikosprosessilaissa (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*) säädettyjen menettelyjen ja oikeussuojakeinojen mukaisesti muun muassa seuraavia tapauksia:

- Niiden prosessien tutkiminen, joissa vaaditaan rikosoikeudellista vastuuta rikoslain osastoissa tarkoitetuista rikoksista, joita ovat henkirikos, abortti, vammojen aiheuttaminen, vammojen aiheuttaminen sikiölle, vapauteen kohdistuvat rikokset, henkisen koskemattomuuden loukkaukset, vapauteen ja seksuaaliseen koskemattomuuteen kohdistuvat tai mitkä tahansa muut väkivalloin ja pelottelemalla tehdyt rikokset, jotka kohdistuvat nykyiseen tai entiseen vaimoon tai vastaavassa tunnesuhteessa rikoksentehtijään olevaan tai olleeseen naiseen, vaikka osapuolet eivät asuisi yhdessä, samoin rikoksista,

jotka kohdistuvat omiin, puolison tai avopuolison lapsiin tai rikoksentehtäjän kanssa asuviin alaikäisiin tai puolustuskyvyttömiin henkilöihin tai joiden huoltajuudesta, holhouksesta, huolenpidosta ja suojaamisesta vastaa vaimo tai avopuoliso, jolloin myös sukupuoleen kohdistuva väkivallan teko on tapahtunut.

- Niiden prosessien tutkiminen, joissa vaaditaan rikosoikeudellista vastuuta mistä tahansa perheenjäsenten oikeuksiin tai velvollisuuksiin kohdistuvista rikoksista, kun asianomistaja on joku edellä olevassa kappaleessa sellaiseksi määritetyistä henkilöistä.
- Uhrien suojelua koskevien asiaankuuluvien määräysten antaminen sanotun kuitenkin rajoittamatta asiasta vastaavalle tuomarille kuuluvien toimivaltuuksien soveltamista.

Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevät tuomioistuimet voivat käsitellä siviilituomioistuimina ja kaikissa tapauksissa siviiliprosessilaissa säädettyjen menettelyjen ja oikeussuojakeinojen mukaisesti muun muassa seuraavia asioita:

- sukulaisuus, äitiys ja isyys
- avioliiton mitätöinti, asumusero ja avioero
- vanhempien ja lasten väliset suhteet
- adoption hyväksymisen tarve.

Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevillä tuomioistuimilla on ehdoton ja yksinomainen toimivalta siviilituomioistuimina, kun seuraavat edellytykset täyttyvät samanaikaisesti:

- Kyseessä on siviiliprosessi, jossa käsitellään jotakin edellä olevassa kappaleessa mainituista aiheista.
- Joku siviiliprosessin osapuolista on sukupuoleen perustuvan väkivallan uhri.
- Jotakin siviiliprosessin osapuolista syytetään siitä, että tämä on tehnyt sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, yllyttänyt siihen tai ollut siihen osallisena.
- Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevässä tuomioistuimissa on aloitettu rikosoikeudelliset menettelyt naisiin kohdistuvasta väkivallanteosta johtuvan rikoksen tai rikkomuksen vuoksi tai on annettu määräys sukupuoleen perustuvan väkivallan kohteeksi joutuneen suojelemiseksi.

Kun tuomari arvioi, että hänelle ilmoitetut teot eivät ole sukupuoleen perustuvan väkivallan ilmauksia, hän voi hylätä vaatimuksen ja siirtää sen toimivaltaiselle tuomioistuimelle.

Kaikissa näissä tapauksissa sovittelu on kielletty.

KANTEET

Maakunnalliset ylioikeudet käsittelevät kanteita, joita lain mukaan voi nostaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevien maakunnan tuomioistuinten antamia ratkaisuja vastaan.

Muita kanteita voidaan nostaa tuomioistuinten annettun lain mukaisesti ja siinä säädetyissä tapauksissa.

ESPANJAN YLEISEN OIKEUSNEUVOSTON VALTUUTTAMAT ERITYISELIMET

Espanjassa voidaan tuomioistuinten annettun lain mukaisesti perustaa erikoistuomioistuimia edellyttäen, että ne eivät vaikuta tuomioistuinten yhtenäisyyden periaatteeseen vaan yhdistyvät viiden tuomioistuintyyppien järjestelmään. Näin on muiden muassa kauppatuomioistuinten ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevien tuomioistuinten tapauksessa. Erikoistuomioistuimet voivat myös olla tulosta erikoistumisesta, jonka Espanjan yleinen oikeusneuvosto on toteuttanut 98 §:n nojalla. Näin on muiden muassa perhetuomioistuinten, ulosmittauksia käsittelevien tuomioistuinten tai täytäntöönpanotuomioistuinten tapauksessa.

Muut erikoistuomioistuimet

Vuoden 1978 Espanjan perustuslain 117 §:ssä säädetään, että tuomiovallan yhtenäisyyden periaate on tuomioistuinten organisaation ja toiminnan perusta.

Tämä periaate ilmenee yhtenä ainoana tuomiovaltana, joka koostuu yhdestä ainoasta yleisen tuomioistumen muodostamasta tuomarikunnasta.

Perustuslaissa säädetään kuitenkin useista erikoistuomioistuinten perustamisesta. Ne ovat täysin itsenäisiä ja puolueettomia elimiä, joiden on kaikilta osin noudatettava oikeusvaltion vaatimuksia.

Näitä tuomioistuinten ovat seuraavat:

PERUSTUSLAKITUOMIOISTUIN

Espanjan perustuslakituomioistuin on tavanomaisen tuomiovallan ulkopuolinen elin, joka kuitenkin käyttää tuomiovaltaa (vuoden 1978 Espanjan perustuslain 159 §).

Perustuslakituomioistuin on ylin perustuslain tulkitsija. Se on riippumaton ja ainoa lajissaan, ja sillä on tuomiovalta koko kansallisella alueella.

KOKOONPANO

Perustuslakituomioistuin koostuu 12:sta kuninkaan nimeämästä tuomarista, joista neljä nimitetään edustajainhuoneen ehdotuksesta 3/5:n enemmistöllä sen jäsenistä, neljä senaatin ehdotuksesta samalla enemmistöllä, kaksi hallituksen ehdotuksesta ja kaksi Espanjan yleisen oikeusneuvoston ehdotuksesta, ja heistä valitaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

TOIMIVALTA

Perustuslakituomioistuin käsittelee seuraavia laissa säädettyjä tapauksia ja siinä säädetyllä tavalla:

- lakeihin, säädöksiin ja asetuksiin kohdistuvat perustuslainvastaisuutta koskevat kanteet ja riita-asiat
- kanteet, jotka koskevat perustuslain 53 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleisten oikeuksien ja vapauksien loukkaamista
- perustuslailliset ristiriidat, jotka koskevat valtion ja autonomisten alueiden välistä tai autonomisten alueiden keskinäistä toimivaltaa
- valtion perustuslaillisten elinten väliset ristiriidat
- kansainvälisten sopimusten perustuslaillisuudesta annetut julkilausumat.

Lisätietoa: [Perustuslakituomioistuin](#).

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

Tilintarkastustuomioistuin on ylin elin, joka vastaa valtion ja julkisen sektorin tilien ja varainhoidon valvonnasta.

Tilintarkastustuomioistuin käyttää lainsäädäntövaltaa ja toimii suoraan parlamentin alaisuudessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sen omaa tuomiovaltaa.

KOKOONPANO

Tilintarkastustuomioistuimessa on 12 jäsentä (tilintarkastajaa), joista edustajainhuone nimeää kuusi ja senaatti kuusi. Heitä koskevat samat riippumattomuuden, virassapysymisoikeuden ja jääviyden periaatteet kuin tuomareita.

TEHTÄVÄT

Tilintarkastustuomioistuimelle kuuluvat seuraavat tehtävät:

- tilintarkastuksessa, joka on ulkoista, pysyvää ja tyhjentävää, tarkastetaan, noudatetaanko julkisen sektorin varainhoidossa ja rahoitustoiminnassa laillisuuden, tehokkuuden ja taloudellisuuden periaatteita.
- Tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on arvioida niiden tahojen tilintarkastusvastuuta, joille kuuluu valtion omaisuuden, varojen ja velkasitoumusten hoito, ja sen tavoitteena on korjata kavalluksesta, virhellisistä, vajaista tai puuttuvista perusteista tai muista syistä tai toimista julkisille varoille aiheutuneet vahingot.

Lisätietoa: [Tilintarkastustuomioistuin](#).

PERINTEISET TUOMIOISTUIMET

Perustuslain 125 §:ssä perinteiset tuomioistuimet tunnustetaan yhdeksi kansalaisten oikeudenhoitoon osallistumisen muodoksi.

Tuomioistuimista annetun lain 19 §:ssä tunnustetaan perinteisiksi tuomioistuimiksi Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia (Valencian alankoalueen vesistä vastaava tuomioistuin) ja Consejo de Hombres Buenos de Murcia (Murcian neuvosto).

VALENCIAN ALANKOALUEEN VESISTÄ VASTAAVA TUOMIOISTUIN

Tuomioistuin toimii Valencian alueella.

Tuomioistuin koostuu kahdeksasta maatalousalalla toimivasta valtuutetusta, jotka Huerta Valencianan hoidosta vastaavat (regantes) valitsevat demokraattisesti ja joiden toimivaltuuksiin kuuluvat veden jakaminen tasapuolisesti maatalousmaiden omistajien kesken, hoidosta vastaavien (regantes) välillä syntyneiden riita-asioiden ratkaiseminen ja kastelua koskevien määräysten rikkomisesta johtuvien seuraamusten määrääminen.

MURCIAN NEUVOSTO

Murcian neuvosto on instituutio, jota on säännelty vuodesta 1849 Huerta de la Murcian ylimpänä oikeudellisena elimenä. Neuvosto koostuu puheenjohtajasta, sihteeristä ja viidestä jäsenestä.

Murcian neuvostolla on yleisölle avoin kuuleminen joka torstai kaupungintalon täysistuntosalissa, ja se antaa kaikki päätökset kyseisen päivän istunnossa tai viimeistään seuraavassa kuulemisessa. Ratkaisut annetaan avoimesti ja määränemmistöllä, ja äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee. Murcian neuvoston määräämät seuraamukset ovat aina rahallisia. Tuomioistuimen antamat päätökset ovat lopullisia, muuttamattomia ja täytäntöönpanokelpoisia.

Lisätietoa: [Hyvien ihmisten neuvosto](#).

Linkkejä

[ESPANJAN YLEINEN OIKEUSNEUVOSTO](#)

[ESPANJAN PERUSTUSLAKITUOMIOISTUIN](#)

ESPANJAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

[ESPANJAN PERINTEISET TUOMIOISTUIMET](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/03/2019

Erikoistuomioistuimet - Ranska

Tässä osassa esitetään yleiskatsaus Ranskan perustuslakituomioistuihin ja hallinnollisiin tuomioistuihin.

Perustuslakineuvosto

Ranskan viidennen tasavallan perustuslaissa 4. lokakuuta 1958 perustettu perustuslakineuvosto (*Conseil constitutionnel*) ei ole minkään yleisen tai hallinnollisen tuomioistuinhierarkian kattoelin. Tässä mielessä se ei ole korkein oikeus.

Perustuslakineuvostossa on yhdeksän jäsentä, ja sen jäsenet vaihtuvat kolmen vuoden välein kolmen ryhmässä. Jäsenet nimitetään yhdeksäksi vuodeksi kerrallaan, eikä heitä voida nimittää uudelleen. Nimittäjinä ovat Ranskan tasavallan presidentti ja parlamentin kummankin huoneen (senaatin ja kansalliskokouksen) puhemiehet. Entiset tasavallan presidentit ovat viran puolesta elinikäisiä jäseniä perustuslakineuvostossa, paitsi jos muu heidän harjoittamansa tehtävä jäävää heidät neuvoston jäsenen tehtävästä, jolloin he eivät osallistu kokouksiin.

Tasavallan presidentti nimeää perustuslakineuvoston puheenjohtajan sen jäsenten keskuudesta.

Perustuslakineuvoston jäsenyydelle ei ole asetettu ikää tai ammattia koskevia ehtoja. Neuvoksen tehtävässä ei voi toimia hallituksen tai talous- ja sosiaalineuvoston jäsen eikä vaaleissa valittu luottamushenkilö. Lisäksi jäsenistöä koskevat samat ammatilliset jääviyssäännöt kuin parlamentin jäseniä.

Perustuslakineuvosto on pysyvä elin, ja se istuu sille osoitettujen kanteiden perusteella. Se kokoontuu ja tekee päätöksensä yksinomaan täysistunnossa. Asian käsittelyn ja ratkaisun edellytyksenä on neuvoston päätösvaltaisuus, joka saavutetaan, kun paikalla on seitsemän tuomaria. Puheenjohtajan ääni ratkaisee äänten jakautuessa tasan. Eriäviä mielipiteitä ei voi esittää. Istuntojen ja täysistunnon keskustelut sekä äänestykset eivät ole julkisia eikä niitä julkisteta.

Perustuslakineuvoston menettely on kirjallinen ja kontradiktorinen. Vaalia koskevan riidan yhteydessä asianosaiset voivat kuitenkin vaatia kuulemistaan. Käsiteltäessä perustuslaillisuutta koskevia ensisijaisia kysymyksiä osapuolia tai niiden edustajia kuitenkin kuullaan istunnossa.

Perustuslakineuvoston **toimivalta** voidaan jakaa kahteen luokkaan sen mukaan, perustuuko käsiteltävä kanne oikeusnormia vai vaalia tai kansanäänestystä koskevaan kiistaan.

Perustuslakineuvoston toimivalta

Normatiivinen kiista

Ennakolta suoritettava **perustuslaillisuuden valvonta** on harkinnanvarainen tehtävä tavallisten lakien ja kansainvälisten sitoumusten yhteydessä, mutta pakollinen organisten lakien ja parlamentin kamarien työjärjestysten yhteydessä. Sitä voidaan käyttää nostamalla kanne parlamentin äänestyksen jälkeen mutta ennen lain vahvistamista, ennen kansainvälisen sitoumuksen ratifiointia tai vahvistamista tai ennen parlamentin kamarien työjärjestysten voimaantuloa. Harkinnanvaraista valvontaa voidaan soveltaa poliittisen auktoriteetin (tasavallan presidentin, pääministerin, kansalliskokouksen tai senaatin puhemiehen) aloitteesta tai 60 kansalliskokouksen jäsenen tai 60 senaattorin aloitteesta.

Poikkeuksellinen **perustuslaillisuuden valvonta** otettiin käyttöön 1. maaliskuuta 2010 perustuslaillisuutta koskevan ensisijaisesti käsiteltävän kysymyksen myötä. Kyseisestä ajankohdasta lähtien kuka tahansa oikeussubjekti on voinut oikeudenkäynnissä riitauttaa säännöksen perustuslain turvaamien oikeuksien ja vapauksien vastaisena. Perustuslakineuvosto voi ottaa tällaisen kysymyksen käsiteltäväkseen, jos korkein hallinto-oikeus tai kassaatiotuomioistuin siirtää asian sille. Se antaa ratkaisunsa kolmen kuukauden kuluessa.

Perustuslakineuvosto ratkaisee myös **lainsäädäntövaltaa koskevat toimivaltakiistat** joko lainsäädäntömenettelyn aikana, jolloin kanteen nostaa säättämisestä vastaavan kamarin eli kansalliskokouksen tai senaatin puhemies tai hallitus, tai jälkikäteen, jolloin pääministeri voi vaatia lain tasoisen säädöksen muuttamista asetukseksi (*déclassement*).

Vaalia tai kansanäänestystä koskeva kiista

Perustuslakineuvosto päättää **tasavallan presidentin vaalin ja kansanäänestysten järjestämisen laillisuudesta**, ja se myös julistaa niiden tulokset. Perustuslakineuvosto selvittää myös vaalien, vaalikelpoisuusehtojen ja parlamentin jäsenten jääviyden laillisuuden.

Vaalirahoituksen järjestämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön hyväksymisen jälkeen äänestäjille tarjoutunut vireillepanomahdollisuus (muutoksenhaun yhteydessä) on kasvattanut perustuslakineuvoston käsiteltäväksi saatettujen vaaliasioiden määrää huomattavasti parlamenttivaalien ja presidentinvaalien yhteydessä.

Neuvoa-antava toimivalta

Perustuslakineuvosto antaa valtionpäämiehen virallisen pyynnön perusteella lausunnon **perustuslain 16 §:n** käyttönotosta (**rajoittamattomat valtuudet kriisitilanteessa**) ja jälkikäteen tässä tilanteessa tehdyistä päätöksistä.

Lisäksi hallitus pyytää neuvoston lausuntoa **tasavallan presidentin vaalin ja kansanäänestyksen järjestämistä koskevasta säädöksestä**.

Kaikki päätökset tehdään muodollisesti samalla tavoin:

- sovellettavien säädösten ja menettelyllisten seikkojen hyväksyntä,
- perustelut, jotka esitetään johdanto-osan kohtina, joissa käsitellään oikeudelliset perusteet, luetellaan sovellettavat periaatteet ja vastataan kanteeseen,
- lopullinen ratkaisu, joka jakautuu artikloihin ja jossa ilmoitetaan tehty ratkaisu.

Päätökset osoitetaan julkisille viranomaisille ja kaikille hallinto- ja oikeusviranomaisille, ja niiden noudattaminen on pakollista. Niistä **ei voi valittaa**. **Oikeusvoima** ei perustu yksinomaan säädösosaan vaan myös perusteluihin, jotka ovat säädösosan välttämätön täydennys. Perustuslakineuvoston päätöksiin voi kuitenkin hakea muutosta sisältövirheen korjaamiseksi.

Ennakovalvonnan perusteella perustuslain vastaiseksi julistettua säännöstä ei saa vahvistaa laiksi eikä soveltaa.

Perustuslaillisuutta koskevan ensisijaisen kysymyksen perusteella perustuslain vastaiseksi julistettu säännös kumotaan perustuslakineuvoston päätöksen julkaisupäivästä alkaen tai kyseisessä päätöksessä vahvistetusta myöhemmästä ajankohdasta alkaen. Perustuslakineuvosto määrittää edellytykset ja rajoitukset, joita noudattaen kumotun säännöksen jo aikaansaamat vaikutukset voidaan kiistää.

Vaalikiistoja koskevien päätösten vaikutukset vaihtelevat äänestyslippujen hylkäämisestä aina koko vaalitoimitusten kumoamiseen, ja niihin voi sisältyä ehdokkaan vaalikelvottomaksi julistaminen ja/tai valitun edustajan viraltapano.

Päätökset **annetaan tiedoksi** asianosaisille ja **julkaistaan Ranskan tasavallan virallisessa lehdessä** varustettuina parlamentin käsiteltäväksi annetun tekstin kera ja hallituksen huomioiden kera, kun kyseessä on ennakkovalvonta.

Kaikki perustuslakineuvoston perustamisesta lähtien tehdyt päätökset ovat saatavissa perustuslakineuvoston internetsivustossa.

Hallintotuomioistuimet

Hallintotuomioistuinten tehtävät

Hallintoa valvovat **hallinnosta riippumattomat hallintotuomioistuimet** (hallintotehtävä ja lainkäyttötehtävä on erotettu toisistaan). Hallintotuomioistuimet ovat erillisiä myös tuomioistuinten toimivallasta (kahtia jaettu lainkäyttö). Myös hallintoelimet voivat suorittaa valvontaa, mutta niidenkin päätöksiä valvotaan oikeudellisesti.

Ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin on yleinen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin. Hallinnollisia erityistuomioistuinta on monenlaisia ja hyvin erilaisia, esimerkkeinä

- **taloudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet** (alueelliset tarkastusvirastot ja valtiontalouden tarkastusvirasto),
- **sosiaaliapua käsittelevät tuomioistuimet** (departementtien lautakunnat ja sosiaaliavun keskuslautakunta),
- **kurinpitotuomioistuimet** (budjetti- ja finanssialan kurinpitotuomioistuin, ylin kansallinen tuomarineuvosto, ammattikuntien tuomioistuimet, yliopistojen tuomioistuimet jne.).

Niiden päätöksiin voidaan periaatteessa hakea muutosta **hallinnollisista muutoksenhakutuomioistuinta**, joiden päätökset kuuluvat ylimmällä eli kassaatioasteella **korkeimman hallinto-oikeuden** (*Conseil d'Etat*) alaan. Korkein hallinto-oikeus toimii tehtävässään kassaatiotuomioistuinten tapaan ainoastaan menettelysääntöjen ja oikeusnormien soveltamisen oikeellisuuden valvojana, kun tuomioistuinten päätöksiä saatetaan sen käsiteltäväksi. Tämän ohella korkein hallinto-oikeus on ainoa oikeusaste tietyissä riita-asioissa, esimerkiksi ministerien säädösten oikeellisuutta selvitetessä.

Kahden tuomioistuintyyppin väliset **toimivaltakiistat** ratkaisee toimivaltakiistatuomioistuin (*Tribunal des conflits*), joka koostuu yhtä suuresta määrästä kassaatiotuomioistuinten ja korkeimman hallinto-oikeuden jäseniä. Perustuslakineuvosto valvoo, että lait ovat perustuslain mukaisia. Se ei käsittele hallinnon asiakirjoja eikä toimintaa.

Hallintotuomioistuinten sisäinen organisaatio

Hallintotuomioistuimet (joita on 42) ja **hallinto-oikeudelliset muutoksenhakutuomioistuimet** (joita on kahdeksan) on järjestetty **jaostoksi**, joiden lukumäärä ja erikoisalat vaihtelevat tuomioistuinten henkilöstömäärän ja johtavan tuomarin päättämän sisäisen organisaation mukaan. Sitä vastoin korkeimmassa hallinto-oikeudessa on vain yksi jaosto (riita-asioiden jaosto), jolla on tuomioistuinten tehtävä (muut ns. hallinnolliset jaostot vastaavat korkeimman hallinto-oikeuden lausunnonantotehtävästä).

Riita-asioiden jaostossa on kymmenen erilaisiin riita-asioihin erikoistunutta alajaostoa. Yleisen oikeuden tuomioita antava kokoonpano koostuu kahdesta alajaostosta (yhdeksästä jäsenestä). Jos asia on hankalampi tai arkaluonteisempi, se voidaan ratkaista täysistunnossa (alajaostojen puheenjohtajien, riita-asioiden jaoston puheenjohtajan ja apulaispuheenjohtajien 17-jäseninen kokous) tai riita-asioiden yleisistunnossa (jaostojen puheenjohtajien 13-jäseninen kokous, jota johtaa korkeimman hallinto-oikeuden varapuheenjohtaja).

Hallintotuomioistuinten jäsenten asema

Hallintotuomioistuinten jäsenet eivät perinteisesti ole Ranskan perustuslaissa tarkoitettuja "ammattituomareita", joita ovat ainoastaan oikeuslaitoksen jäsenet. Hallintotuomioistuinten jäsenet ovat yleiseltä asemaltaan virkamieskuntaa. Siksi hallintotuomioistuinten jäseniin sovellettavissa teksteissä ei pitkään aikaan ollut erillisiä sääntöjä verrattuina muihin virkamieskunnan jäseniin. Tilanne kuitenkin muuttui 1980-luvulla, jolloin **hallintotuomioistuinten jäsenten sääntömääräistä riippumattomuutta** vahvistettiin. Nykyään heidät rinnastetaan pääosin ammattituomareihin. Eräissä teksteissä heille annetaankin tosiasiallisesti täydellinen riippumattomuus, jota vahvistetaan kaikilla heidän uraansa koskevilla säännöillä.

Kun oikeuslaitoksen ammattituomarit on koottu yhdeksi ainoaksi tuomarikunnaksi, hallintotuomarit kuuluvat kahteen erilliseen tuomarikuntaan: korkeimman hallinto-oikeuden jäseniin ja toisaalta hallintotuomioistuinten jäseniin ja hallinto-oikeudellisten muutoksenhakutuomioistuinten jäseniin.

Vaikka näihin kahteen ryhmään sovellettavat säännöt sisältyivätkin pitkään erillisiin teksteihin, niin korkeimman hallinto-oikeuden jäseniin kuin hallintotuomioistuinten ja muutoksenhakutuomioistuintenkin jäseniin sovelletaan nyt hallinto-oikeuslain säännöksiä.

Oikeudelliset tietokannat

Ranskassa oikeudellisia tietokantoja voi käyttää internetissä. [Légifrance](#)-verkkosivuilla on

- JADE-tietokannassa korkeimman hallinto-oikeuden ja toimivaltakiistatuomioistuimen päätökset, hallinnollisten muutoksenhakuomioistuinten päätökset sekä valikoima hallintotuomioistuinten päätöksiä,
- CONSTIT-tietokannassa perustuslakineuvoston päätökset.

Onko näiden tietojen käyttö ilmaista?

Kyllä, tietokannan käyttö on **maksutonta**.

Lyhyt sisältökuvaus

JADE-tietokanta sisältää 230 000 päätöstä ja kasvaa vuodessa 12 000 päätöksellä, ja CONSTIT-tietokanta sisältää 3 500 päätöstä ja kasvaa vuodessa 150 päätöksellä.

Linkkejä

[Tuomioistuinten toimivalta - Ranska](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 17/01/2017

Erikoistuomioistuimet - Kroatia

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [hr](#).

Kroatiassa **erikoistuomioistuimia** ovat ensimmäisessä oikeusasteessa rikostuomioistuimet, kauppatuomioistuimet ja hallintotuomioistuimet ja toisessa oikeusasteessa ylin rikostuomioistuin, ylin kauppatuomioistuin ja korkein hallinto-oikeus.

Oikeudenkäytön eri alat:

Rikostuomioistuimet (*prekršajni sudovi*): tuomioistuinten toimivaltaa ja kotipaikkaa koskevan lain (*zakon o područjima i sjedištima sudova*) nojalla on perustettu 61 rikostuomioistuinta. Ne toimivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinina liikenneturvallisuuteen, talouteen ja yleiseen järjestykseen liittyvissä rikoksissa.

Laki on edelleen voimassa, mutta se kumotaan 1. heinäkuuta 2015, jolloin uusi [laki tuomioistuinten toimivallasta ja kotipaikasta \(virallinen lehti 128/14\) tulee voimaan.](#)

Kauppatuomioistuimet (*trgovački sudovi*): Kroatiassa on seitsemän kauppatuomioistuinta (Zagrebissa, Splitissä, Rijekassa, Osijekissa, Bjelovarissa, Varaždinissa ja Zadarissa). Niiden tehtävänä on muun muassa ratkoa yritysten välisiä riitoja, antaa päätöksiä yritysten perustamista tai lopettamista koskevista hakemuksista, pitää yritysrekisteriä, käsitellä ulkomaisten tuomioistuinten kauppaoikeudellisissa riita-asioissa antamien päätösten ja välitystuomioiden tunnustamista ja maksukyvyttömyysasioita sekä antaa todisteiden hankkimiseen liittyvää kansainvälistä oikeusapua kauppaoikeudellisissa asioissa.

Hallintotuomioistuimet (*upravni sudovi*): Kroatiassa on neljä hallintotuomioistuinta (Zagrebissa, Splitissä, Rijekassa ja Osijekissa). Ne antavat päätöksiä kanteluasioissa, jotka koskevat julkisoikeudellisen elimen päätöstä tai toimintaa, päätöksen tekemättä jättämistä taikka hallinnollista sopimusta tai sen täytäntöönpanoa.

Kroatian ylin rikostuomioistuin (*Visoki prekršajni sud*), ylin kauppatuomioistuin (*Visoki trgovački sud*) ja korkein hallinto-oikeus (*Visoki upravni sud*) ovat toisen oikeusasteen tuomioistuimia, jotka käsittelevät muutoksenhakuja rikos-, kauppa- tai hallintotuomioistuimen päätökseen. Niiden kotipaikka on Zagrebissa.

Rikostuomioistuimet

1. käsittelevät ensimmäisenä oikeusasteena vähäisiä rikoksia, paitsi jos lain mukaan jokin muu elin on asiassa toimivaltainen;
2. antavat kansainvälistä oikeusapua niiden toimivaltaan kuuluvissa oikeudellisissa menettelyissä ja hoitavat muita laissa säädettyjä tehtäviä.

Rikostuomioistuimet

Kauppatuomioistuimet

Muihin lakeihin perustuvan toimivallan lisäksi kauppatuomioistuimet

1. hoitavat rekisteröintiin liittyviä asioita ja toimivat rekisterinpitäjinä;
2. päättävät niiden toimivaltaan merenkulkulain (*Pomorski zakon*) nojalla kuuluvissa asioissa alus- ja huvivenerekisteriin ottamisesta, laivanomistajan vastuun rajoittamisesta ja yhteishaverista aiheutuvan kustannusrasituksen tasaamisen lopullista perustetta koskevista kanteluista, ellei laissa jonkin tietyn asian osalta muutoin säädetä;
3. päättävät yrityksen perustamista, toimintaa ja lopettamista koskevista hakemuksista;
4. ratkaisevat yhtiölaissa tarkoitettuja riidattomia asioita;
5. käsittelevät ulkomaisen tuomioistuimen kauppaoikeudellisessa riita-asiassa antaman päätöksen tai välitystuomion tunnustamista;
6. hankkivat todisteet niiden toimivaltaan kuuluvaa oikeudellista menettelyä varten;
7. määräävät turvaamistoimia niiden toimivaltaan kuuluvissa oikeudellisissa menettelyissä ja niihin liittyen;
8. päättävät konkurssihakemuksista ja käsittelevät konkurssiasioita;
9. antavat kansainvälistä oikeusapua todisteiden hankkimiseksi kauppaoikeudellisissa asioissa;
10. hoitavat muita laissa säädettyjä tehtäviä.

Kauppatuomioistuimet

Huom. 1. huhtikuuta 2015 otetaan käyttöön verkosto, johon kuuluu 24 kunnallista tuomioistuinta ja kahdeksan kauppatuomioistuinta, ja 1. heinäkuuta 2015 verkosto, johon kuuluu 22 rikostuomioistuinta. Niitä säännellään [lailla tuomioistuinten toimivallasta ja kotipaikasta \(virallinen lehti 128/14.\)](#)

Nämä tiedot ovat tällä hetkellä ajantasaisia ja paikkansa pitäviä, mutta niitä päivitetään 1. huhtikuuta ja 1. heinäkuuta 2015 jälkeen.

Hallintotuomioistuimet

1. antavat päätöksen julkisoikeudellisten elinten päätöksiä koskevista kanteluista;
2. antavat päätöksen julkisoikeudellisten elimen toimintaa koskevista kanteluista;
3. ratkaisevat asioita, joissa julkisoikeudellinen elin ei ole tehnyt päätöstä tai toiminut laissa säädettyssä määräajassa;
4. antavat päätöksen hallinnollista sopimusta tai sen täytäntöönpanoa koskevasta kanteesta;
5. antavat päätöksen laissa säädettyissä muissa asioissa.

Hallintotuomioistuimet

Ylin rikostuomioistuin

1. ratkaisee asioita, joissa haetaan muutosta rikostuomioistuimen tai kansallisen viranomaisen ensimmäisen oikeusasteen rikosoikeudellisessa menettelyissä antamiin päätöksiin tai muiden viranomaisten päätöksiin, jos asiaa koskevassa laissa niin säädetään;
2. ratkaisee rikostuomioistuinten väliset toimivaltakiistat;
3. päättää ylimääräisistä muutoksenhakekeinoista rikoksia koskevissa lainvoimaisissa päätöksissä, jos asiaa koskevassa laissa niin säädetään;
4. hoitaa muut laissa säädetty tehtävät.

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske

Ulica Augusta Šenoje 30

10 000 Zagreb

Puhelin: (+385-1) 480 75 10

Faksi: (+385-1) 461 12 91

Sähköposti: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

<http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

Ylin kauppatuomioistuin

1. ratkaisee asioita, joissa haetaan muutosta kauppatuomioistuimen ensimmäisessä oikeusasteessa antamiin päätöksiin;
2. ratkaisee kauppatuomioistuinten väliset alueellista toimivaltaa koskevat kiistat ja päättää toimivallan siirrosta kauppatuomioistuinten välillä;
3. hoitaa muut laissa säädetyt tehtävät.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11
10 000 Zagreb
Puhelin: (+385-1) 489 68 88
Faksi: (+385-1) 487 23 29
<http://www.vtsrh.hr/>

Korkein hallinto-oikeus

1. ratkaisee muutoksenhaut hallintotuomioistuimen tuomioihin ja muutoksenhaku-kelpoisiin päätöksiin;
2. päättää yleisten lakien lainmukaisuudesta;
3. ratkaisee hallintotuomioistuinten väliset toimivaltakiistat;
4. antaa päätöksen laissa säädetyissä muissa asioissa.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske
Frankopanska 16
10 000 Zagreb
Puhelin: (+385-1) 480 78 00
Faksi: (+385-1) 480 79 28
<http://www.upravnisudrh.hr/>

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 20/07/2016

Erikoistuomioistuimet - Italia

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [it](#).

Tässä osiossa on tietoja Italian erikoistuomioistuinten organisaatiosta.

Erityistuomioistuimet

Perustuslain 102 §:ssä kielletään uusien erityistuomioistuinten perustaminen. Yleisten tuomioistuinten yhteyteen voidaan kuitenkin perustaa **erityisjaostoja käsittelemään tiettyntyyppisiä asioita** tai samoista tuomareista muodostettuja jaostoja, joissa on myös maallikkojäseniä (esimerkkinä erityiset maatalousjaostot).

Perustuslain 103 §:ssä säädetään kuitenkin tietyistä erityistuomioistuimista, kuten hallintotuomioistuimista, tilintarkastustuomioistuimesta ja sotilastuomioistuimista, jotka ovat olleet olemassa jo ennen perustuslain voimaantuloa.

Sotilastuomioistuimilla (*tribunali militari*) on toimivalta käsitellä asioita, jotka koskevat asevoimien henkilöstön tekemiä rikoksia. Ne eivät kuulu yleisiin tuomioistuihin, vaan niillä on oma itsehallintoelin, sotilastuomioistuinten ylin neuvosto (*Consiglio Superiore della Magistratura Militare*).

Hallintotuomioistuimet

Hallintotuomioistuimet käsittelevät viranomaisten ja kansalaisten tai yritysten välisiä riita-asioita, jotka koskevat viranomaisten tekemiä päätöksiä.

Hallintotuomioistuini tutkii, onko päätös tehty lainmukaisesti; sen tehtävänä ei siis ole ottaa kantaa päätöksen sisältöön. Hallintotuomioistuimessa nostetun kanteen tarkoituksena on saada hallinnollinen päätös kumotuksi sillä perusteella, että se on annettu ilman asianmukaista toimivaltaa (*incompetenza*), lainvastaisesti (*violazione di legge*) tai toimivaltuudet ylittäen (*eccesso di potere*).

Yleisten ja hallintotuomioistuinten välinen toimivallanjako riippuu siitä, väitetäänkö riidanalaisen hallintopäätöksen loukkaavan jotakin oikeutta (*diritto soggettivo*) vai ainoastaan oikeutettua etua (*interesse legittimo*): jos asia koskee oikeutettua etua, toimivalta kuuluu hallintotuomioistuimille, joilla on tämän lisäksi yksinomainen toimivalta tietyissä asioissa.

Hallintotuomioistuinten itsesääntelyelin on nimeltään *Consiglio di presidenza della giustizia amministrativa*.

- **alueelliset hallintotuomioistuimet** (*tribunali amministrativi regionali*) ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimia
- korkein hallintotuomioistuin *Consiglio di Stato* toimii muutoksenhakuasteena.

Tilintarkastustuomioistuimelle ja veroasioita käsitteleville lainkäyttölautakunnille on myönnetty valtuudet soveltaa hallintolakia erityiskysymyksissä.

Tilintarkastustuomioistuin (*Corte dei conti*) on muodostettu tilintarkastukseen erikoistuneista tuomareista ja syyttäjistä. Tutkintatoimista vastaa tuomioistuimen yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto (*Ufficio del procuratore generale*). Äskettäin toteutetun uudistuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin jaettiin itsenäisiin alueellisiin jaostoihin (*sezioni regionali*), jotka käyttävät sekä tuomio- että valvontavaltaa.

Tilintarkastustuomioistuimen itsesääntelyelin on nimeltään *Consiglio di presidenza*.

Tilintarkastustuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat seuraavat tehtävät:

- hallituksen ja erilaisten julkisten laitosten hyväksymien säännösten lainmukaisuuden ennakovalvonta
- julkishallinnon taloudenhoidon ja varojen tarkastaminen
- julkista tilinpitoa, eläkkeitä ja virkamiesten vastuullisuutta koskevien riita-asoiden ratkaiseminen.

Veroasioita käsittelevillä lainkäyttölautakunnilla (*Commissioni tributarie*) on toimivaltaa veroasioissa.

Oikeudelliset tietokannat

Tietoja historiallisista tapahtumista ja menettelyistä on saatavana [sotilastuomioistuinten](#) internetsivustolla. Sinne on myös arkistoitu selostukset tärkeimmistä sotarikosoikeudenkäynneistä (vain historialliset menettelyt).

[Alueellisten hallintotuomioistuinten ja korkeimman hallinto-oikeuden](#) internetsivustolla ovat maksutta saatavilla oikeudenistuntojen kalenteri ja tuomioiden, määräysten ja asetusten tekstit sekä julkishallinnon päätöksiä koskevat viranomaisten ja yksityisten henkilöiden tai yritysten väliset riita-asiat.

Tietosuojaan liittyvistä syistä hakujen tekeminen vireillä oleviin menettelyihin on mahdollista vain tietyin edellytyksin.

Tilintarkastustuomioistuimen tärkeimmät päätökset ja tuomiot julkaistaan sen internetsivustolla, missä niihin voi tutustua maksutta.

Sivuston kautta on myös pääsy tilintarkastustuomioistuimen alueellisiin jaostoihin, minkä lisäksi siellä on runsaasti tietoja näiden elinten toimivaltuuksista ja toiminnasta.

Tietopankin nimi ja internetosoite

- [Sotilasoikeuden sivut puolustusministeriön internetsivustolla](#)
- [Hallinto-oikeuden internetsivusto](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/04/2019

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [el](#).

Kyproksessa on seuraavat erikoistuomioistuimet (Κυπριακή Δημοκρατία):

- perhetuomioistuin (Οικογενειακά Δικαστήρια)
- työtuomioistuin (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών)
- vuokranvalvontatuomioistuin (Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων) ja sotatuomioistuin (Στρατιωτικό Δικαστήριο).

Erikoistuomioistuimet

Perhetuomioistuin

Perhetuomioistuimella on yksinomainen toimivalta käsitellä Kreikan ortodoksisen kirkkoon kuuluvien aviopuolisoiden väliset riita-asiat, jotka liittyvät avioerohakemuksiin, lasten huoltajuuteen, elatukseen ja omaisuuteen.

Jos riita-asian osapuolet kuuluvat johonkin muuhun Kyproksen uskonnolliseen ryhmään, kuten armenialaisiin, maronitteihin tai roomalaiskatolisiin, edellä mainittuja asioita koskeva toimivalta kuuluu uskonnollisten ryhmien perhetuomioistuimelle.

Kyproksessa on kolme perhetuomioistuinta, jotka ovat Nikosian ja Kyrenian, Limassolin ja Pafoksen sekä Larnakan ja Famagustan perhetuomioistuimet. Nikosiassa on lisäksi koko Kyproksen alueen uskonnollisten ryhmien perhetuomioistuin.

Perhetuomioistuimessa asiat käsitellään yhden tuomarin kokoonpanossa lukuun ottamatta avioerohakemuksia, jotka käsitellään kolmen tuomarin kokoonpanossa.

Työtuomioistuin

Työtuomioistuimella on yksinomainen toimivalta käsitellä kaikki työsopimuksen irtisanomisesta aiheutuvat työriidat, jotka koskevat esimerkiksi perusteettoman irtisanomisen vuoksi maksettavia korvauksia (lukuun ottamatta aluetuomioistuinten toimivaltaan kuuluvia tapauksia, joissa vaadittu korvaus on suurempi kuin kahden vuoden palkka), irtisanomiskorvauksia ja erärahoja, sekä asiat, jotka koskevat työsopimukseen perustuvia vaateita, kuten palkkakertymää, vuosilomaa, kolmattatoista kuukausipalkkaa tai bonuksia. Sen tehtävänä on käsitellä myös äitiyssuojelulakiin (Ο περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμος) perustuvat yksityisoikeudelliset vaateet, eriarvoiseen kohteluun ja seksuaaliseen häirintään työpaikalla liittyvät asiat sekä eläkerahastojen (Ταμεία Πρόνοιας) ja niiden jäsenten väliset riita-asiat.

Työtuomioistuimeen kuuluu presidentti tai tuomari, joka on Kyproksen tasavallan oikeuslaitoksen (Δικαστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας) jäsen, sekä työnantajien ja työntekijöiden keskusjärjestöjen suosituksesta nimitettävät kaksi maallikkojäsentä. Maallikkojäsenillä on vain neuvoa-antava tehtävä.

Kyproksen tasavallassa on nykyään kolme työtuomioistuinta, jotka toimivat Nikosiassa, Limassolissa ja Larnakassa.

Vuokranvalvontatuomioistuin

Vuokranvalvontatuomioistuimen tehtävänä on käsitellä asioita, jotka koskevat muun muassa vuokrattujen kiinteistöjen palauttamista, kohtuullisten vuokrien määräämistä ja muita satunnaisia asioita.

Kyproksessa on nykyään kolme vuokranvalvontatuomioistuinta, joista jokaisessa on tuomarinvirassa toimiva presidentti sekä vuokralais- ja vuokranantajien yhdistysten nimeämät kaksi maallikkojäsentä. Maallikkojäsenillä on vain neuvoa-antava tehtävä.

Sotatuomioistuin

Sotatuomioistuimen tehtävänä on käsitellä rikkomuksia, joita sotilashenkilöstö on tehnyt vastoin sotarikoslakia (Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας), kansalliskaartia koskevaa lakia (Ο περί Εθνικής Φρουράς Νόμος), rikoslakia (Ποινικός Κώδικας) tai mitä tahansa muuta lakia, säädetystä rangaistuksesta riippumatta. Myös yksityishenkilöitä koskevat asiat käsitellään sotatuomioistuimessa, jos sotarikoslaissa tai jossain muussa laissa niin säädetään.

Jos syytetyn sotilasarvo on vähintään eversti, sotatuomioistuimen kokoonpano on sama kuin rikosylioikeuden.

Sotatuomioistuimen presidentti on Kyproksen tasavallan oikeuslaitokseen kuuluva tuomari. Sotatuomioistuimen jäsenenä on lisäksi kaksi korkeimman tuomioneuvoston (Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο) nimeämää armeijan upseeria, joiden tehtävä on kuitenkin vain neuvoa-antava.

Hallintotuomioistuimet

Hallintotoimien kumoamista koskevia valituksia käsitellään ensimmäisenä oikeusasteena toimivassa korkeimmassa oikeudessa yhden tuomarin kokoonpanossa ja toisessa oikeusasteessa viiden tuomarin kokoonpanossa.

Oikeudelliset tietokannat

Virallista oikeudellista tietokantaa ei toistaiseksi ole. Sen sijaan on eräitä yksityisiä oikeudellisia tietokantoja, jotka tarjoavat tilaajapohjaisia palveluja. Osa niistä tarjoaa myös maksutonta käyttöoikeutta.

Tietokannoissa on tietoja tuomioistuinten päätöksistä ja primaarilainsäädäntöä.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 25/06/2013

Erikoistuomioistuimet - Latvia

Tämän sivun alkukielistä versiota [lv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [bg](#) [es](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [fr](#) [it](#) [it](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#)

Tässä osassa luodaan yleiskatsaus Latvian erikoistuomioistuinjärjestelmään.

Erikoistuomioistuimet

Latvian tasavallan perustuslakituomioistuin (*Satversmes tiesa*)

Latvian perustuslakituomioistuin on [☞ Latvian tasavallan perustuslain](#) mukaan riippumaton oikeudellinen elin, jonka tehtävänä on tutkia sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, onko laki perustuslain mukainen. Lisäksi se käsittelee muita sille lain mukaan kuuluvia asioita. Perustuslakituomioistuin voi todeta lain tai muun säädöksen tai sen osan pätemättömäksi.

☞ [Perustuslakituomioistuimesta annetun lain](#) 16 §:n mukaan perustuslakituomioistuin käsittelee seuraavia asioita:

1. lakien perustuslainmukaisuus
2. sellaisten kansainvälisten sopimusten perustuslainmukaisuus, jotka Latvia on allekirjoittanut tai joihin se on liittynyt (myös ennen kyseisten sopimusten hyväksymistä parlamentissa)
3. lakien tai asetusten tai niiden osien yhteensopivuus normihierarkiassa ylempänä olevien oikeusnormien kanssa
4. muiden parlamentin, valtioneuvoston, tasavallan presidentin, parlamentin puhemiehen tai pääministerin antamien säädösten lainmukaisuus (hallinnollisia säädöksiä lukuun ottamatta)
5. sellaisten määräysten lainmukaisuus, joilla valtioneuvoston valtuuttama ministeri on kumonnut kunnan- tai kaupunginvaltuuston päätöksen
6. Latvian kansallisten oikeusnormien yhteensopivuus sellaisten Latvian tekemien kansainvälisten sopimusten kanssa, jotka eivät ole ristiriidassa perustuslain kanssa.

Perustuslakituomioistuimessa on seitsemän tuomaria, joiden nimitykset vahvistetaan parlamentin enemmistöpäätöksellä (vähintään 51 ääntä). Kolme tuomaria nimitetään vähintään kymmenen parlamentin jäsenen ehdotuksesta, kaksi ministerineuvoston ehdotuksesta ja kaksi korkeimman oikeuden täysistunnon ehdotuksesta. Korkeimman oikeuden ehdokkaat valitaan Latvian tuomarien joukosta.

Perustuslakituomioistuin ei voi panna asioita vireille oma-aloitteisesti. Se käsittelee asioita vain lain nojalla valtuutettujen henkilöiden hakemuksesta. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan seuraavat tahot voivat saattaa asian perustuslakituomioistuimen tutkittavaksi:

- tasavallan presidentti
- *Saeima* (parlamentti)
- vähintään 20 kansanedustajaa

- valtioneuvosto
- valtakunnansyyttäjä
- valtionalouden tarkastusviraston hallintoneuvosto
- kunnan- tai kaupunginvaltuusto
- oikeusasiamies, jos riidanalaisen päätöksen antanut elin tai virkamies ei ole korjannut siinä todettuja puutteita oikeusasiamiehen asettaman määräajan kuluessa
- riita-, rikos- tai hallintolainkäyttöasioita käsittelevä tuomioistuin
- kiinteistörekisteriosaston tuomari, joka kirjaa kiinteistön ja siihen liittyvät oikeudet kiinteistörekisteriin
- kuka tahansa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka perustuslaissa vahvistettuja perusoikeuksia on loukattu
- tuomarineuvosto (*Tieslietu padome*) lakisäätteisten toimivaltuuksiensa puitteissa.

Asiat, jotka koskevat lakien, valtioneuvoston asetusten ja muiden säädösten perustuslainmukaisuutta, Latvian kansallisten oikeusnormien yhteensopivuutta sellaisten Latvian tekemien kansainvälisten sopimusten kanssa, jotka eivät ole ristiriidassa perustuslain kanssa, sellaisten kansainvälisten sopimusten perustuslainmukaisuutta, jotka Latvia on allekirjoittanut tai joihin se on liittynyt (ennen kuin *Saeima* on hyväksynyt kyseiset sopimukset) taikka lakeja tai asetuksia tai niiden osia, käsitellään perustuslakituomioistuimen täysistunnossa. Muut asiat käsitellään kolmen tuomarin kokoonpanossa, jollei perustuslakituomioistuin ole päättänyt toisin.

Perustuslakituomioistuimen ratkaisu on lopullinen. Se tulee voimaan julistamishetkellään. Perustuslakituomioistuimen ratkaisu ja sen perustana oleva tulkinta riidanalaisesta oikeusnormista sitovat kaikkia valtion ja kuntien elimiä (myös tuomioistujia) ja virkamiehiä, luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä.

Jos perustuslakituomioistuin katsoo säädöksen olevan ristiriidassa normihierarkiassa ylemmällä tasolla olevan oikeusnormin kanssa, kyseinen säädös katsotaan pätemättömäksi siitä päivästä alkaen, jona perustuslakituomioistuimen tuomio julkaistaan, jollei perustuslakituomioistuin toisin päättä. Jos perustuslakituomioistuin katsoo, että kansainvälinen sopimus, jonka Latvia on allekirjoittanut tai johon se on liittynyt, on perustuslain vastainen, valtioneuvoston on välittömästi huolehdittava siitä, että sopimusta muutetaan tai se irtisanotaan, sen soveltaminen keskeytetään tai siihen liittyminen peruutetaan.

Oikeudelliset tietokannat

Tietokannan nimi ja URL-osoite

[Perustuslakituomioistuimen oikeuskäytäntö \(hakutoiminto\)](#)

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Kyllä, tietokantaa voi käyttää **maksutta**.

Lyhyt kuvaus tietokannan sisällöstä

Tietokanta sisältää Latvian tasavallan perustuslakituomioistuimen tuomiot.

Lisätietoa

Tietokannan hakutoiminnon käyttöliittymä ja tuomiot ovat saatavilla latviaksi ja englanniksi.

Linkkejä

[Latvian tasavallan perustuslakituomioistuin \(*Satversmes tiesa*\)](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 09/08/2017

Tällä sivulla on tietoa Liettuan erikoistuomioistuimista.

Erityistuomioistuimet

🇱🇹 **Liettuan tasavallan perustuslakituomioistuin** (*Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas*) varmistaa **perustuslain** ensisijaisuuden oikeusjärjestelmässä. Se tekee ratkaisun perustuslaillisista kysymyksistä ja tutkii, ovatko parlamentin antamat lait ja muut säädökset perustuslain mukaisia ja ovatko presidentin tai hallituksen antamat säädökset perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia.

Hallintotuomioistuimet

Liettuassa on kuusi hallintotuomioistuinta:

- Liettuan korkein hallinto-oikeus (*Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas*)
- viisi alueellista hallintotuomioistuinta.

Korkein hallinto-oikeus

Korkein hallinto-oikeus (*Vyriausiasis administracinis teismas*) on sekä ensimmäinen että ylin oikeusaste hallinto-oikeudellisissa asioissa, jotka kuuluvat lain mukaan sen toimivaltaan. Se käsittelee valituksia, jotka koskevat alueellisten hallintotuomioistuinten päätöksiä, ratkaisuja ja määräyksiä sekä hallinnollisiin rikkomuksiin liittyviä alioikeuksien päätöksiä.

Korkein hallinto-oikeus käsittelee myös vetoamukset, joissa pyydetään käsittelemään uudelleen päätökseen saatettu hallinto-oikeudellinen asia tai hallinnollisiin rikkomuksiin liittyvä asia tietyillä laissa säädetyillä aloilla. Se on kehittänyt yhtenäistä oikeuskäytäntöä lakien ja muiden säädösten tulkinnassa ja soveltamisessa.

Alueelliset hallintotuomioistuimet

Alueelliset hallintotuomioistuimet (*apygardų administraciniai teismai*) ovat erityistuomioistuinta. Niiden tehtävänä on käsitellä valituksia ja kanteluita, jotka koskevat julkishallinnon tai sisäisen hallinnon yksiköiden hallinnollisia toimia ja rikkomuksia tai laiminlyöntejä (virkavelvollisuuden rikkomisia).

Alueelliset hallintotuomioistuimet ratkaisevat riitoja **julkishallinnon** alalla ja käsittelevät hallinnollisten sääntelytoimien laillisuutta koskevia asioita, veroriitoja ja muita vastaavia.

Ennen asian saattamista hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi yksittäisiä säädöksiä tai julkishallinnon yksikköjen toimia koskevat riidat voidaan käsitellä oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä. Tällöin riita-asia tutkitaan kunnallisessa hallintoriitalautakunnassa, alueellisessa hallintoriitalautakunnassa ja **ylimmässä hallintoriitalautakunnassa** (*Vyriausioji administracinių ginčų komisija*).

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 18/02/2019

Erikoistuomioistuimet - Luxemburg

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä osassa on tietoa Luxemburgin erikoistuomioistuimista.

Erikoistuomioistuimet

Yleiset tuomioistuimet

Sosiaaliturva-asioita käsittelevä välitystuomioistuin (Conseil arbitral) ja sosiaaliturva-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin (Conseil supérieur des assurances sociales)

Kaikki **sosiaaliturvaan liittyvät riita-asiat**, jotka koskevat sosiaaliturvan piiriin kuulumista tai vakuutusvelvollisuutta, vakuutusmaksuja, vakuutusjärjestelmään liittyviä sakkoja sekä etuuksia sosiaaliturvalain (*code des assurances sociales*) 317 §:ssä tarkoitettuja tai 147 ja 148 §:ä koskevia tapauksia lukuun ottamatta, ratkaistaan välitystuomioistuimessa ja muutoksenhakutapauksissa sosiaaliturvavakuutuksia käsittelevässä ylimmässä tuomioistuimessa. Välitystuomioistuimen viimeisenä oikeusasteena tekemistä päätöksistä sekä sosiaaliturva-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen antamista tuomioista on mahdollista valittaa kassaatiotuomioistuimeen.

Hallintotuomioistuimet

Korkein hallinto-oikeus (Cour administrative)

Ellei laissa toisin säädetä, ensimmäisenä oikeusasteena toimivan hallintotuomioistuimen (*Tribunal administratif*) **kumoamiskanteita** koskevista ratkaisuista, jotka koskevat yksittäisiä hallinnollisia päätöksiä tai hallinnollisten säädösten perusteella tehtyjä päätöksiä, on mahdollista valittaa Luxemburgissa sijaitsevaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus käsittelee lisäksi **pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen** ominaisuudessa valituksia, jotka koskevat muutoksenhakukanteista muissa hallintotuomioistuimissa erityislainsäädännön mukaisen toimivallan nojalla tehtyjä päätöksiä.

Kaikilla asianajajilla, jotka saavat toimia asiamiehinä Luxemburgin suurherttuakunnan tuomioistuimissa, on siihen oikeus myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Kuitenkin ainoastaan asianajajayhdistysten (*ordres des avocats*) hallitusten vuosittain laatimien taulukoiden luetteloon I merkityllä asianajajilla on oikeus suorittaa selvittämistoimia ja prosessitoimia.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa valtiota edustaa valtuutettu asiamies (*délégué*) tai asianajaja.

Ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin (Tribunal administratif)

Luxemburgissa sijaitseva ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin käsittelee valituksia, jotka koskevat toimivallan puuttumista tai ylittämistä, yksityisten etujen turvaamiseksi säädettyjen lakien tai menettelymääräysten rikkomista, sellaisia **hallinnollisia päätöksiä vastaan**, joista ei lakien tai asetusten perusteella voida valittaa muilla keinoin, ja hallinnollisia säädöksiä vastaan niitä antaneista viranomaisista riippumatta. Ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin käsittelee myös välittömiä veroja sekä kunnallisveroa ja maksuja koskevia valituksia.

Ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuimen päätöksistä voi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin käsittelee pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen ominaisuudessa kanteita, joita nostetaan verojohtajan (*directeur de l'Administration des contributions directes*) tekemistä päätöksistä tapauksissa, joissa asiaa koskeva lainsäädäntö mahdollistaa muutoksenhaun.

Muut erikoistuomioistuimet

Perustuslakituomioistuin (Cour constitutionnelle)

Perustuslakituomioistuin antaa ratkaisuja **lakien perustuslainmukaisuudesta**. Tämä ei koske valtiosopimusten hyväksymistä koskevia lakeja.

Kun asianosainen esittää yleisessä tuomioistuimessa tai hallintotuomioistuimessa kysymyksen jonkin lain perustuslainmukaisuudesta, yleisen tuomioistuimen tai hallintotuomioistuimen on saatettava asia vireille perustuslakituomioistuimessa lukuun ottamatta tapauksia, joissa se katsoo, että a) esitetyn kysymyksen ratkaiseminen ei edellytä perustuslakituomioistuimen päätöstä, b) kysymys on perusteeton, c) perustuslakituomioistuin on jo aiemmin antanut ratkaisun samaa aihetta koskevasta kysymyksestä.

Perustuslakituomioistuin koostuu korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden puheenjohtajista, kahdesta kassaatiotuomioistuimen oikeusneuvoksesta sekä viidestä muusta tuomarista, jotka suurherttua nimittää korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden yhteisestä ehdotuksesta. Perustuslakituomioistuimessa on vain yksi jaosto, joka käsittelee asiat viiden tuomarin kokoonpanossa.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on oikeusministeriön verkkosivuston [oikeuslaitosta](#) käsittelevillä sivuilla.

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

On, tietokantaa voi käyttää **maksutta**.

Tietoja lyhyesti

Ks. [sosiaaliturvavakuutuksia käsittelevän välitystuomioistuimen ja sosiaalivakuutuksia käsittelevän ylimmän tuomioistuimen verkkosivut.](#)

Ks. [hallintotuomioistuimen verkkosivut.](#)

Ks. [perustuslakituomioistuimen verkkosivut.](#)

Linkkejä

[Oikeusministeriö](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 27/03/2015

Erikoistuomioistuimet - Unkari

Tässä osiossa on tietoa erikoistuomioistuimista Unkarissa.

Erityistuomioistuimet

Hallinto- ja työtuomioistuimet

Unkarin perustuslaissa määrätään, että tuomioistuinjärjestelmä käsittää useita tasoja ja että tietyn tyyppisiä asioita varten luodaan erityistuomioistuimia. Tuomioistuinjärjestelmään kuuluvia erityistuomioistuimia ovat hallintotuomioistuimet (közgazgatási bíróság) ja työtuomioistuimet (munkaügyi bíróság).

Hallinto- ja työtuomioistuimet aloittivat toimintansa 1. tammikuuta 2013. Aiemmin niiden tehtäviä hoitivat työtuomioistuimet ja yleiset tuomioistuimet (törvényszék).

Hallinto- ja työtuomioistuimet käsittelevät ensimmäisenä oikeusasteena hallinnollisten päätösten tuomioistuinvalvontaa, työsuhteisiin ja muihin vastaaviin oikeudellisiin suhteisiin liittyviä asioita sekä muita lain nojalla niille kuuluvia asioita. Toisena oikeusasteena toimii yleinen tuomioistuin tai, kun on kyse tuomioistuinvalvonnasta, korkein oikeus (Kúria).

Perustuslakituomioistuin (Alkotmánybíróság)

Perustuslakituomioistuin on tuomioistuinjärjestelmästä riippumaton ja erillinen elin.

Perustuslakituomioistuin on tärkein perustuslain suojelija, ja sen toimipaikka on Budapestissa.

Perustuslakituomioistuin käsittää 15 jäsentä, jotka valitaan tehtävään 12 vuodeksi Unkarin parlamentin jäsenten kahden kolmasosan määräenemmistöllä. Perustuslakituomioistuimen presidentti valitaan sen jäsenten keskuudesta parlamentin jäsenten kahden kolmasosan määräenemmistöllä. Presidentin toimikausi kestää yhtä kauan kuin hänen toimikautensa perustuslakituomioistuimen tuomarina. Perustuslakituomioistuimen jäsenet eivät voi liittyä poliittisiin puolueisiin eivätkä muutenkaan osallistua politiikkaan. Perustuslakituomioistuimen tuomiovallasta, organisaatiosta ja toiminnasta säädetään tarkemmin perustuslain tasoilla laeilla (sarkalatos törvény). Perustuslakituomioistuimen tehtävät ovat seuraavat:

1. se tarkistaa, että lainsäädäntö, joka on jo hyväksytty, mutta jota ei vielä ole julkaistu, on perustuslain mukaista;
2. se tarkistaa tiettyyn tapaukseen sovellettavien säädösten perustuslaillisuuden tuomarin pyynnöstä;
3. se tarkistaa tiettyyn tapaukseen sovellettavien säädösten perustuslaillisuuden perustuslaillisen muutoksenhaun pohjalta;
4. se tarkistaa tuomioistuinten päätösten perustuslaillisuuden perustuslaillisen muutoksenhaun pohjalta;
5. se tarkistaa lainsäädännön perustuslaillisuuden hallituksen, parlamentin jäsenten yhden neljäsosan tai oikeusasiamiehen (Alapvető jogok biztosa) aloitteesta;
6. se tarkistaa, että lainsäädäntö vastaa kansainvälisiä sopimuksia;
7. se käyttää sille perustuslaissa ja perustuslain tasoissa laeissa säädettyjä muita valtuuksia ja hoitaa muita tehtäviä.

Perustuslakituomioistuin kumoaa kohdissa b, c ja e esitettyjen valtuuksiensa nojalla kaikki säädökset ja päätökset, jotka ovat vastoin perustuslakia.

Se kumoaa kohdassa d esitettyjen valtuuksiensa nojalla kaikki tuomioistuinten päätökset, jotka ovat vastoin perustuslakia.

Se voi kohdassa f esitettyjen valtuuksiensa nojalla kumota säädöksiä ja päätöksiä, jotka ovat ristiriidassa kansainvälisen sopimuksen kanssa.

Perustuslakituomioistuin voi määrätä perustuslain tasoissa laeissa määritellyjä oikeudellisia seuraamuksia.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa on saatavissa [Unkarin tasavallan perustuslakituomioistuimen](#) (Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága) verkkosivustolta.

Linkkejä

[Unkarin tasavallan perustuslakituomioistuimen virallinen verkkosivusto](#) (A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának hivatalos honlapja)

[Unkarin tuomioistuinlaitoksen virallinen verkkosivusto](#) (A magyar bíróságok hivatalos honlapja)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 06/04/2017

Erikoistuomioistuimet - Malta

Tämän sivun alkukielistä versiota [mt](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä osiossa on tietoa erikoistuomioistuimista Maltalla.

Erityistuomioistuimet

Perustuslakituomioistuin (<i>Constitutional Court</i>)	Toinen oikeusaste Muutoksenhaku-elin	Perustuslakituomioistuin käsittelee sellaisia asioita koskevat valitukset , jotka liittyvät väitettyyn ihmisoikeuksien rikkomiseen, perustuslain tulkintaan ja lakien pätemättömyyteen . Lisäksi sillä on alkuperäinen tuomiovalta ratkaista kysymykset, jotka liittyvät edustajainhuoneen jäsenyyteen , tai sen käsiteltäviksi tuodut edustajainhuoneen jäsenten valintaa koskevaan äänestykseen liittyvät asiat.	Kokoonpanossa presidentti (<i>Chief Justice</i>) ja kaksi muuta tuomaria
Siviilituomioistuimen ensimmäinen jaosto (<i>First Hall of the Civil Court</i>)	Ensimmäinen oikeusaste	Siviilituomioistuimen ensimmäinen jaosto käsittelee asioita, jotka liittyvät perustuslailla ja Euroopan ihmisoikeussopimuksella suojattujen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien väitettyyn rikkomiseen .	Puheenjohtajana tuomari
Työtuomioistuin (<i>Industrial Tribunal</i>)	Ensimmäinen oikeusaste	Työtuomioistuin käsittelee asioita, jotka liittyvät väärin perustein tapahtuneisiin irtisanomisiin ja syrjintään tai muuhun laittomaan kohteluun työpaikalla .	Istuntoa johtaa puheenjohtaja
		Vuokralautakunta käsittelee asioita, jotka koskevat vuokraehtoihin tehtäviä muutoksia ,	Puheenjohtajana rauhantuomari (<i>magistrate</i>)

Vuokralautakunta (Rent Regulation Board)	Ensimmäinen oikeusaste	kuten vuokrankorotuksia ja vuokrasuhteen päättämistä. Se käsittelee vain asioita, jotka liittyvät ennen 1. kesäkuuta 1995 tehtyihin vuokrasopimuksiin.	
Maanlunastuslautakunta (Land Arbitration Board)	Ensimmäinen oikeusaste	Maanlunastuslautakunta käsittelee asioita, jotka koskevat pakkolunastetun maan luokitusta, pakkolunastuksen perusteita ja omistajalle maksettavia korvauksia.	Puheenjohtajana rauhantuomari
Maanvuokrauksen valvontalautakunta (Rural Lease Control Board)	Ensimmäinen oikeusaste	Maanvuokrauksen valvontalautakunta käsittelee asioita, jotka koskevat maanvuokrausta ja vuokrasuhteen päättymiseen liittyviä omistajien vaatimuksia.	Puheenjohtajana rauhantuomari
Hallintotuomioistuin (Administrative Review Tribunal)	Ensimmäinen oikeusaste	Hallintotuomioistuimella on valta tutkia hallintosäädösten lainmukaisuutta.	Puheenjohtajana tuomari tai rauhantuomari
Perinnönjaon erityistuomioistuin (Partition of Inheritances Tribunal)	Ensimmäinen oikeusaste	Perinnönjaon erityistuomioistuin käsittelee ja ratkaisee asiat, jotka koskevat kuolleen henkilön perillisten yhteisen omaisuuden jakamista .	Puheenjohtajana välimies
Kilpailu- ja kuluttajavalitustuomioistuin (Competition and Consumer Appeals Tribunal)	Muutoksenhakuelin	Kilpailu- ja kuluttajavalitustuomioistuin käsittelee kilpailuviraston pääjohtajan ja kuluttajaviraston pääjohtajan päätöksiä, määräyksiä tai toimia koskevat valitukset. Tuomioistuimen ratkaisu on lopullinen, lukuun ottamatta niitä poikkeustapauksia, joissa muutoksenhaku on mahdollinen. Muutosta voidaan kuitenkin hakea vain oikeuskysymysten osalta.	Istuntoa johtaa tuomari ja lisäksi siihen osallistuu kaksi tuomioistuimen jäsentä
Notaaritoimien tutkimustuomioistuin (Court of Revision of Notarial Acts)	Ensimmäinen oikeusaste	Tämä erityistuomioistuin valvoo kaikkien notaarien toimintaa, notaariarkistoa sekä väestörekisteriä. Sillä on valtuudet tehdä tarkastuskäyntejä notaariarkistoon, väestörekisteriin ja notaarien toimistoihin, ja määrätä kurinpitoseuraamuksia. Lisäksi tällä tuomioistuimella on valtuudet määrätä oikaisuista väestörekisterissä oleviin virheellisiin tietoihin.	Jäsenenä tuomarit, joista käytetään nimitystä <i>Visitors</i>

Hallintotuomioistuimet

Tuomioistuinvalvonta (judicial review) on prosessi, jolla tuomioistuimet voivat tutkia ministeriön, viranomaisen tai viraston päätöksen ja kumota sen, jos sen todetaan olevan laiton.

Asian voi panna vireille kuka tahansa, joka on kärsinyt häntä koskevasta hallituksen päätöksestä tai toimesta. Tuomioistuimille annetaan tällainen valvontavalta Maltan lain 12 luvun 469A §:ssä. Vaikka säännöstä ei olisikaan, tuomioistuinvalvontaa voitaisiin pitää **tuomioistuimille ominaisena toimivaltana** demokraattisten valtioiden tavallisesti soveltaman vallanjako-opin perusteella.

Yleisillä tuomioistuimilla – siviilituomioistuimen ensimmäisellä jaostolla (*First Hall of the Civil Court*) – on toimivalta tällaisissa asioissa, ja asiasta voi valittaa muutoksenhakutuomioistuimeen (*Court of Appeal*).

Hallinto-oikeuslaki (*Administrative Justice Act*) tuli voimaan 1. tammikuuta 2009, ja siinä säädetään **hallintotuomioistuimen (Administrative Review Tribunal)** perustamisesta. Tämä riippumaton ja puolueeton tuomioistuin tutkii hallintosäädökset, jotka niiden vuoksi

kärsimään joutuneet henkilöt ovat saattaneet sen käsiteltäväksi, ja ratkaisee myös sen tutkittavaksi siirretyt riita-asiat. Tuomioistuinta johtaa henkilö, joka hoitaa tai on hoitanut tuomarin tai rauhantuomarin virkaa Maltalla. Tuomioistuimen päätöksistä voi valittaa Court of Appeal tuomioistuimeen.

Muut erityistuomioistuimet

Paikalliset erityistuomioistuimet

Paikalliset erityistuomioistuimet ovat olennainen osa Maltan tuomioistuinjärjestelmää. Niitä voidaan pitää **tuomioistuinten jatkeina**, ja niissä käsitellään rikoksia, jotka voivat aiheuttaa paljon haittaa kansalaisille, vaikka ovatkin luonteeltaan vähäisiä. Paikallista erityistuomioistuinta johtaa oikeusasioiden valtuutettu (*Commissioner for Justice*), joka nimitetään ja erotetaan samalla tavalla kuin muut rauhantuomarit. Näin varmistetaan oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin perusperiaatteen toteutuminen. Paikallisia erityistuomioistuinta on yhdeksän, ja niiden tuomiopiiri käsittää useita kuntia.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoa on saatavissa Maltaa koskevalla sivulla ”**Jäsenvaltioiden oikeuslaitokset – Malta**”, jossa on tarkemmat tiedot tietokannoista ja linkit niihin.

Linkkejä

- [Oikeus- ja kulttuuriasioiden ja paikallishallinnon ministeriö](#)
- [Tuomioistuinpalvelut](#)
- [Tuomioistuinpalvelut - Sentenzi Online -tietokanta](#)
- [Tuomioistuinpalvelut - Oikeuskäsittelyt](#)
- [Tuomioistuinpalvelut - Istuntosalien käyttö](#)
- [Tuomioistuinpalvelut - Tilastot](#)
- [Tuomioistuinpalvelut – Pakkokuuokaupat](#)
- [Tuomioistuinpalvelut - Siviilioikeudelliset lomakkeet \(maltankielinen\)](#)
- [Oikeudelliset palvelut \(Maltan lainsäädäntö\)](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 13/05/2015

Erikoistuomioistuimet - Alankomaat

Tässä osiossa on tietoa erikoistuomioistuimista Alankomaissa.

Hallintotuomioistuimet

Alankomaiden hallintotuomioistuinta ovat

- **käräjäoikeus** (rechtbank): alin oikeusaste kaikissa hallinto-oikeudellisissa asioissa
- **muutoksenhakutuomioistuin** (gerechtshof): muutoksenhakutuomioistuin verotusasioissa
- **korkein oikeus** (Hoge Raad): ylin oikeusaste verotusasioissa
- **virkamies- ja sosiaaliturva-asioita käsittelevä muutoksenhakutuomioistuin** (Centrale Raad van Beroep): (ylin) muutoksenhakuaste sosiaaliturvaa koskevissa asioissa
- **elinkeinoelämän muutoksenhakulautakunta** (College van Beroep voor het bedrijfsleven): (ylin) muutoksenhakuaste sosiaalitaloudellista hallinto-oikeutta koskevissa asioissa

- **korkeimman hallinto-oikeuden hallintoriita-asioita käsittelevä jaosto** (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State): (ylin) muutoksenhakuaste kaikissa hallinto-oikeudellisissa asioissa, joita ei ole ratkaistu muissa muutoksenhakutuomioistuimissa.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoa on saatavissa [Alankomaiden tuomioistuinlaitosta](#) käsittelevällä verkkosivustolla.

Linkkejä

[Alankomaiden tuomioistuinlaitos](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 11/01/2017

Erikoistuomioistuimet - Itävalta

Itävallan erikoistuomioistuimet siviili- ja rikosasioissa

Periaatteessa kaikki Itävallan tuomioistuimet käsittelevät kaikenlaisia oikeudellisia kysymyksiä.

Itävallan suurimmissa kaupungeissa osa tuomioistuinta on kuitenkin erikoistuomioistuinta:

- Wienissä on viisi erikoistuomioistuinta, joista yksi on erikoistunut riita-asioihin, yksi rikosasioihin, kaksi kauppaoikeuteen ja yksi työ- ja sosiaalioikeuteen
- Grazissa on kaksi erikoistuomioistuinta, joista toinen on erikoistunut rikosasioihin ja toinen muihin asioihin.

Työoikeudellisia asioita ovat esimerkiksi työ- ja sosiaalituomioistuinta koskevan lain (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz ASGG*) 50 §:ssä mainitut työsuhteisiin liittyvät siviilioikeudelliset riita-asiat, ja niitä varten on oma menettelynsä, joka vastaa erityissäännöin täydennettyä riita-asioiden oikeudenkäyntiä.

Työoikeudellisissa asioissa tekevät päätöksiä ensimmäisenä oikeusasteena *Landesgericht*-tuomioistuimet (Wienissä *Arbeits- und Sozialgerichtshof*), toisena oikeusasteena ylioikeudet (*Oberlandesgericht*) ja ylimpänä oikeusasteena korkein oikeus (*Oberster Gerichtshof*). Työoikeudellisissa oikeudenkäynneissä tekevät päätöksiä jaostot, joiden ratkaisukokoonpanoon kuuluu kaikissa oikeusasteissa yksi tai useampi lainoppinut virkatuomari ja yksi työnantaja ja yksi työntekijöitä edustava maallikkotuomari.

Työoikeudellinen muutoksenhakumenettely vastaa riita-asioiden oikeudenkäyntimenettelyn muutoksenhakumenettelyä, mutta rajoituksia on vähemmän. Työoikeudellisissa asioissa ylimmältä oikeusasteelta voi hakea muutosta revisiokanteella rahamääräisistä arvoista riippumatta aina kun on kyse merkittävästä oikeuskysymyksestä.

Kauppaoikeudelliset asiat, joita ovat esimerkiksi tuomioistuinten toimivallasta annetun lain (*Jurisdiktionsnorm JN*) 51 §:ssä mainitut yksityisoikeudelliset riita-asiat, joissa on osallisena elinkeinonharjoittaja, käsitellään vähäisin erityissäännösin mukautetussa riita-asioiden oikeudenkäyntimenettelyssä. Kauppaoikeudellisissa asioissa, joissa päätöksen tekevät jaostot, ensimmäisen ja toisen oikeusasteen (mutta ei korkeimman oikeuden) ratkaisukokoonpanoon kuuluu kaupan alaa edustava maallikkotuomari.

Riidattomissa menettelyissä (*Verfahren außer Streitsachen*) yksityisoikeuden alaan kuuluvia asioita ei viedä tavanomaiseen riita-asiain menettelyyn, vaan ne käsitellään erityisluonteensa vuoksi hakemusasioina (esimerkiksi tietyt sovintomenettelyt, huoltajuus- ja holhousasiat tai menettelyt, joissa ei tyypillisesti ole kahta vastakkaisia etuja edustavaa osapuolta).

Hakemusasioissa useimmissa tapauksissa ensimmäisen oikeusasteen muodostavat *Bezirksgericht*-tuomioistuimet, toisen oikeusasteen *Landesgericht*-tuomioistuimet ja ylimmän asteen *Oberster Gerichtshof*. Hakemusasiat ratkaisee ensimmäisen asteen tuomioistuimessa joko yksi tuomari tai kirjaaja (*Rechtspfleger*, erityiskoulutettu tuomioistuimen virkailija), toisessa ja kolmannessa oikeusasteessa kolmesta tai viidestä lainoppineesta virkatuomarista koostuva jaosto.

Myös hakemusasioissa muutoksenhakuun sovellettava menettely vastaa tavanomaista riita-asioiden muutoksenhakumenettelyä. Rajoituksia on kuitenkin menettelyn erityisluonteen vuoksi vähemmän. Lisäksi toisen asteen tuomioistuimessa voidaan jossain määrin esittää uusia väitteitä ensimmäisessä oikeusasteessa esitettyjen vaatimusten ja väitteiden tueksi.

Hakemuslainkäytössä käsiteltävät asiat kattavat monenlaisia aloja, joten niihin sovelletaan usein asian laadun mukaan määräytyviä alakohtaisia erityissäännöksiä.

Hallintotuomioistuimet

Hallintoasioissa hallintoviranomaiset ovat Itävallassa 1. tammikuuta 2014 alkaen ensimmäinen ja ylin oikeusaste. Niiden päätöksiin voidaan kuitenkin hakea muutosta (liittovaltion tai osavaltion) hallintotuomioistuimessa (*Verwaltungsgericht*).

Hallintotuomioistuimen päätöksiin – jotka se ratkaisee itse – voidaan tietyin edellytyksin hakea revisiokanteella muutosta korkeimmassa hallinto-oikeudessa (*Verwaltungsgerichtshof*).

Muut erikoistuomioistuimet

Erityisasema

”Julkioikeudellisilla tuomioistuimilla” eli perustuslakituomioistuimella ja korkeimmalla hallinto-oikeudella on erityisasema Itävallan tuomioistuinjärjestelmässä. Muiden tuomioistuinten tapaan ne – kuten myös 1. tammikuuta 2014 perustetut hallintotuomioistuimet – ovat riippumattomia mutta eivät kuulu oikeusministeriön alaisuuteen, vaan niillä on oma itsenäinen organisaatio.

Perustuslakituomioistuin ja korkein hallinto-oikeus ovat organisatorisesti itsenäisiä. Molemmat tuomioistuimet sijaitsevat Wienissä ja ovat toimivaltaisia koko Itävallan alueella.

Näiden tuomioistuinten tehtävät ovat erilaiset kuin yleisten tuomioistuinten, koska ne eivät käsittele riita- tai rikosasioita (eivät myöskään muutoksenhakuja) vaan julkisoikeudellisia asioita. Yleisen tuomioistuimen ratkaiseman asian osapuolilla on 1. tammikuuta 2015 alkaen ollut tietyin edellytyksin mahdollisuus nostaa perustuslakituomioistuimessa kanteen lain tai asetuksen kumoamiseksi.

Perustuslakituomioistuin (*Verfassungsgerichtshof*)

Perustuslakituomioistuimen ensisijaisena tehtävänä on valvoa perustuslain ja perusoikeuksien noudattamista. Sen on erityisesti tutkittava, noudatetaanko perustuslakia seuraavien säädösten ja määräysten yhteydessä:

- liittovaltion ja osavaltioiden lait
- hallintoviranomaisten antamat asetukset
- ylimmän tason hallintoviranomaisten antamat päätökset.

Tuomioistuin voi tarvittaessa kumota edellä mainitut säädökset.

Toisin kuin muissa tuomioistuimissa perustuslakituomioistuimessa tuomarit eivät hoida tehtäviään ammattina vaan kunniavirkana. Tämän tuomioistuimen jäsenyyden voivat saada vain henkilöt, joilla on jo takanaan menestyksekkäs ura muissa oikeusalan tehtävissä. Useimmat perustuslakituomioistuimen tuomareista hoitavat tehtäviään osa-aikaisesti ja voivat samalla jatkaa aiemman ammattinsa harjoittamista (esim. tuomareina tai yliopiston professoreina, mutta eivät kuitenkaan virkamiehinä, koska samanaikainen viran hoitaminen ei olisi mahdollista). Perustuslakituomioistuin kokoontuu vain istuntoihin, joita pidetään yleensä neljä kertaa vuodessa.

Korkein hallinto-oikeus (*Verwaltungsgerichtshof*)

Korkeimman hallinto-oikeuden tehtävänä on **valvoa koko julkisen hallinnon lainmukaisuutta**, lukuun ottamatta asetuksia, jotka vain perustuslakituomioistuin voi tutkia ja kumota. Korkein hallinto-oikeus tekee ratkaisuja pääasiassa revisiokanteista, jotka koskevat hallintotuomioistuimen päätösten lainvastaisuutta.

Oikeudelliset tietokannat

 [Itävallan oikeuslaitoksen](#) verkkosivuilla on yleisiä tietoja Itävallan tuomioistuinjärjestelmästä.

Onko oikeudellinen tietokanta maksuton?

On.

Linkkejä

 [Tuomioistuinten toimivalta – Itävalta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole

vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 25/04/2017

Erikoistuomioistuimet - Puola

Tässä osiossa on tietoa erikoistuomioistuimista Puolassa.

Erikoistuomioistuimet

Puolassa on useita erikoistuomioistuinta.

Korkein oikeus (Sąd Najwyższy)

Korkein oikeus käyttää ylintä tuomiovaltaa. Se valvoo kaikkien muiden tuomioistuinten antamia ratkaisuja ja varmistaa lain tulkinnan ja oikeuskäytännön yhtenäisyyden.

Korkein oikeus ei ole yleinen tuomioistuin. Se käsittelee kassaatioita sekä muita valituksia, jotka koskevat tuomioistuinten antamia tuomioita. Se antaa myös päätöslauselmia, joilla selkiytetään sellaisia oikeussäännöksiä, joista on herännyt kysymyksiä tai joita sovelletaan tuomioistuinten ratkaisuisa eri tavoin. Lisäksi se antaa päätöslauselmia oikeudellisista kysymyksistä, jotka on annettu sen tutkittavaksi tietyjen tapausten yhteydessä.

Puolan korkein oikeus (Sąd Najwyższy) julkaisee ratkaisunsa perusteluineen [Puolan korkeimman oikeuden](#) verkkosivustolla, joka on saatavissa myös englanniksi.

Perustuslakituomioistuin (Trybunał Konstytucyjny)

Puolan oikeusjärjestelmässä perustuslakituomioistuinta (Trybunał Konstytucyjny) ei katsota yleiseksi tuomioistuimeksi.

Perustuslakituomioistuin ratkaisee

- ovatko kansallinen lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset perustuslain mukaisia
- onko kansallinen lainsäädäntö yhdenmukaista sellaisten kansainvälisten sopimusten kanssa, jotka edellyttävät ratifiointia ennen parlamentissa hyväksymistä
- ovatko valtion keskushallinnon viranomaisten antamat oikeussäännökset, ratifoidut kansainväliset sopimukset ja säädökset perustuslain mukaisia
- ovatko poliittisten puolueiden tavoitteet ja toiminta perustuslain mukaisia
- perustuslakivalitukset.

Kaikki perustuslakituomioistuimen ratkaisut julkaistaan perusteluineen [Puolan perustuslakituomioistuimen](#) verkkosivustolla, joka on saatavissa myös englanniksi.

Valtakunnanoikeus (Trybunał Stanu)

Valtakunnanoikeus (Trybunał Stanu) ratkaisee asiat, joissa valtion ylimmissä johtotehtävissä työskenteleviä (työskennelleitä) henkilöitä syytetään perustuslain tai muiden säädösten rikkomisesta.

Lisätietoa on saatavissa [Puolan valtakunnanoikeuden](#) verkkosivustolla.

Hallintotuomioistuimet

Hallintotuomioistuinta ovat **korkein hallinto-oikeus** (Naczelny Sąd Administracyjny) ja **alueelliset hallintotuomioistuimet**, joita on yksi kussakin **voivodikunnassa** (województwie sądy administracyjne).

Korkein hallinto-oikeus

- ratkaisee, ovatko paikallishallinnon elinten päätöslauselmat tai valtionhallinnon alueviranomaisten (terenowe organy administracji publicznej) antamat säädökset lain mukaisia.
- ratkaisee valitukset, jotka koskevat hallintopäätöksiä, valituksen perusteella toteutetuissa hallinnollisissa menettelyissä (tai tällaisten menettelyjen päätteeksi) tehtyjä päätöksiä tai sellaisia päätöksiä, joista voi valittaa tapauksen asiasisällön perusteella.

- käsittelee tietyt paikallisviranomaisten tai näiden yhdistysten antamat päätöslauselmat.
- vastaa oikeudellisiin kysymyksiin, joita paikallishallinnon muutoksenhakuelimet ovat antaneet sen pohdittaviksi.

Korkein hallinto-oikeus on julkaissut kaikki ratkaisunsa perusteluineen 1. päivästä lokakuuta 2007. Aiempia ratkaisuja lisätään koko ajan tietokantaan. Tuomioistuimen verkkosivusto on saatavissa vain puolankielisenä.

 [Korkein hallinto-oikeus](#) (Naczelny Sąd Administracyjny) julkaisee ratkaisunsa perusteluineen verkkosivustollaan.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 10/12/2012

Erikoistuomioistuimet - Portugali

Tässä osassa kerrotaan Portugalin erikoistuomioistuinten organisaatiosta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet ovat yleisiä siviili- ja rikostuomioistuimia, ja ne käyttävät tuomiovaltaa kaikilla niillä aloilla, joita ei ole uskottu muille oikeusistuimille. Niillä on siis yleinen toimivalta.

Portugalissa on myös erityisprosessiin perustuvaa toimivaltaa käyttäviä ja erityisissä asioissa (sovellettavasta prosessista riippumatta) toimivaltaa käyttäviä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimia.

Erityisiä asioita käsittelevät tuomioistuimet (*Tribunais de Competência Especializada*)

Rikostutkintatuomioistuimet (*Tribunais de Instrução Criminal*)

Rikostutkintatuomioistuimet suorittavat rikostutkintaa, päättävät asian edellyttämistä jatkotoimista ja vastaavat tuomioistuimille kuuluvista tutkintatehtävistä.

Perheoikeudet ja alaikäisten asioita käsittelevät tuomioistuimet (*Tribunais de Família e Menores*)

Perheoikeuksien ja alaikäisten asioita käsittelevien tuomioistuinten toimivaltaan kuuluvat seuraavat:

- menettelyn valmistelu ja ratkaisut henkilö- ja perheoikeudelliseen asemaan liittyvissä asioissa: asumuseroa, ositusta ja avioeroa koskevat kanteet ja kaikki niihin liittyvät kanteet, kuten pesänselvitykset ja turvaamistoimia koskevat menettelyt, siviilivihkimisen pätemättömyyttä tai pätemättömäksi julistamista koskevat kanteet sekä puolisoiden ja entisten puolisoiden välisiin elatusmaksuihin ja niiden täytäntöönpanoon liittyvät kanteet ja täytäntöönpanotoimet;
- menettelyn valmistelu ja ratkaisut lasten ja vanhempien suhteisiin liittyvissä asioissa: adoptiosopimukset, päätökset vanhempainvallan käytöstä ja siihen liittyvien asioiden käsittely, äitiyden tai isyyden virallinen vahvistaminen ja isyyden kiistämiseen liittyvät kanteet;
- menettelyn valmistelu ja ratkaisut riskiryhmiin kuuluvien alaikäisten etujen suojeluun liittyvissä asioissa: päätökset toimenpiteistä, jotka koskevat alaikäisiä, joita on kohdeltu huonosti, jotka on jätetty heitteille tai hylätty tai jotka ovat tilanteissa, joissa heidän terveytensä, turvallisuutensa, kasvatuksensa ja moraalinsa on vaarassa; ratkaisut asioissa, jotka koskevat alaikäisten suojelemista vanhempien tai sijoituslaitosten arvovallan väärinkäytöltä.

Työtuomioistuimet (*Tribunais de Trabalho*)

Työtuomioistuinten toimivaltaan kuuluu tutkia siviilioikeudellisia kanteita, jotka koskevat:

- kysymyksiä, jotka johtuvat työsuhteesta toisen palveluksessa, ja suhteista, joita solmitaan työsopimuksen tekemiseksi;
- työtapaturmiin ja ammattitauteihin liittyviä kysymyksiä;
- sosiaaliturvasta ja perhelisistä huolehtivien laitosten ja näiden edunsaajien välisiä kysymyksiä, kun ne koskevat laissa, asetuksissa tai muissa säännöissä vahvistettuja jonkin osapuolen oikeuksia, valtuuksia tai velvoitteita – tämä ei kuitenkaan estä varsinaisia hallinto- ja verotuomioistuimia käyttämästä toimivaltaansa;

- lakkoihin liittyviä siviilioikeudellisia kysymyksiä.

Kauppatuomioistuimet (*Tribunais de Comércio*)

Kauppatuomioistuinten toimivaltaan kuuluu valmistella ja ratkaista seuraavat asiat:

- maksukyvyttömyysmenettelyt, kun velallinen on liikeyritys tai konkurssipesä käsittää yrityksen
- kanteet lausunnon saamiseksi yhtiösopimuksen puuttumisesta, mitätöinnistä tai irtisanomisesta
- työntekijöiden oikeuksia koskevien päätösten lykkäämiseen ja kumoamiseen liittyvät kanteet
- kanteet lausunnon saamiseksi siitä, että vireille pantu asia koskee teollisoikeuslain (*Código da Propriedade Industrial*) mukaisia teollisoikeuksia.

Merioikeudet (*Tribunais Marítimos*)

Merioikeuksien toimivaltaan kuuluu seuraavien asioiden käsittely:

- yleisen lainsäädännön mukaiset korvaukset laivoille, aluksille tai muille uiville laitteille aiheutetuista tai niiden käytöstä merenkulussa aiheutuneista vahingoista
- merenkulussa käytettävien laivojen, alusten ja muiden uivien laitteiden rakennus-, korjaus-, osto- ja myyntisopimukset
- sopimukset merikuljetuksesta, yhdistetystä kuljetuksesta tai multimodaalikuljetuksesta
- sopimukset merenkulussa käytettävien laivojen, alusten ja muiden uivien laitteiden sekä niiden lastien vakuuttamisesta
- laivoja ja aluksia koskevat kiinnelainat ja erioikeudet sekä kaikkia uivia laitteita ja niiden lastia koskevat takuut
- siviilioikeudellinen vastuu meren ja muiden merioikeuden toimivaltaan kuuluvien vesien saastuttamisesta.

Rangaistusten täytäntöönpanotuomioistuin (*Tribunais de Execução de Penas*)

Rangaistusten täytäntöönpanotuomioistuinten toimivaltaan kuuluu:

- ehdonalaisen vapauden myöntäminen ja peruuttaminen
- syyntakeettoman henkilön vapaudenrajoituksen käsittävää turvaamistoimenpidettä koskevan päätöksen muuttaminen, jatkaminen ja uudelleentarkastelu
- koeajan myöntäminen ja peruuttaminen
- vankeusrangaistuksen, valvontarangaistuksen tai vapaudenrajoituksen käsittävän turvaamistoimenpiteen julistaminen päättyneeksi.

Immateriaalioikeuksien erityistuomioistuin (*Tribunal de Competência Especializada para a Propriedade Intelectual*)

Tämän Lissabonissa toimivan tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia, teollisoikeuksia, internet-verkkotunnuksia, yritys- ja kaupanimiä koskevat kanteet sekä muutoksenhakuasiat, jotka koskevat kansallisen tekijänoikeusviraston (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*), kansallisen tieteellisen tutkimuslaitoksen (*Fundação para a Computação Científica Nacional*) ja rekisteri- ja notariaattiviraston (*Instituto dos Registos e do Notariado*) tekemiä päätöksiä.

Erityisprosessiin perustuvaa toimivaltaa käyttävät tuomioistuimet (*Tribunais de Competência Específica*)

Erityisprosessiin perustuvaa toimivaltaa käyttävien tuomioistuinten toimivaltaan kuuluvat asiat määräytyvät sovellettavan oikeusprosessin perusteella. Ne eivät ole varsinaisia tuomioistuimia, vaan enemminkin alioikeuksien osastoja, jotka kokoontuvat siviiliasioiden *vara*-oikeuksina, rikosasioiden *vara*-oikeuksina, siviiliasioiden *juízo*-osastoina, rikosasioiden *juízo*-osastoina, vähäisten siviiliasioiden *juízo*-osastoina, vähäisten rikosasioiden *juízo*-osastoina ja täytäntöönpanoasioiden *juízo*-osastoina.

Siviiliasioiden oikeuksien (*varas cíveis*) toimivaltaan kuuluvat valmistelu ja ratkaisut tavanomaisissa siviilikanteissa, joiden taloudellinen arvo on suurempi kuin ylioikeuksille asetettu yläraja ja joille on laissa määrätty tuomarikollegiona kokoontuvan tuomioistuimen käsittely.

Rikosasioiden oikeuksien (*varas criminais*) toimivaltaan kuuluvat esimerkiksi ratkaisut niissä rikosasioiden oikeudenkäynneissä, joille on määrätty tuomarikollegion tai valamiehistön käsittely.

Siviiliasioiden *juízo*-osastojen (*juízos cíveis*) toimivaltaan kuuluvat valmistelu ja ratkaisut niissä siviiliasioiden oikeudenkäynneissä, jotka eivät kuulu *varas cíveis* -oikeuksien tai vähäisten siviiliasioiden *juízo*-osastojen toimivaltaan. Rikosasioiden *juízo*-osastojen (*juízos criminais*) toimivaltaan kuuluvat ratkaisut niissä rikosasioiden oikeudenkäynneissä, jotka eivät kuulu *varas criminais* -oikeuksien tai vähäisten rikosasioiden *juízo*-osastojen toimivaltaan.

izos criminais) toimivaltaan kuuluvat erityisesti ratkaisut niissä rikosasioiden oikeudenkäynneissä, jotka eivät kuulu *varas criminais* - oikeuksien tai vähäisten rikosasioiden *juízo*-osastojen toimivaltaan.

Vähäisten siviiliasioiden *juízo*-osastojen (*juízos de pequena instância cível*) toimivaltaan kuuluvat valmistelu ja ratkaisut niissä riita- asioissa, joilta edellytetään mahdollisimman lyhyttä oikeudenkäyntimenettelyä; niille kuuluvat myös ne siviiliprosessilain (*Código de Processo Civil*) ulkopuolelle jäävät tapaukset, joihin sovelletaan erityismenettelyä ja joita koskevista päätöksistä ei voi valittaa varsinaisiin muutoksenhakekeinoin. Vähäisten rikosasioiden *juízo*-osastojen (*juízos de pequena instância criminal*) toimivaltaan kuuluvat valmistelu ja ratkaisut niissä asioissa, joilta edellytetään lyhyttä oikeudenkäyntimenettelyä.

Täytäntöönpanoasioiden *juízo*-osastojen (*juízos de execução*) toimivaltaan kuuluvat täytäntöönpanoprosessiin liittyvät siviiliprosessilain mukaiset asiat.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 30/01/2014

Erikoistuomioistuimet - Romania

Tällä sivulla kerrotaan Romanian erikoistuomioistuimista.

Erikoistuomioistuimet

Lapsi- ja perheasioita käsittelevä Braşovin alioikeus

Braşovissa sijaitseva **lapsi- ja perheasioita käsittelevä alioikeus** (*Tribunalul pentru Minori și Familie Braşov*) käsittelee asioita, jotka liittyvät alaikäisten tekemiin tai alaikäisiin kohdistuviin rikoksiin. Nämä asiat kuuluivat aikaisemmin Braşovin alioikeuden toimivaltaan.

Erityistuomioistuimet

Erityistuomioistuimia (entiset kauppaoikeudellisia asioita käsittelevät alioikeudet) on kolme:

- Clujin erityisalioikeus
- Mureşinerityisalioikeus
- Argeşin erityisalioikeus

Nämä tuomioistuimet käsittelevät ammattihenkilöitä koskevia asioita. Ammattihenkilöinä pidetään kaikkia henkilöitä, jotka harjoittavat ammattitoimintaa.

Sotilastuomioistuimet

Sotilastuomioistuinten toimivallasta säädetään rikosprosessilaissa. Kullakin sotilastuomioistuimella on sotilasyksikön asema.

Sotilastuomioistuinten hierarkia on seuraava:

- 4 sotilasalioikeutta (Bukarest, Cluj-Napoca, Iaşi ja Timişoara)
- Bukarestin aluesotilastuomioistuin
- Bukarestin muutoksenhakusotilastuomioistuin

Sotilastuomioistuimissa työskentelee sotilastuomareita, oikeuden sihteerejä, arkistonhoitajia ja muita työntekijöitä.

Sotilasalioikeudet (*Tribunale Militare*)

Romaniassa toimii neljä sotilasalioikeutta:

- Bukarest
- Cluj-Napoca
- Iaşi

- Timișoara

Sotilastuomioistuimien käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena lähinnä asioita, jotka koskevat Romanian puolustuskykyyn kohdistuvia rikoksia (sotilaskäskyjen ja kurin vastaisia rikoksia, taistelussa tehtyjä rikoksia jne.) tai upseerien, joilla on everstin arvo tai tätä alempi, työvelvollisuuksiaan hoitaessaan tekemiä rikoksia.

Bukarestin aluesotilastuomioistuimien (Tribunalul Militar Teritorial București)

Aluesotilastuomioistuimien käsittelee

- **ensimmäisenä oikeusasteena** pääasiassa seuraavia upseerien, joilla on everstin arvo tai tätä alempi, tehtäviään hoitaessaan tekemiä rikoksia:
  1. tietyt henkirikokset ja ruumiilliseen koskemattomuuteen ja terveyteen kohdistuvat rikokset
  2. tietyt yksilön vapautteen kohdistuvat rikokset
  3. tietyt seksuaalirikokset
  4. tietyt omaisuuteen kohdistuvat rikokset
  5. tietyt virkarikokset tai työhön liittyvät rikokset
  6. tietyt oikeudenkäyttöön kohdistuvat rikokset
  7. rikokset, joiden tarkoitus on johtaa uhrin kuolemaan tai itsemurhaan
  8. huumeiden salakuljetukseen ja laittomaan käyttöön liittyvät rikokset
  9. konkurssipetokset, jos rikos liittyy pankkijärjestelmään.
- **korkeamman asteen muutoksenhakutuomioistuimena** valitukset sotilasalioikeuksien rikosasioita koskevista päätöksistä, joista on aloitettu oikeuskäsittely vahinkoa kärsineen henkilön aiemmin tekemästä kantelusta, sekä valitukset sotilasalioikeuksien rikosasioissa tekemistä päätöksistä, ehkäisevät toimenpiteet, väliaikaista vapauttamista tai turvaamistoimia, rikostuomioiden täytäntöönpanoa tai rehabilitointia koskevat päätökset sekä tiettyjä laissa säädettyjä asioita
- lisäksi aluesotilastuomioistuimien käsittelee **sotilasalioikeuksien** välisiä **toimivaltariitoja** sekä muita laissa säädettyjä asioita.

Bukarestin muutoksenhakusotilastuomioistuimien (Curtea Militară de Apel București)

Muutoksenhakusotilastuomioistuimien käsittelee seuraavia asioita

- **ensimmäisenä oikeusasteena:**
  1. sotilashenkilöiden tekemät valtion turvallisuuden kohdistuvat rikokset tai rikokset rauhaa ja ihmiskuntaa vastaan
  2. sotilasalioikeuden ja aluesotilastuomioistuimen tuomareiden ja näiden tuomioistuimien yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen syyttäjien tekemät rikokset.
- **muutoksenhakutuomioistuimena** valitukset alueellisten sotilastuomioistuimien ensimmäisenä oikeusasteena tekemistä päätöksistä
- **korkeamman asteen muutoksenhakutuomioistuimena** muutoksenhaut päätöksiin, joita sotilasalioikeudet ovat tehneet rikosasioissa ensimmäisenä oikeusasteena, aluesotilastuomioistuimen toimivaltaan kuuluvia kysymyksiä lukuun ottamatta, sekä muut laissa nimenomaisesti säädetty tapaukset
- se käsittelee myös alueellisten sotilastuomioistuimien välisiä, sotilasalioikeuksien ja alueellisten sotilastuomioistuimien tai eri alueellisten sotilastuomioistuimien tuomiopiiriin kuuluvien sotilasalioikeuksien välisiä **toimivaltariitoja** sekä tiettyjä muita laissa määrättyjä tapauksia.

Hallintotuomioistuimet

Romaniassa ei ole hallintotuomioistuimia. Tuomioistuimien hallintoasioihin erikoistuneilla osastoilla on toimivalta käsitellä hallintoasioita.

Muut erityistuomioistuimet

Perustuslakituomioistuimien (Curtea Constituțională)

Perustuslakituomioistuimessa työskentelee yhdeksän tuomaria, jotka nimitetään yhdeksäksi vuodeksi. Toimikautta ei voi jatkaa eikä uusia. Tuomareista kolme valitsee **edustajainhuone**, kolme **senaatti** ja kolme **Romanian presidentti**.

Perustuslakituomioistuimen tuomarit valitsevat tuomioistuimen presidentin salaisilla vaaleilla kolmeksi vuodeksi. Perustuslakituomioistuimen tuomareista vaihdetaan kolmasosa kolmen vuoden välein.

Perustuslakituomioistuimella on **Romanian perustuslain** 146 §:n nojalla seuraavat valtaoikeudet:

- Se antaa ennen **lakien** antamista lausunnon niiden perustuslaillisuudesta joko Romanian presidentin, parlamentin jommankumman kamarin puhemiehen, hallituksen, korkeimman oikeuden, Romanian oikeusasiamiehen, vähintään 50 edustajainhuoneen jäsenen tai vähintään 25 senaatin jäsenen pyynnöstä tai viran puolesta esitetystä pyynnöstä.
- Se antaa lausuntoja **valtiosopimusten** ja muiden kansainvälisten sopimusten perustuslaillisuudesta parlamentin jommankumman kamarin puhemiehen, vähintään 50 edustajainhuoneen jäsenen tai vähintään 25 senaatin jäsenen pyynnöstä.
- Se antaa lausuntoja **parlamentin** asetusten perustuslaillisuudesta parlamentin jommankumman kamarin puhemiehen, parlamentin ryhmän, vähintään 50 edustajainhuoneen jäsenen tai vähintään 25 senaatin jäsenen pyynnöstä.
- Se antaa ratkaisuja, kun tuomioistuimissa tai kauppaoikeuden alan välimiesoikeudessa esitetään vastalauseita, jotka koskevat **lakien ja määräysten** perustuslain vastaisuutta. Myös oikeusasiamies voi suoraan esittää perustuslain vastaisuutta koskevan väitteen.
- Se tekee päätöksiä valtion viranomaisten välisissä, perustuslakiin liittyvissä **oikeudellisissa** riita-asioissa Romanian presidentin, parlamentin jommankumman kamarin puhemiehen, pääministerin tai ylimmän tuomarineuvoston puheenjohtajan pyynnöstä.
- Se valvoo Romanian presidentin **valintamenettelyä** ja vahvistaa vaalituloksen.
- Se antaa **neuvoa-antavia lausuntoja** ehdotuksista, jotka koskevat Romanian presidentin erottamista.
- Se vahvistaa sellaisten **olosuhteiden** olemassaolon, jotka voivat olla peruste nimittää Romanialle väliaikainen presidentti ja raportoi havainnoistaan parlamentille ja hallitukselle.
- Se valvoo, että kansanäänestyksen järjestämismenettelyä **noudatetaan**, ja vahvistaa äänestystuloksen.
- Se varmistaa, täyttyvätkö edellytykset, jotta kansalaiset voivat käyttää oikeuttaan tehdä **lainsäädäntöaloitteita**.
- Se ratkaisee vastalauseita, jotka koskevat **poliittisen puolueen** perustuslainvastaisuutta.
- Se käyttää myös muita **valtaoikeuksiaan** tuomioistuinta koskevassa perustuslakia täydentävässä laissa sille myönnetyn toimivallan rajoissa (laki nro 47/1992 sellaisena kuin se on uudelleen julkaistuna).

Oikeudelliset tietokannat

Seuraavat oikeudelliset tietokannat ovat käytettävissä verkossa:

- [Korkein oikeus](#) julkaisee omaa oikeuskäytäntöään.
- Tuomioistuimet julkaisevat yhteenvetoja päätöksistään tuomioistuinten portaalissa. Ks. esimerkiksi [yhteenvedot Bukarestin muutoksenhakutuomioistuimen päätöksistä](#).
- [Romanian oikeudellinen tietokanta](#), jota pitää ja hallinnoi **Romanian lainsäädäntöneuvosto**, sisältää kaikki Romanian lainsäädäntöön kuuluvat säädökset (lait, hallituksen määräykset, hallituksen päätökset jne.).

Onko oikeudellisen tietokannan käyttö ilmaista?

Kyllä, oikeudellisen tietokannan käyttö on ilmaista.

Hyödyllisiä linkkejä

[Romanian tuomioistuinten oikeuskäytäntö](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 20/03/2014

Tämän sivun alkukielistä versiota [sl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Slovenian tuomioistuimista on saatavilla lisätietoa [Slovenian tasavallan korkeimman oikeuden virallisessa verkkosivustossa](#).

Tässä osassa kerrotaan Slovenian erikoistuomioistuinten järjestelmästä

Ensimmäisen oikeusasteen työtuomioistuimet ja sosiaalituomioistuin (Delovna sodišča in socialno sodišče)

Työtuomioistuinten toimivaltaan kuuluu päättää yksittäisiä henkilöitä koskevista ja kollektiivisista työoikeudellisista riidoista ja sosiaalituomioistuimen toimivaltaan sosiaaliasioihin liittyvistä riidoista lainsäädännön määräysten mukaisesti.

Ensimmäisen oikeusasteen työtuomioistuimet ja sosiaalituomioistuin tekevät päätöksiä ensimmäisenä oikeusasteena. Muutoksenhakukanteista, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen työtuomioistuinten ja sosiaalituomioistuimen tekemiä päätöksiä, päättää ylempi työ- ja sosiaalituomioistuin (višje delovno in socialno sodišče), ja ylemmän työ- ja sosiaalituomioistuimen päätöksiä koskevista muutoksenhakukanteista ja päätösten uudelleenkäsittelystä päättää Slovenian tasavallan korkein oikeus (Vrhovno sodišče Republike Slovenije).

Työtuomioistuimen toimivaltaan kuuluu päättää yksittäisiä henkilöitä koskevista työoikeudellisista riita-asioista, jotka koskevat seuraavia aiheita:

- työsuhteen solmiminen, olemassaolo, kesto ja päättäminen
- työntekijän ja työnantajan tai tämän oikeudellisen seuraajan väliset työsuhteesta johtuvat oikeudet, velvollisuudet ja vastuut
- oikeudet ja velvollisuudet työntekijän ja asiakkaan välisessä suhteessa, kun työntekijä työskentelee asiakkaan luona työnantajan ja asiakkaan välisen sopimuksen perusteella
- työnantajan ja työnhakijan väliset työelämän menettelytavat
- työntekijän ja työnantajan välillä työsuhteen nojalla syntyvät, teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvät oikeudet ja velvollisuudet
- alle 15-vuotiaiden lasten, oppisopimussuhteessa olevien työntekijöiden, oppilaiden ja opiskelijoiden suorittama työ
- työnantajan stipendit koululaisille tai opiskelijoille
- vapaaehtoisen koeajan suorittaminen
- laissa säädetyllä tavalla.

Työtuomioistuinten toimivaltaan kuuluu myös päättää, onko vakuutusyhtiö yksi vastaajista vahinkoja koskevassa riita-asiaassa, jota koskeva toimivalta on annettu työtuomioistuimelle.

Jos kantaja on työntekijä, toimivalta kuuluu paitsi tuomioistuimelle, jolle kuuluu yleinen alueellinen toimivalta vastaajan alueella, myös tuomioistuimelle, jolla on toimivalta alueella, jossa työ suoritetaan, suoritettiin tai olisi pitänyt suorittaa, sekä tuomioistuimelle, jolla on toimivalta alueella, jossa työsuhteet solmittiin.

Työtuomioistuimen toimivaltaan kuuluu päättää seuraavista työmarkkinaosapuolten välisistä oikeusriidoista:

- työehtosopimuksen pätevyys ja sen soveltaminen sopimuspuolten välillä tai sopimuspuolten ja muiden henkilöiden välillä
- työehtosopimusneuvotteluja koskeva toimivalta
- työehtosopimusten yhdenmukaisuus lainsäädännön kanssa, työehtosopimusten keskinäinen yhdenmukaisuus sekä työnantajan yleisten laillisten toimien yhdenmukaisuus lainsäädännön ja työehtosopimusten kanssa
- lakkojen ja muiden työtaistelutoimien laillisuus
- työntekijöiden osallistuminen hallintoon
- työsuhteisiin liittyvä ammattiliittojen toimivalta
- ammattiliittojen edustavuutta koskevat päätökset
- riidat, joista säädetään laissa.

Työmarkkinaosapuolten välisissä riita-asioissa, joissa työnantaja on osapuolena, päätöksentekoa koskeva alueellinen toimivalta kuuluu tuomioistuimelle, jolla on yleinen alueellinen toimivalta työnantajan alueella.

Sosiaalituomioistuimella on toimivalta päättää sosiaaliasioihin liittyvistä riita-asioista, jotka koskevat seuraavia aiheita:

1. Eläke- ja työkyvyttömyysvakuutus:

- eläke- ja työkyvyttömyysvakuutusta koskevat ja siihen perustuvat oikeudet
- täydentävää eläkevakuutusta koskevat ja siihen perustuvat oikeudet
- maksujen suorittaminen pakollista eläke- ja työkyvyttömyysvakuutusta ja pakollista täydentävää eläkevakuutusta varten
- sellaisten toimien määrittely tai päättäminen, joiden yhteydessä täydentävä eläkevakuutus on pakollinen
- pakollisen eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuksen ottaminen ja maksujen suorittaminen vapaaehtoisesti
- vakuutuksen perustana olevan ajanjakson tunnustaminen ja täytyminen
- oikeudet valtion eläkkeeseen
- virallinen rekisteri.

2. Sairausvakuutus:

- pakollista sairausvakuutusta koskevat ja siihen perustuvat oikeudet sekä sairausvakuutusmaksujen suorittaminen.

3. Työttömyys- ja työllisyysvakuutus:

- pakollista työttömyysvakuutusta koskevat ja siihen perustuvat oikeudet sekä työttömyysvakuutusmaksujen suorittaminen
- pakollisen työttömyysvakuutuksen ottaminen vapaaehtoisesti sekä työttömyysvakuutusmaksujen suorittaminen
- stipendit, joiden myöntämisessä hakijan varallisuudella on ratkaiseva merkitys, sekä lahjakkaille tarkoitetut stipendit
- korkotuetut opintolainat, joille myönnetään takaus ja joiden myöntämisessä hakijan varallisuudella on ratkaiseva merkitys.

4. Perhevapaat ja perhe-etuudet:

- perhevapaiden tukemiseksi tarkoitettua vakuutusta koskevat ja siihen perustuvat oikeudet sekä kyseistä vakuutusta koskevien maksujen suorittaminen
- perhe-etuuksia koskevat oikeudet.

5. Sosiaalietuudet:

- sosiaaliturvaetuudet
- oikeudet erityyppisiin sosiaalietuuksiin, jos niiden tarkoituksena on kantajan sosiaaliturvan varmistaminen ja jos hakijan varallisuudella on ratkaiseva merkitys, kun harkitaan kyseistä etuutta koskevan oikeuden myöntämistä.

Sosiaalituomioistuimella on edellä mainituilla osa-alueilla toimivalta päättää myös sosiaaliasioihin liittyvistä riita-asioista, jotka koskevat seuraavia aiheita:

- perusteettomasti saatujen varojen palauttaminen
- virallisen valtion elimen tai julkisen vallan haltijan aiheuttamien vahinkojen korvaaminen vakuutetulle henkilölle tai sosiaaliturvan hakijalle tai sellaisten vahinkojen korvaaminen, joita vakuutettu henkilö on aiheuttanut jollekin laitokselle vakuutusuhteen yhteydessä tai sosiaaliturvaan liittyvien oikeuksien käytön yhteydessä.

Sosiaalituomioistuin on toimivaltainen myös laissa säädetyissä sosiaaliasioihin liittyvissä riita-asioissa.

Slovenian tasavallan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet:

- Celjessä sijaitseva Celjen työtuomioistuin, jolle kuuluu Celjen tuomiopiirin aluetta koskeva toimivalta
- Koperissa sijaitseva Koperin työtuomioistuin, jolle kuuluu Koperin ja Nova Gorican tuomiopiirien aluetta koskeva toimivalta
- Ljubljanaassa sijaitseva Ljubljanan työ- ja sosiaalituomioistuin, jonka toimivaltaan kuuluu päättää työoikeudellisista riita-asioista Kranjin, Krškon, Ljubljanan ja Novo Meston tuomiopiirien alueella sekä sosiaaliasioita koskevista riita-asioista Slovenian tasavallan alueella
- Mariborissa sijaitseva Mariborin työtuomioistuin, jolle kuuluu Mariborin, Murska Sobotan, Ptujin ja Slovenj Gradecin tuomiopiirien aluetta koskeva toimivalta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet päättävät työoikeudellisista riita-asioista tuomioistuimen toimipaikassa, ellei ole määrätty, että niiden on tehtävä päätökset toimipaikan ulkopuolella sijaitsevilla yksiköillä.

Työ- ja sosiaaliasioiden koskevissa riita-asioissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tekee päätöksen jaostossa, johon kuuluu jaoston puheenjohtajana toimiva tuomari sekä kaksi maallikotuomaria. Maallikotuomareista toinen on valittava työntekijöiden tai vakuutettujen henkilöiden ehdokasluettelosta ja toinen työnantajien tai laitosten ehdokasluettelosta.

Yksittäinen tuomari päättää yksittäisiä henkilöitä koskevista työ- ja sosiaaliasioiden liittyvistä riita-asioista, jotka koskevat aineellisoikeudellisia vaatimuksia, jos riita-asian kohteen arvo ei ylitä siviiliprosessilaissa sallittua tarkistettavaa arvoa. Riita-asian kohteen arvosta riippumatta yksittäisen tuomarin on tehtävä päätös joistakin tärkeistä asioista (esimerkiksi yksittäisiä henkilöitä koskevat työoikeudelliset riita-asiat, jotka koskevat työsopimuksen päättämistä, koeajalla tehtävää työtä, ylityötä, taukoja, lepoaikoja, lomiamia ja muita poissaoloja, poikkeuksellisista olosuhteista johtuvaa työskentelyvelvollisuutta, rangaistuksia, työn keskeyttämistä väliaikaisesti kurinpitomenettelyn käynnistämisen vuoksi ja väliaikaista uutta tehtävänantoa; sosiaaliasioiden liittyvät riita-asiat, jotka koskevat oikeutta hoitoavustukseen, fyysisen rajoitteen vuoksi myönnettävään työkyvyttömyysavustukseen sekä kylpylähoitoon).

Ylempi työ- ja sosiaalituomioistuin (Višje delovno in socialno sodišče)

Työtuomioistuimien toimivaltaan kuuluu päättää yksittäisiä henkilöitä koskevista ja työmarkkinaosapuolten välisistä työoikeudellisista riidoista ja sosiaalituomioistuimen sosiaaliasioiden liittyvistä riidoista lainsäädännön määräysten mukaisesti.

Ylempi työ- ja sosiaalituomioistuin päättää muutoksenhakukanteista, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen työtuomioistuimien ja sosiaalituomioistuimen tekemiä päätöksiä. Slovenian tasavallan korkein oikeus päättää ylempien työ- ja sosiaalituomioistuimen päätöksiä koskevista muutoksenhakukanteista ja päätösten uudelleenkäsittelystä.

Ylempien työ- ja sosiaalituomioistuimen toimipaikka on Ljubljanassa.

Ylempässä työ- ja sosiaalituomioistuimessa päätökset tehdään kolmen tuomarin muodostamassa jaostossa.

Slovenian tasavallan hallintotuomioistuin (Upravno sodišče Republike Slovenije)

Slovenian tasavallan hallintotuomioistuimen toimivaltaan kuuluu ratkaista hallintoriita-asioita sellaisten menetelmien ja menettelytapojen mukaisesti, jotka on määritelty hallintoriita-asioita koskevassa laissa.

Hallintoriita-asioissa varmistetaan yksityishenkilöiden ja organisaatioiden oikeuksien ja laillisten etujen oikeudellinen suojeleminen lainsäädännön mukaisesti valtion elinten, paikallisyhteisöjä edustavien elinten ja julkisen vallan haltijoiden päätöksiä ja toimia vastaan.

Hallintoriita-asiassa tuomioistuimen on

- tehtävä päätös kantajan oikeudelliseen asemaan vaikuttavien hallinnollisten päätösten laillisuudesta
- tehtävä päätös yksityishenkilöiden ihmisoikeuksiin ja perusvapauksiin vaikuttavien yksittäisten päätösten ja toimien laillisuudesta, ellei ole taattu jotakin muuta asianmukaista menettelyä
- tehtävä päätös valtion elinten, paikallisyhteisöjä edustavien elinten ja julkisen vallan haltijoiden hyväksymien, määräyksen muodossa annettujen päätösten laillisuudesta silloin, kun niillä säännellään yksityishenkilöitä koskevia suhteita.

Hallintoriita-asioissa ensimmäinen oikeusaste on Slovenian tasavallan hallintotuomioistuin. Slovenian tasavallan korkeimman oikeuden on kuitenkin tehtävä päätökset valituksista, jotka koskevat ensimmäisessä oikeusasteessa tehtyä päätöstä hallintoriita-asiasta sekä ylimääräisiä muutoksenhakuja koskevaa päätöstä.

Slovenian tasavallan hallintotuomioistuimen päätoimipaikka sijaitsee Ljubljanassa.

Hallintotuomioistuimen on tehtävä päätökset **päätoimipaikassa** ja seuraavissa **sivutoimipaikoissa**:

- Celjen toimipaikka Celjen ylempien tuomioistuimen piiriin kuuluvalla alueella
- Nova Gorican toimipaikka Koperin ylempien tuomioistuimen piiriin kuuluvilla alueilla
- Mariborin toimipaikka Mariborin ylempien tuomioistuimen piiriin kuuluvalla alueella.

Päätös siitä, missä toimipaikassa asia ratkaistaan, tehdään kantajan kotipaikan perusteella.

Jos kantajan kotipaikka ei ole Slovenian tasavallan alueella, hallintotuomioistuimen on ratkaistava asia sen alueen tuomioistuimessa, jossa oikeusjutun kohteena oleva hallintotoimi on suoritettu.

Hallintotuomioistuimessa päätökset tehdään kolmen tuomarin muodostamassa jaostossa lukuun ottamatta eräitä laissa säädettyjä tapauksia, joissa päätöksen tekee yksittäinen tuomari.

Korkein oikeus tekee päätökset viiden tuomarin muodostamassa jaostossa. Jos kyseessä on toimivaltaa koskeva asia, se tekee päätökset kolmen tai viiden tuomarin muodostamassa jaostossa.

Oikeudelliset tietokannat

Slovenian tuomioistuimista on saatavilla lisätietoa [☞ Slovenian tasavallan korkeimman oikeuden virallisessa verkkosivustossa](#).

Linkkejä

Lainkäyttöelimet

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2016

Erikoistuomioistuimet - Slovakia

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [sk](#).

Tässä osiossa kerrotaan Slovakian erikoistuomioistuinta koskevasta järjestelmästä.

Hallintotuomioistuimet

Hallinto-oikeudelliset asiat kuuluvat ensisijaisesti **alueoikeuksien (kraiske súdy) ja Slovakian tasavallan Korkeimman oikeuden (Najvyšší súd Slovenskej republiky)** tuomiovaltaan.

Sloveniassa ei ole erillisiä hallintotuomioistuinta, vaan hallinto-oikeudellisia asioita käsittelevät tuomarit muodostavat **jaostoja (senat)**.

Erikoistuomioistuimet

Perustuslakituomioistuin

Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuin [☞ Ústavný súd Slovenskej republiky](#) on riippumaton lainkäyttöelin, jonka toimivaltaan kuuluu valvoa, että lait ovat [☞ perustuslain](#) mukaisia.

Perustuslakituomioistuimen päätoimipaikka on osoitteessa Košice, Hlavná 110, Košice 042 65. Sillä on myös toinen toimipaikka Bratislavassa osoitteessa Župné námestie 12.

Toimivalta

Slovakian tasavallan perustuslain mukaisesti perustuslakituomioistuin päättää seuraavista asioista:

- ovatko lait **perustuslain, valtiosääntöoikeuden ja Slovakian tasavallan kansallisneuvoston** hyväksymien, ratifioitujen ja laillisesti voimaan saatettujen **kansainvälisten sopimusten** mukaisia,
- ovatko hallituksen asetukset ja ministeriöiden sekä muiden valtion hallintoelinten antamat yleiset oikeudellisesti sitovat määräykset perustuslain, valtiosääntöoikeuden ja Slovakian tasavallan kansallisneuvoston hyväksymien, ratifioitujen ja laillisesti voimaan saatettujen kansainvälisten sopimusten mukaisia
- ovatko yleiset oikeudellisesti sitovat määräykset perustuslain (68 §:n), valtiosääntöoikeuden ja Slovakian tasavallan kansallisneuvoston hyväksymien, ratifioitujen ja laillisesti voimaan saatettujen kansainvälisten sopimusten mukaisia – ellei päätöstä ole alistettu muulle tuomioistuimelle
- ovatko paikallisten hallintoelinten yleiset oikeudellisesti sitovat määräykset ja alueellisten itsehallintoelinten (71 §:n 2 momentin mukaisesti) antamat yleiset oikeudellisesti sitovat määräykset perustuslain, valtiosääntöoikeuden ja laillisesti voimaan saatettujen kansainvälisten sopimusten mukaisia

- ovatko hallituksen asetukset ja ministeriöiden sekä muiden valtion hallintoelinten antamat yleiset oikeudellisesti sitovat määräykset perustuslain, valtiosääntöoikeuden ja laillisesti voimaan saatettujen kansainvälisten sopimusten mukaisia – ellei päätöstä ole alistettu muulle tuomioistuimelle.

Lisäksi perustuslakituomioistuin

- päättää, ovatko kansainväliset sopimukset, jotka edellyttävät sekä Slovakian tasavallan kansallisneuvoston hyväksyntää että perustuslain ja valtiosääntöoikeuden mukaisuutta, laillisia
- päättää, onko kansalaisten vetoituksen tai Slovakian tasavallan kansallisneuvoston päätöksen perusteella järjestettävän kansanäänestyksen aihe (95 §:n 1 momentin mukaisesti) perustuslain tai valtiosääntöoikeuden mukainen
- ratkaisee keskeisten hallintoelinten toimivaltaa koskevat kiistat, ellei laissa määrätä kyseisten kiistojen kuuluvan muun valtion viranomaisen ratkaistaviksi
- päättää luonnollisten tai oikeushenkilöiden tekemistä valituksista, joiden mukaan Slovakian tasavallan ratifioima ja laillisesti voimaan saatettu kansainvälinen sopimus rikkoo heidän perusoikeuksiaan tai -vapauksiaan, ellei näiden oikeuksien ja vapauksien suojaaminen kuulu muun tuomioistuimen toimivaltaan
- päättää alueellisten itsehallintoviranomaisten tekemistä valituksista, jotka koskevat itsehallinnon piiriin kuuluvien päätösten tai toimien perustuslain vastaisuutta tai laittomuutta, ellei niiden suojaaminen kuulu muun tuomioistuimen toimivaltaan
- tulkitsee perustuslakia tai valtiosääntöoikeutta kiistanalaisissa tapauksissa
- päättää valituksista, jotka koskevat parlamentin jäsenen tehtäväänsä nimittämisen vahvistamispäätöstä
- päättää, katsotaanko vaalit (Slovakian tasavallan presidentin, kansallisneuvoston ja paikallisten itsehallintoelinten valitsemiseksi) pidetyiksi perustuslain ja lakien mukaisesti
- päättää valituksista, jotka on tehty kansanäänestyksen tulosta tai Slovakian tasavallan presidentin erottamista koskevan kansanäänestyksen tulosta vastaan
- päättää, onko päätös poliittisen puolueen tai liikkeen hajottamisesta tai sen poliittisen toiminnan kieltämisestä perustuslakien ja muiden lakien mukainen
- päättää syytteen nostamisesta kansallisneuvoston aloitteesta Slovakian tasavallan presidenttiä vastaan perustuslain tahallisen rikkomisen tai valtiopetoksen vuoksi
- päättää, onko poikkeustilan tai kansallisen hätätilan julistamispäätös ja muut kyseiseen päätökseen liittyvät päätökset tehty perustuslain ja valtiosääntöoikeuden mukaisesti.

Tuomioistuimen kokoonpano

Perustuslakituomioistuin koostuu **13 tuomarista**.

Perustuslakituomioistuimen tuomarit nimittää Slovakian tasavallan presidentti 12 vuoden toimikaudeksi kansallisneuvoston ehdotuksesta. Kansallisneuvoston on esitettävä presidentin nimittäväksi kaksinkertainen määrä ehdokkaita.

Muut asiaa koskevat tiedot

Perustuslakituomioistuin tekee päätöksensä **kolmen jäsenen jaostossa** tai **täysistunnossa**.

Perustuslakituomioistuimen päätökset ovat lopullisia, toisin sanoen sen päätöksistä ei voi valittaa.

Perustuslakituomioistuin voi käynnistää menettelyn saatuaan **aloitteen**, jonka on tehnyt:

- vähintään viidennes Slovakian tasavallan kansallisneuvoston (parlamentin) jäsenistä
- Slovakian tasavallan presidentti
- Slovakian tasavallan hallitus
- jokin tuomioistuin
- yleinen syyttäjä (*generálny prokurátor*)
- kuka tahansa, jolla on oikeus vedota perustuslakituomioistuimeen 127 §:n (luonnollisten tai oikeushenkilöiden tekemät valitukset) tai 127 a §:n (alueellisten itsehallintoviranomaisten valitukset) mukaisesti
- Slovakian tasavallan ylin tarkastusvirasto (*Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky*) 126 §:n 2 momentin mukaisesti (ylimmän tarkastusviraston toimivallasta riippumatta)

- oikeusasiamies, kun on kyse lainsäädännön perustuslainmukaisuudesta 125 § 1 momentin mukaisesti (onko kansalaisaloitteen tai kansallisneuvoston päätöslauselman perusteella järjestettävän kansanäänestyksen aihe perustuslain ja /tai valtiosääntöoikeuden mukainen), jos kyseisen lainsäädännön tuleva soveltaminen saattaisi vaarantaa perusoikeudet ja -vapaudet tai ihmisoikeudet ja perusvapaudet sellaisina kuin ne määritellään Slovakian tasavallan ratifioimassa ja lainsäädännössä määrättyllä tavalla voimaan saatetussa kansainvälisessä sopimuksessa.

Oikeudelliset tietokannat

Slovakian tasavallan [perustuslakituomioistuimen verkkosivuilla](#) ovat vapaasti käytettävissä:

- tuomioistuimen päätökset
- raportit päätelmistä ja tuomioista
- lehdistötiedotteet
- kansainväliset toimet
- tiedot tuomioistuimesta.

Erityisrikostuomioistuin

Pezinokin erityisrikostuomioistuin perustettiin vuonna 2009 erityistuomioistuimen seuraajaksi. Rikostuomioistuin antaa tuomioita rikosasioissa. Se on ensimmäisen asteen tuomioistuin, joka toimii samalla tasolla alueoikeuksien kanssa. Sen toimivalta ja tehtävät määritellään laissa N:o 291/2009 erityisrikostuomioistuimesta ja tiettyjen lakien muuttamisesta.

Slovakian tasavallan erikoisrikostuomioistuimen yhteystiedot:

Osoite: Suvorovova č. 5/A, P.O.BOX 117, 902 01 Pezinok

Puhelin: +421 33 69 031 14

Faksi: +421 33 69 032 72

Toimivalta

Erityisrikostuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat seuraavat rikokset:

- murha
- petokellinen toiminta julkisten hankintojen ja julkisten huutokauppojen yhteydessä, rikoslain 266 §:n 3 momentti
- rahan ja arvopaperien väärentäminen, rikoslain 270 §:n 4 momentti
- julkisen toimijan valtuuksien väärinkäyttö, rikoslain 326 §:n 3 ja 4 momentti, luetelmakohdissa b), c), e), f), g), h), k) tai l) mainitut rikokset
- lahjuksen vastaanotto, rikoslain 328–331 §
- lahjuksen antaminen, rikoslain 332–335 §
- välillinen lahjonta, rikoslain 336 §
- vaaleihin liittyvä lahjonta, rikoslain 336 a §
- rikollis- tai terroristiryhmien perustaminen, organisointi ja tukeminen
- rikollis- tai terroristiryhmien tekemät vakavat rikokset
- rikoslain erityisen osan IV osastossa tarkoitetut omaisuusrikokset tai V osastossa tarkoitetut talousrikokset, kun rikoksen aiheuttama vahinko tai rikoshyöty ylittää rikoslaissa määritellyn vähäisen vahingon määrän 25 000-kertaisesti
- Euroopan unionin taloudellisten etujen vahingoittaminen
- edellä mainittuihin rikoksiin liittyvät rikokset, joiden yhteydessä edellytykset menettelyjen yhdistämiselle täyttyvät.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 18/03/2019

Tässä osiossa annetaan tietoa Suomen erityistuomioistuimista.

Erityistuomioistuimet

Suomessa on erityistuomioistuuksia, joiden tehtävistä säädetään erikseen lailla. Erityistuomioistuimet on perustettu sellaisia asiaryhmiä varten, joiden käsittelyyn tarvittavaa erityisasiantuntemusta ei ole yleisillä tuomioistuimilla tai hallinto-oikeuksilla. Erityistuomioistuinten kokoonpano määräytyy tavallisesti asianomaisen alan edellyttämän asiantuntemuksen mukaan.

Erityistuomioistuuksia ovat

- työtuomioistuin
- markkinaoikeus
- vakuutus oikeus ja
- valtakunnanoikeus.

Työtuomioistuin

Työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee työehtosopimuslain, virkaehtosopimuslain, kunnallisen virkaehtosopimuslain ja evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain tulkintaa koskevat riita-asiat. Se käsittelee myös virkamiesten virkaehtosopimuksia ja työntekijöiden työehtosopimuksia koskevat riidat.

Markkinaoikeus

Markkinaoikeus toimii kilpailu- ja valvonta-asioiden, teollis- ja tekijänoikeudellisten sekä markkinaoikeudellisten asioiden erityistuomioistuuksina.

Vakuutus oikeus

Vakuutus oikeus

Vakuutus oikeus toimii toimeentuloturva-asioiden erityistuomioistuuksina. Vakuutus oikeudessa käsiteltävät asiat koskevat muun muassa henkilön oikeutta työeläkkeeseen, kansaneläkkeeseen ja työttömyys etuuteen sekä oikeutta korvaukseen työtapaturman, ammattitaudin, rikosvahingon, sotilasvamman tai sotilastapaturman perusteella.

Valtakunnanoikeus

 Valtakunnanoikeus on erityistuomioistuin, joka käsittelee virkatoimessa lainvastaisesti menetellyttä valtioneuvoston jäsentä, korkeimman oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden tuomaria ja eräitä korkeita virkamiehiä vastaan nostettavat syytteet. Valtakunnanoikeus kokoontuu vain tarvittaessa.

Lisätietoa

 Suomen oikeuslaitoksen internetsivusto sisältää tietoja Suomen tuomioistuinjärjestelmästä. Se on keskitetty verkkopalvelu, jossa annetaan tuomioistuuksia, syyttäjiä, ulosottoa ja oikeusaputoimistoja koskevia tietoja.

Palvelussa on myös hovioikeuksien ja hallinto-oikeuksien uusien oikeuskäytäntö ja linkit tuomioistuinten internetsivustoille.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 30/06/2019

Tämän sivun alkukielistä versiota [sv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä osiossa annetaan tietoa Ruotsin erikoistuomioistuinten organisaatiosta.

Erikoistuomioistuimet

Joidenkin erityisalojen riita-asioita varten on perustettu erikoistuomioistuimia:

- [Työtuomioistuin](#) (*Arbetsdomstolen*) käsittelee työoikeudellisia riitoja eli työnantajien ja työntekijöiden välisiin suhteisiin liittyviä riitoja. Työtuomioistuin on yleensä ensimmäinen ja ainoa työriidoissa toimivaltainen oikeusaste. Tietynlaisia työriitoja käsitellään kuitenkin ensin käräjäoikeudessa, jonka päätöksestä voidaan valittaa toisena ja viimeisenä oikeusasteena toimivaan työtuomioistuimeen.
- [Markkinatuomioistuin](#) (*Marknadsdomstolen*) käsittelee muun muassa riitoja, jotka liittyvät kilpailunrajoituslakiin (*konkurrens begränsningslagen*) ja markkinointilakiin (*lagen om otillbörlig marknadsföring*).
- [Patenttivalitusoikeus](#) (*Patentbesvärsrätten*) käsittelee Ruotsin patentti- ja rekisteriviraston päätöksistä tehtyjä valituksia, jotka koskevat muun muassa patenteja, tavaramerkkejä ja malleja. Patenttivalitusoikeuden päätöksestä voidaan valittaa edelleen [Korkeimpaan hallinto-oikeuteen](#) (*Högsta förvaltningsdomstolen*).

Maa- ja ympäristötuomioistuimet (*Mark- och miljöödomstolar*) käsittelevät esim. vesien käyttöön ja ympäristön kannalta vaaralliseen toimintaan liittyviä lupa-asioita, terveydensuojelu-, luonnonsuojelu- ja puhtaanapitokysymyksiä, saastuneisiin alueisiin ja vaarallisiin jätteisiin liittyviä kysymyksiä, ympäristöasioihin liittyviä vahingonkorvauskysymyksiä, kaavoitus- ja rakennuslain mukaisia rakennus-, purku- ja maankäyttölupa-asioita, vuokraoikeuksia, kaavavalituksia, kiinteistönmuodostusta ja asennusoikeutta sekä pakkolunastuksia. Maa- ja ympäristötuomioistuimia on viisi, ja ne toimivat erikoistuomioistuinina Nackan, Vänersborgin, Växjö, Uumajan ja Östersundin käräjäoikeuksien yhteydessä. Maa- ja ympäristötuomioistuinten tuomioista ja päätöksistä voi valittaa ylempään maa- ja ympäristöylioikeuteen (*Mark- och miljööverdomstolen*), joka on osa Svean hovioikeutta. Maa- ja ympäristötuomioistuimissa vireille pannuista asioista, joissa on valitettu maa- ja ympäristöylioikeuteen, voidaan valittaa Korkeimpaan oikeuteen.

Merioikeustuomioistuimet (*Sjörättsdomstolar*) käsittelevät merilain (1994:1009) piiriin kuuluvia asioita. Merioikeustuomioistuimia on seitsemän, ja ne ovat osa Luulajan, Sundsvallin, Tukholman, Kalmarin, Malmön, Göteborgin ja Karlstadin käräjäoikeuksia.

Migraatiotuomioistuimet (*Migrationsdomstolar*) tutkivat Ruotsin migraatioviraston tekemiä päätöksiä ulkomaalais- ja kansalaisuusasioista. Migraatiotuomioistuimet ovat erikoistuomioistuimia, jotka toimivat Malmön, Göteborgin ja Tukholman hallinto-oikeuksien yhteydessä. Migraatiotuomioistuinten tuomioista ja päätöksistä voi valittaa Migraatioylioikeuteen (*Migrationsöverdomstolen*), joka on osa Tukholman kamarioikeutta.

Tietynyyppisiä huoneenvuokra- ja maanvuokარიitoja käsittelevät alueelliset huoneenvuokra- ja maanvuokralautakunnat. Nämä ovat **tuomioistuihin rinnastettavia elimiä**, joilla on samankaltaiset valtuudet kuin tuomioistuimilla.

Muut erikoistuomioistuimet

Ruotsissa ei ole perustuslakituomioistuinta tai vastaavaa elintä.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 19/06/2012

Erikoistuomioistuimet - Englanti ja Wales

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla annetaan tietoja Englannin ja Walesin erikoistuomioistuimista, myös erikoistuneista hallintopäätösten muutoksenhakutuomioistuimista (*Tribunals*).

Hallintotuomioistuimet

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on äskettäin käynnistetty uusi yhdenmukaistettu *tribunal*-tuomioistuinten järjestelmä.

Yksityiskohtaisia tietoja näistä tuomioistuimista on oikeusviraston verkkosivustossa ([Her Majesty's Courts and Tribunals service](#)).

First-tier tribunal

Hallintopäätösten alempi muutoksenhakutuomioistuin **first-tier tribunal** on yleinen hallintotuomioistuin. First-tier tribunalin päätehtävänä on käsitellä hallinnollisia päätöksiä vastaan tehtyjä valituksia aloilla, joilla sille on annettu toimivaltaa. Joissakin asioissa sen tuomiovalta kattaa koko Yhdistyneen kuningaskunnan alueen. Alempi muutoksenhakutuomioistuin jakautuu kuuteen jaostoon (*chambers*):

- sosiaalietuusjaosto
- terveydenhoito-, koulutus- ja sosiaaliturvajaosto
- sota-eläkkeitä ja asevoimien maksamia korvauksia käsittelevä jaosto
- verojaosto
- yleinen sääntelyjaosto
- maahanmuutto- ja turvapaikkajaosto.

Seitsemäs jaosto, jossa käsitellään maanomistus- ja kiinteistöasioita, on määrä perustaa lähiaikoina.

Upper tribunal

Ylempi muutoksenhakutuomioistuin **upper tribunal** on perustettu käsittelemään alemman muutoksenhakutuomioistuimen päätöksiä vastaan tehtyjä valituksia. Upper tribunalin tuomiovalta kattaa koko Yhdistyneen kuningaskunnan, ja sekin on jaettu jaostoihin. Sillä on toimivalta käsitellä myös ylemmän oikeusasteen *High Court* tuomioistuimen sille siirtämiä tuomioistuinvalvonta-asioita (*judicial review*). Tällä hetkellä on toiminnassa neljä jaostoa:

- hallintovalitusjaosto
- kiinteistöjaosto
- vero- ja varallisuusjaosto
- maahanmuutto- ja turvapaikkajaosto.

Työtuomioistuimet

Työtuomioistuin (*Employment Tribunal*) ja sen päätöksistä tehtyjä valituksia käsittelevä muutoksenhakutuomioistuin (*Employment Appeal Tribunal*) ovat erillisiä hallintotuomioistuimia, vaikka niillä on kiinteä yhteys edellisiin.

Oikeudenkäynti tribunal-tuomioistuimissa ei yleensä ole yhtä muodollinen kuin muissa tuomioistuimissa. Tribunalin jäsenenä voi olla myös muiden alojen asiantuntijoita, kuten lääkäreitä ja maallikkotuomareita, mutta oikeuden puheenjohtaja on lähes aina oikeusoppinut.

Administrative Court -tuomioistuin valvoo Englannin ja Walesin muita hallintotuomioistuimia sekä alempia ja tribunal-tuomioistuimia.

Erikoistuomioistuimet

Englannissa ja Walesissa on useita erikoistuomioistuimia:

- **Coroners' Courts** eli kuolinsyyn selvitystuomioistuimet, joissa kuolinsyyn selvittäjä tutkii (joskus valamiehistön kanssa) väkivaltaisen, luonnottoman ja epäilyttävän kuoleman syitä taikka äkillisiä kuolemia, joissa kuolinsyyn ei ole tiedossa.
- **Court of Protection** käsittelee asioita, jotka koskevat vajaavaltaikeiden aikuisten (ja joissakin tapauksissa alaikäisten) omaisuutta, terveydenhoitoa ja henkilökohtaista hyvinvointia. Tuomioistuimella on myös toimivalta vahvistaa, onko henkilöllä oikeustoimikelpoisuus tehdä tietty päätös. Se on ylemmän asteen yleinen tuomioistuin (*superior court of record*), jolla on toimivalta tehdä ennakkopäätöksiä.
- Sotatuomioistuimissa (**Courts Martial**) käsitellään asevoimien jäseniä vastaan nostettuja sota-oikeuden alaan kuuluvia kanteita.
- Kirkon tuomioistuimissa (**Ecclesiastical Courts**) puolestaan ratkaistaan Englannin kansalliskirkkoon ja kirkkolakiin liittyviä asioita.

Linkkejä

 [Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/06/2017

Erikoistuomioistuimet - Pohjois-Irlanti

Tässä osassa kerrotaan erikoistuomioistuimista (*Tribunals*), joille Pohjois-Irlannin oikeusvirasto (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service*) antaa hallinnollista tukea

Oikeusministeriö (*Department of Justice*) vastaa useiden Pohjois-Irlannin erikoistuomioistuinten hallinnosta. Käytännössä tehtävää hoitaa Pohjois-Irlannin oikeusvirasto, joka on ministeriön täytäntöönpanovirasto.

Oikeusministeriön lakisääteisen vastuun piiriin kuuluvat seuraavat erikoistuomioistuimet:

- hoitoasioita käsittelevä tuomioistuin (*Care Tribunal*)
- hyväntekeväisyysasioita käsittelevä tuomioistuin (*Charity Tribunal*)
- rikosvahinkojen korvaamista käsittelevä Pohjois-Irlannin valituslautakunta (*Criminal Injuries Compensation Appeals Panel for Northern Ireland*)
- maa- ja kiinteistöasioita käsittelevä tuomioistuin (*Lands Tribunal*)
- mielenterveyspotilaiden hoitoa koskevien oikeusriitojen tuomioistuin (*Mental Health Review Tribunal*)
- terveydenhoito- ja turvallisuusasioita käsittelevä Pohjois-Irlannin tuomioistuin (*Northern Ireland Health and Safety Tribunal*)
- liikennerikkomuksista määrättäviä rangaistuksia käsittelevä Pohjois-Irlannin tuomioistuin (*Northern Ireland Traffic Penalty Tribunal*)
- arvostusasioita käsittelevä Pohjois-Irlannin tuomioistuin (*Northern Ireland Valuation Tribunal*)
- sosiaaliturva- ja elatusapuasioita käsittelevien asiamiesten toimisto (*Office of Social Security Commissioners and Child Support Commissioners*)
- erityiskoulutustarpeita ja vammaisasioita käsittelevä tuomioistuin (*Special Educational Needs and Disability Tribunal*)
- terveyspalveluja ja henkilökohtaisia sosiaalipalveluja koskevan vuoden 1972 asetuksen 11 liitteen nojalla perustettu Pohjois-Irlannin tuomioistuin (*Tribunal under Schedule 11 to the Health and Personal Social Services (Northern Ireland) Order 1972*)

Oikeusviraston hallintovastuun piiriin tulivat huhtikuussa 2010 myös sosiaalietuuksiin liittyviä päätöksiä käsittelevä muutoksenhakulautakunta (*Appeals Service*) ja vuokratilaskentaa käsittelevä paneeli (*Rent Assessment Panel*), joita se hallinnoi paikallishallintoministeriön (*Department for Communities*) kanssa tehdyn palvelutasosopimuksen nojalla. Molemmat on tarkoitus siirtää lakisääteisesti oikeusviraston alaisuuteen tuomioistuinjärjestelmän uudistuksen yhteydessä.

Oikeusvirasto tarjoaa hallinnollista tukea palvelutasosopimuksen nojalla myös erälle Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimille niiden kokoontuessa Pohjois-Irlannissa. Näitä ovat muun muassa veroasioita käsittelevä tuomioistuin (*Tax Chamber*), maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita käsittelevä tuomioistuin (*Immigration and Asylum Chamber*), ensimmäisen asteen tuomioistuimen (*First-Tier Tribunal*) yleisen sääntelyjaoston viestintäasioita käsittelevä jaosto (*General Regulatory chamber, Information Rights*) sekä toisen asteen hallintotuomioistuimen hallintovalitusjaosto (*Upper Tribunal Administrative Appeals Chamber*).

[Pohjois-Irlannin oikeusviraston verkkosivuilla](#) on lisätietoa sen hallinnoimien erikoistuomioistuinten toiminnasta ja tuomioistuinten yhteystiedot.

Linkkejä

[Pohjois-Irlannin oikeusvirasto](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 10/07/2018

Erikoistuomioistuimet - Skotlanti

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [en](#).

Tällä sivulla on tietoa joistakin Skotlannin erikoistuomioistuimista.

Hallintotuomioistuimet

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on äskettäin käynnistetty uusi yhdenmukaistettu tribunal-tuomioistuinten järjestelmä. Uutta järjestelmää kehitetään edelleen. Lisätietoa on [Tribunals Servicen](#) verkkosivuilla.

First-tier tribunal

First-tier tribunal on yleinen tuomioistuin, jonka tärkein tehtävä on käsitellä toimivaltaansa kuuluvilla aloilla hallintoviranomaisten päätöksistä tehtyjä valituksia (appeal). Joissakin tapauksissa sen tuomiovalta ulottuu koko Yhdistyneen kuningaskunnan alueelle. Tuomioistuin jakautuu neljään jaostoon, ja siihen on tarkoitus perustaa uusia jaostoja sen mukaan, kun se saa lisää toimivaltaa. Nykyiset jaostot ovat

- sosiaalietuusjaosto (Social Entitlement Chamber)
- terveydenhoito-, koulutus- ja sosiaaliturvajaosto (Health, Education and Social Care Chamber)
- sota-eläkkeitä ja asevoimien maksamia korvauksia käsittelevä jaosto (War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber)
- verojaosto (Tax Chamber).

Upper tribunal

Upper tribunal panee täytäntöön First-tier tribunalin päätöksiä ja käsittelee näistä päätöksistä tehtyjä valituksia (appeal). Se käyttää tuomiovaltaa koko Yhdistyneen kuningaskunnan alueella, ja siinä on neljä jaostoa. Lisäksi se vastaa sellaisten päätösten tai toimien tuomioistuinvalvonnasta (judicial review), joihin ei voi hakea muutosta.

Oikeudenkäynti Tribunal-tuomioistuimissa ei yleensä ole yhtä muodollinen kuin muissa tuomioistuimissa. Tribunal-tuomioistuimen jäsenenä voi olla myös muiden alojen asiantuntijoita, kuten lääkäreitä ja maallikkotuomareita, mutta oikeuden puheenjohtaja on lähes aina lakimieskoulutuksen saanut henkilö.

Skotlannissa hallinto-oikeudellisten kysymysten tuomioistuinvalvonnasta (judicial review) vastaa **Court of Session**. Kiinteistörasitteiden lunastuksiin tai muutoksiin sekä pakkolunastuskorvauksiin liittyvät asiat käsittelee [Lands Tribunal](#).

Muut erikoistuomioistuimet

Jos jonkin **Skotlannissa** vireille pantavan siviili- tai rikosasian yhteydessä tulee esille Yhdistyneen kuningaskunnan hallinnon hajauttamisesta johtuvia perustuslaillisia kysymyksiä (esimerkiksi ihmisoikeuskysymyksiä), se voidaan saattaa **Judicial Committee of the Privy Councilin** (valtakunnanneuvoston oikeudellinen valiokunta) käsiteltäväksi. Komitea on osa Yhdistyneen kuningaskunnan uutta korkeinta oikeutta.

Muuta tuomioistuimia ovat

- Court of the Lord Lyon, joka käsittelee aatelisoikeuksiin liittyviä asioita
- [Scottish Land Court](#) eli maa-oikeus, joka käsittelee maanomistajien ja maanvuokraajan välisiä riitoja.

Linkkejä

[Tribunals Service](#), [Lands Tribunal for Scotland](#), Court of the Lord Lyon, [Scottish Land Court](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 06/02/2018